

1

SARDA INC.

2

ONYX INC.

3

ONYX INC.

4

SARDA INC.

5

SARDA·INC

6

SARDA·INC

7

SARDA·INC

8

SARDA·INC

ONYX INC.

9

ONYX INC.

10

ONYX INC.

11

ONYX INC.

12

13

ACHATES INC.

14

ACHATES INC.

15

SARDA INC.

16

SARDA INC.

17

ACHATES INC.

18

ACHATES INC.

19

ACHATES INC.

20

ACHATES INC.

21

SARDA INC.

22

SARDA INC

23

SARDA INC.

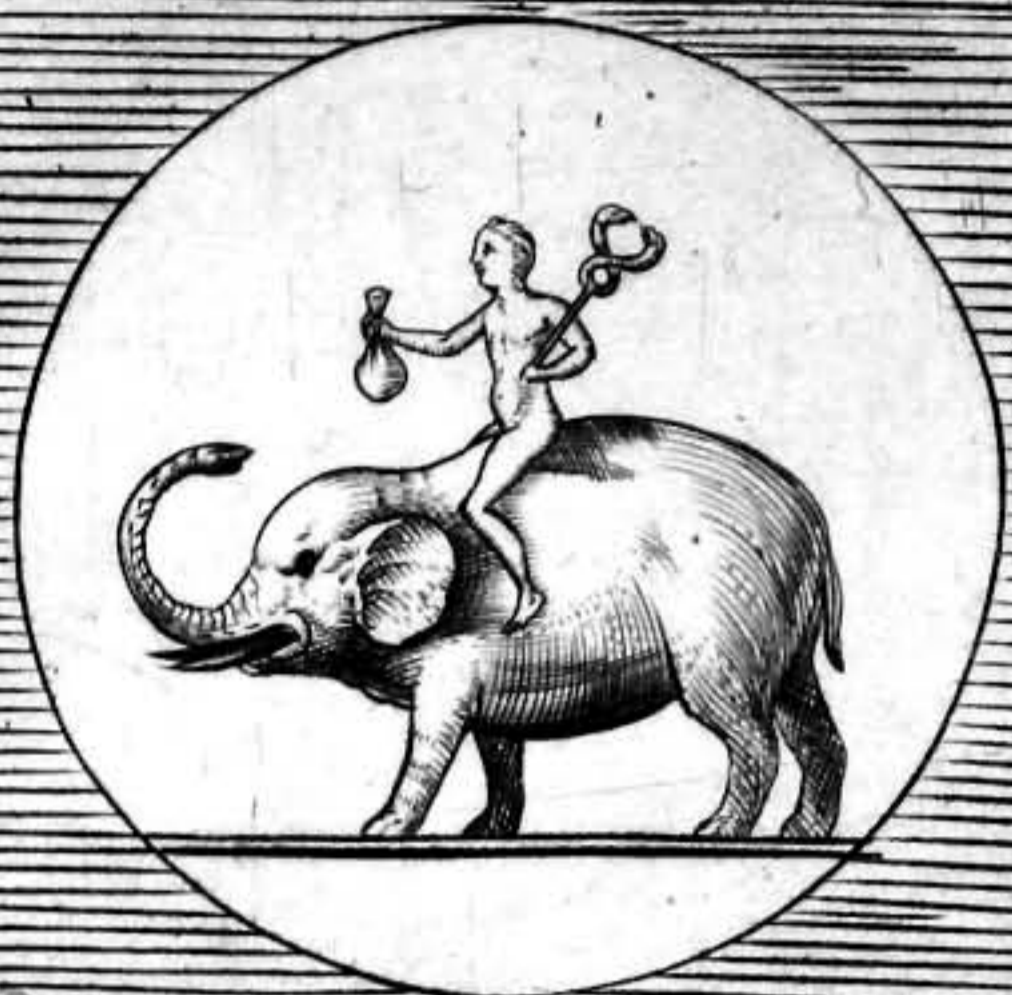
24

SARDA INC

25

ONYX INC

26

ACHATES.IN

27

ONYX INC

28

ONYX INC

29

ONYX INC.

30

ONYX INC.

31

ONYX INC.

32

ONYX INC.

33

ONYX INC

34

ONYX INC

35

ONYX INC

36

ONYX INC

37

ONYX INC

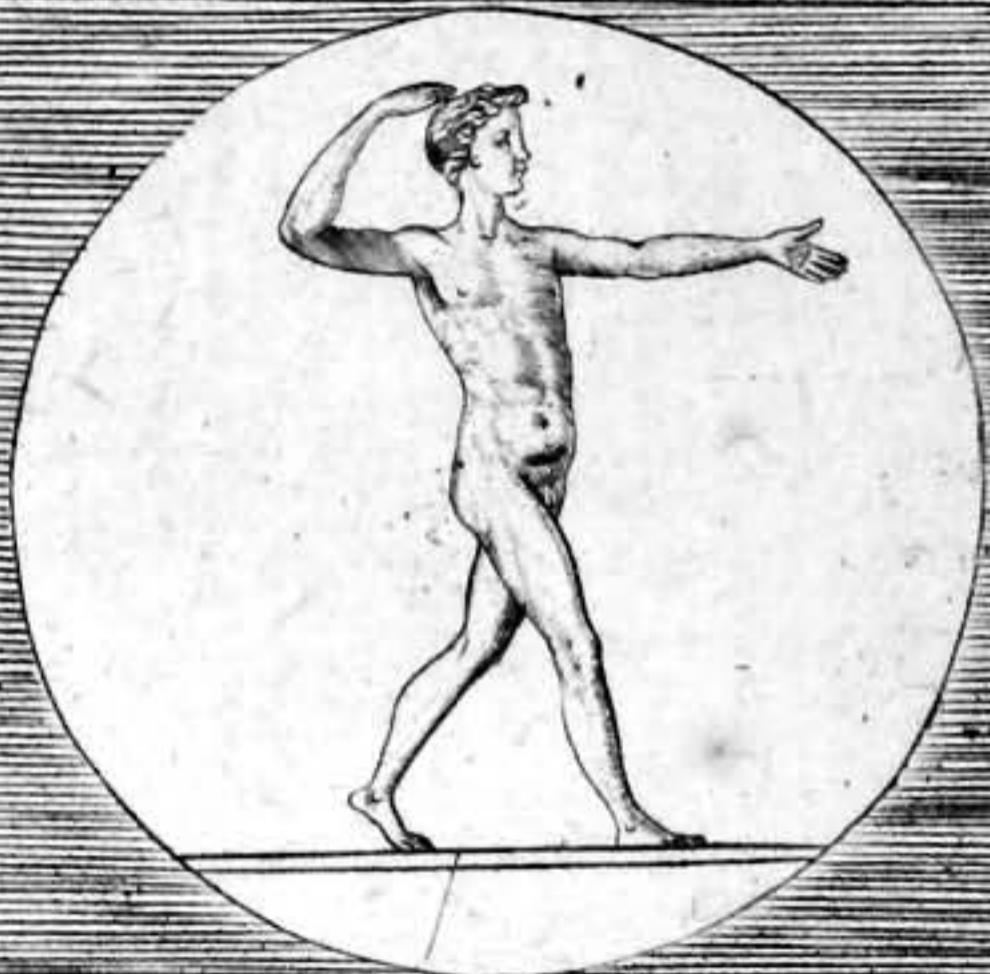
38

ONYX INC

39

ONYX INC

40

ONYX INC

41

ONYX INC

42

ONYX INC

43

ONYX INC

44

ONYX INC

45

SARDA INC

46

SARDA INC

47

SARDA INC

48

SARDA INC

49

SARDA INC

50

SARDA INC

51

SARDA INC

52

SARDA INC

53

SARDA INC

54

SARDA INC

55

SARDA INC

56

SARDA INC

57

ONYX INC

58

ONYX INC

59

ONYX INC

60

ONYX INC

61

HELIOTROP
INC.

62

CYANEA INC.

63

SARDA INC.

64

ACHATES INC.

65

SARDA INC

66

SARDA INC

67

SARDA INC

68

SARDA INC

77

PRASMOS.IN^C

78

PRASMOS.IN^C

79

PRASMOS.IN^C

80

PRASMOS.IN^C

81

SARDA·INC

82

SARDA·INC

83

SARDA·INC

84

SARDA·INC

85

ONYX INC

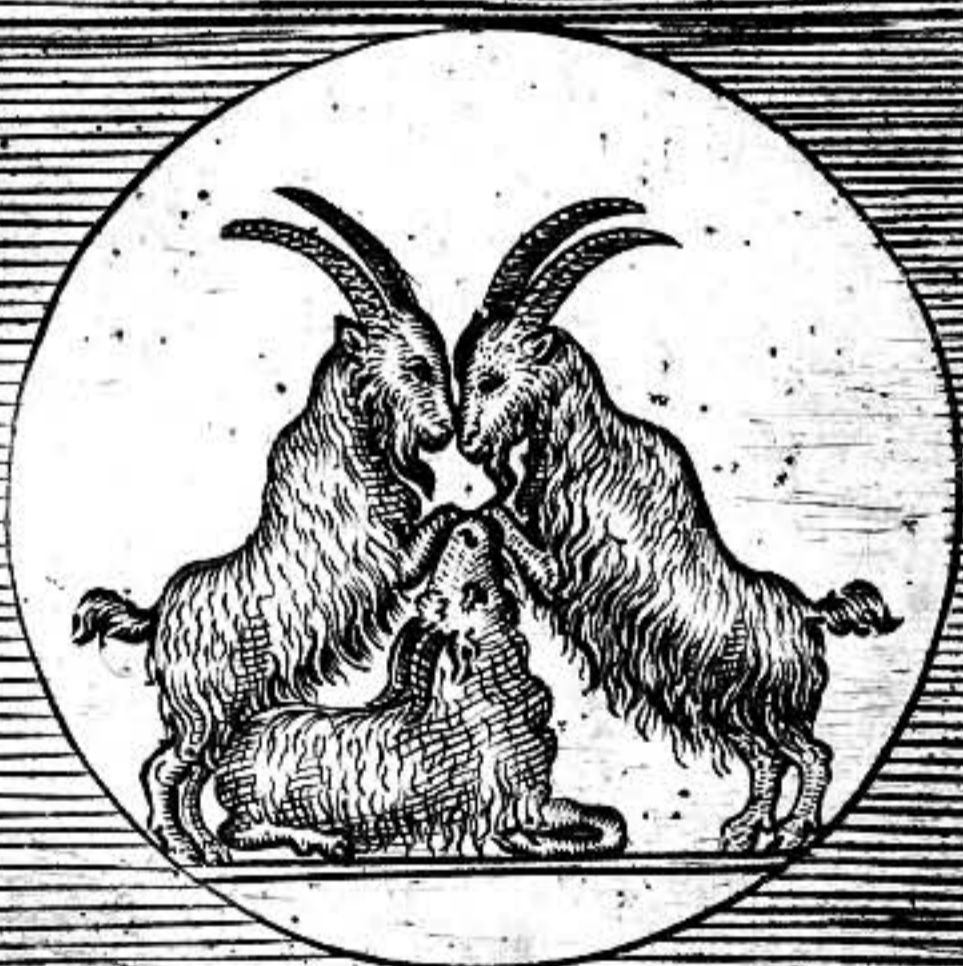
86

ONYX INC

87

ONYX INC

88

ONYX INC

89

ONYX INC

90

ONYX INC

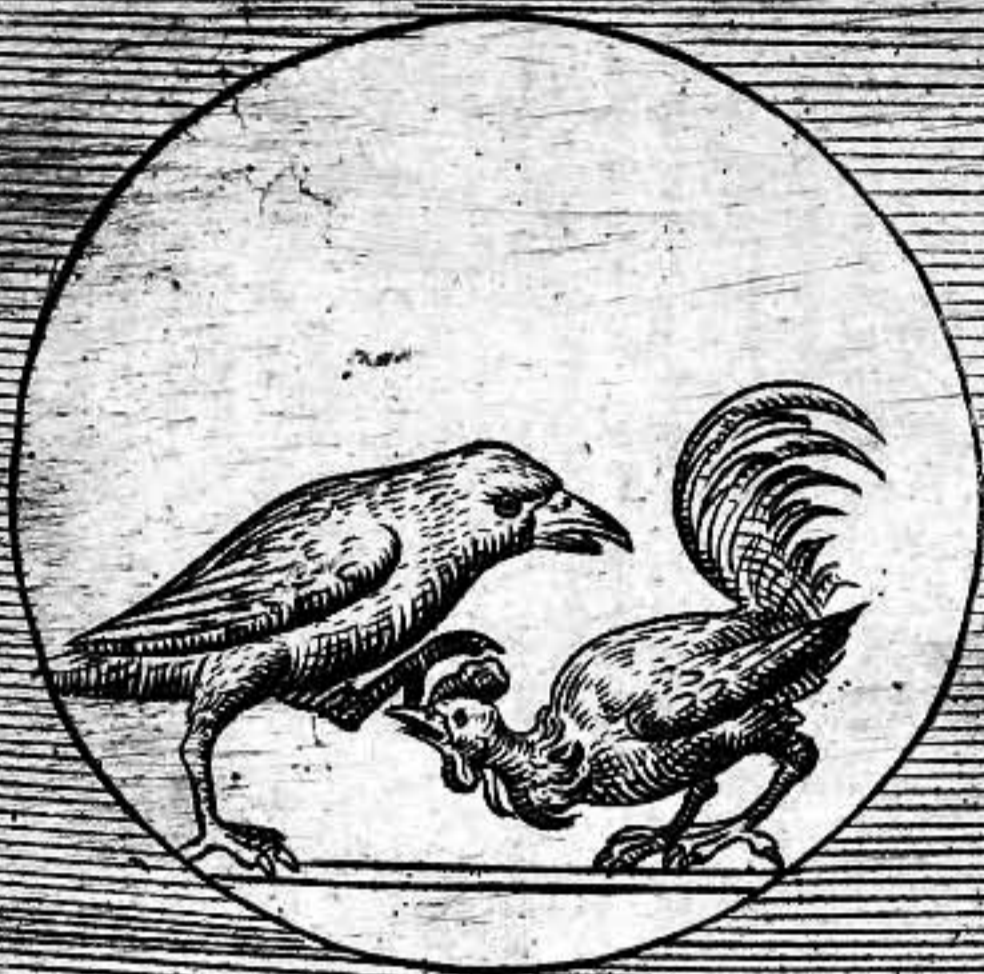
91

ONYX INC

92

ONYX INC

93

ONYX INC

94

ONYX INC

95

ONYX INC

96

ONYX INC

97

ACHATES. INC

98

ACHATES. INC

99

ACHATES. INC

100

ACHATES. INC

101

SARDA INC

102

SARDA INC

103

SARDA INC

104

SARDA INC

105

PRASMOS. INC

106

PRASMOS. INC

107

CYANEA INC

108

HELIOTROP. INC

I09

ONYX INC.

I10

ONYX INC.

I11

ONYX INC.

I12

ONYX INC.

113

ONYX INC.

114

ONYX INC.

115

ONYX INC.

116

ONYX INC.

117

ONYX INC

118

ONYX INC

119

ONYX INC

120

ONYX INC

121

ONYX INC.

122

ONYX INC.

123

ONYX INC.

124

ONYX INC.

I25

SARDA INC.

I26

SARDA INC.

I27

SARDA INC.

I28

SARDA INC.

129

ACHATES. INC

130

ACHATES. INC

131

ACHATES. INC

132

ACHATES. INC

I33

SARDA. INC.

I34

SARDA. INC.

I35

SARDA. INC.

I36

SARDA. INC.

I37

HELIOTROPIA,
INC

I38

HELIOTROPIA
INC

I39

ACHATES . INC

I40

ACHATES. INC

I41

CYANEA·INC

I42

CANEA·INC

I43

CYANEA INC

I44

CYANEA·INC

I45

ACHATES
EXCIS

I46

ACHATES
EXCIS

I47

ACHATES
EXCIS

I48

ACHATES
EXCIS

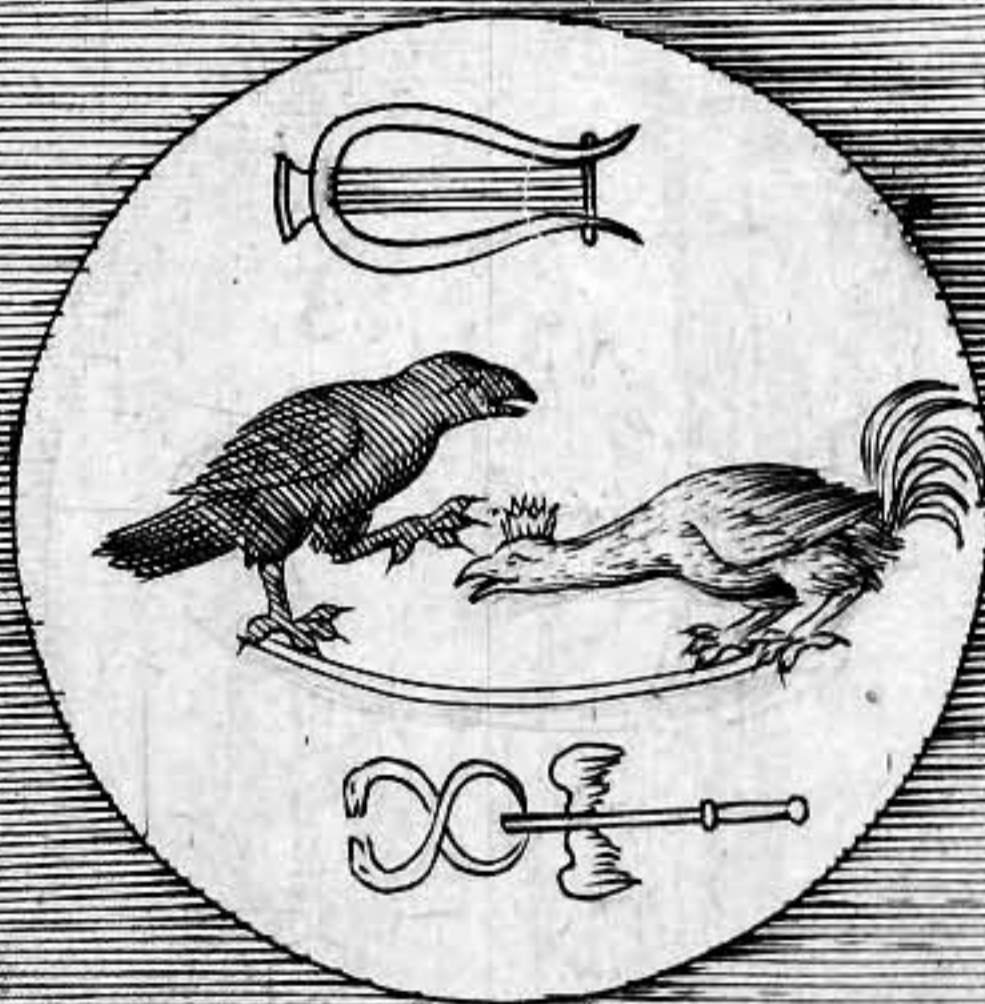
ONYX · INC

149

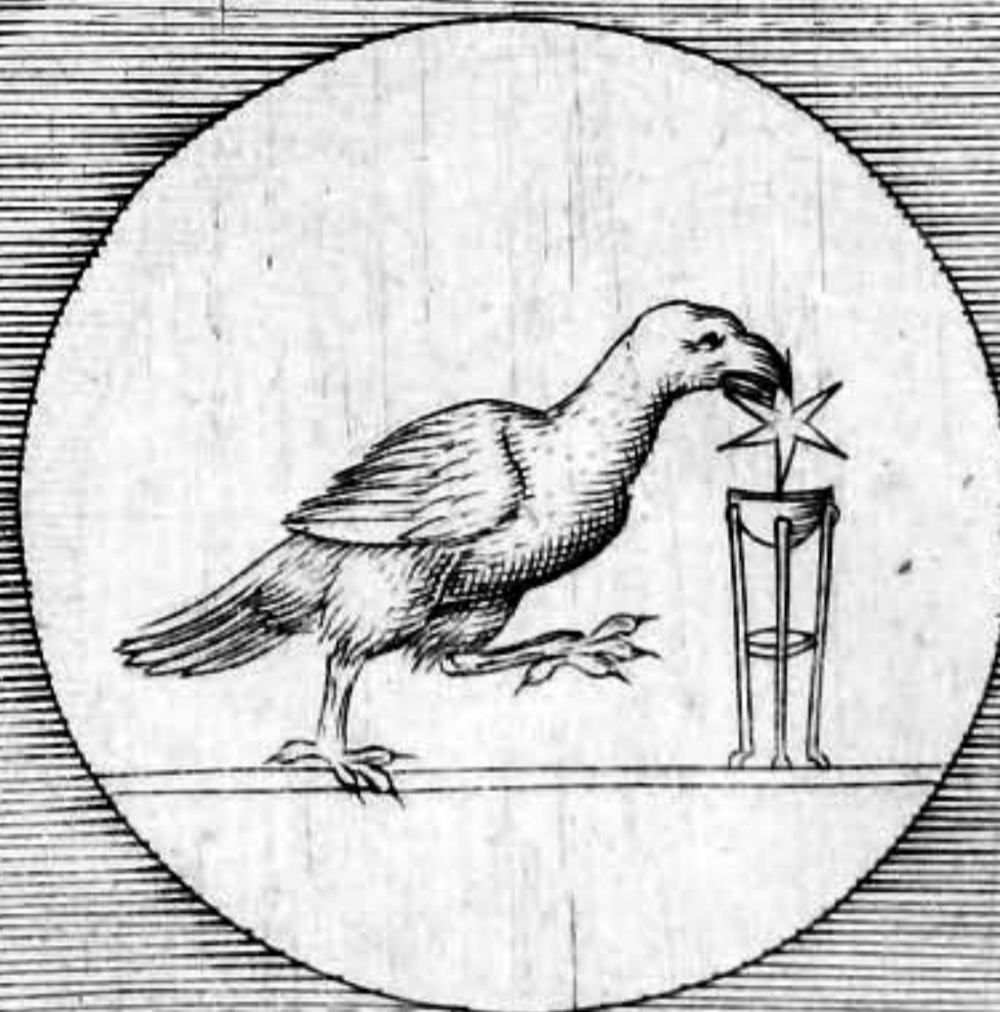
ONYX · INC

150

ONYX · INC

151

ONYX · INC

152

ONYX INC

153

ONYX INC

154

ONYX INC

155

ONYX INC

156

ONYX INC

157

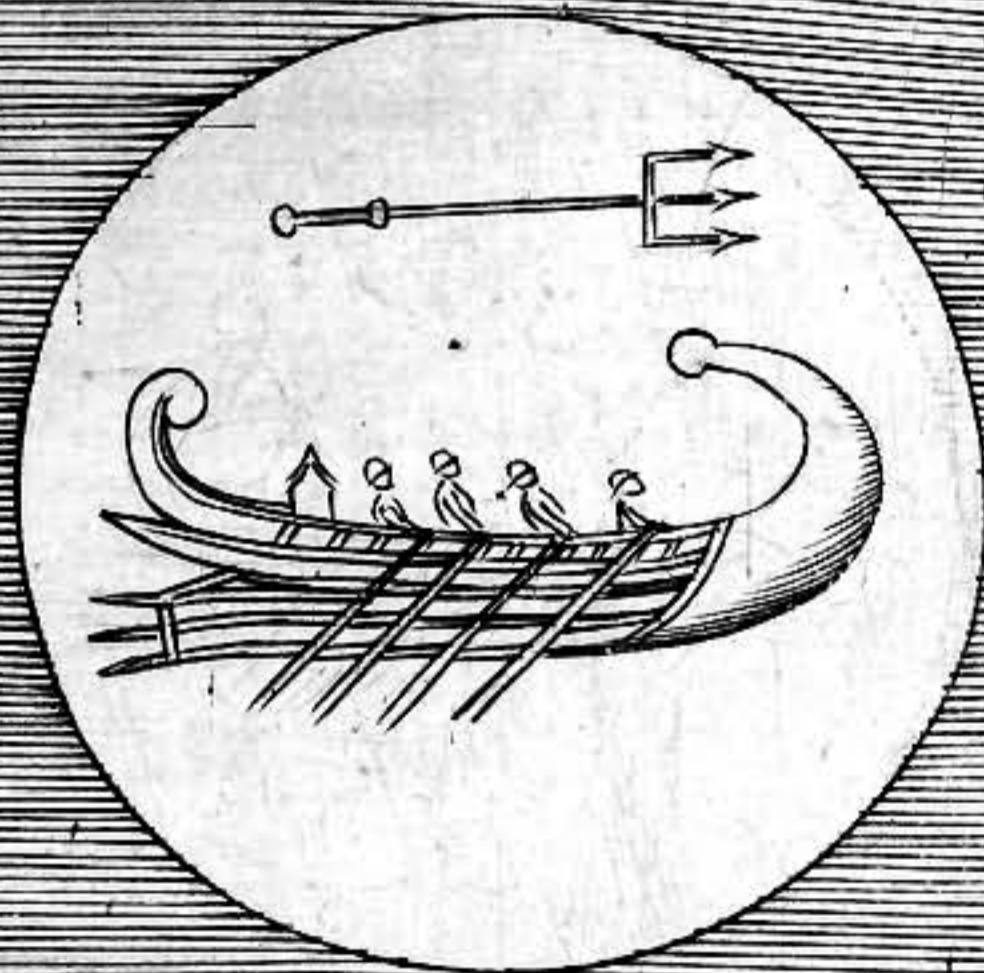
ONYX INC

158

ONYX INC

159

ONYX INC

160

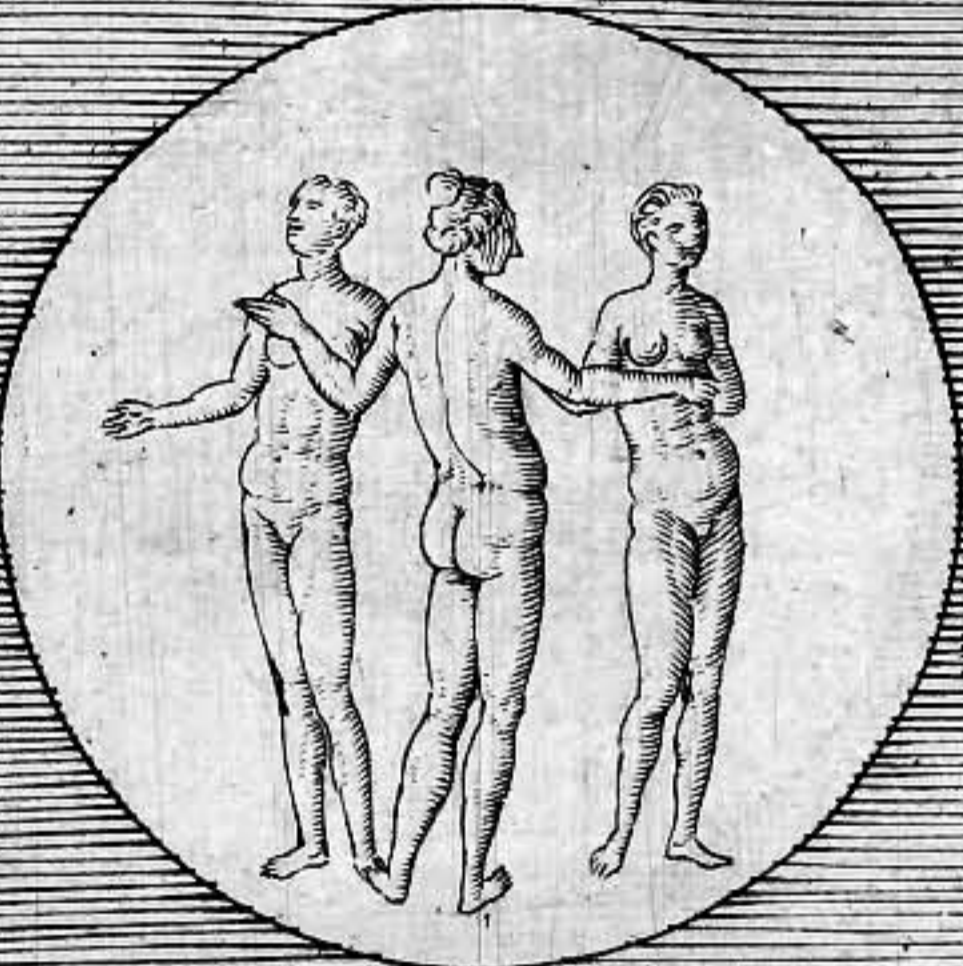
ONYX INC

161

ONYX INC

162

ONYX INC

164

ONYX INC

163

SARDA · INC

165

SARDA · INC

166

SARDA · INC

167

SARDA INC

168

SARDA INC

169

SARDA INC

170

SARDA INC

171

SARDA INC

172

SARDA INC

173

SARDA INC

174

SARDA INC

176

SARDA INC

175

SARDA INC

177

SARDA INC

178

SARDA INC

179

SARDA INC

180

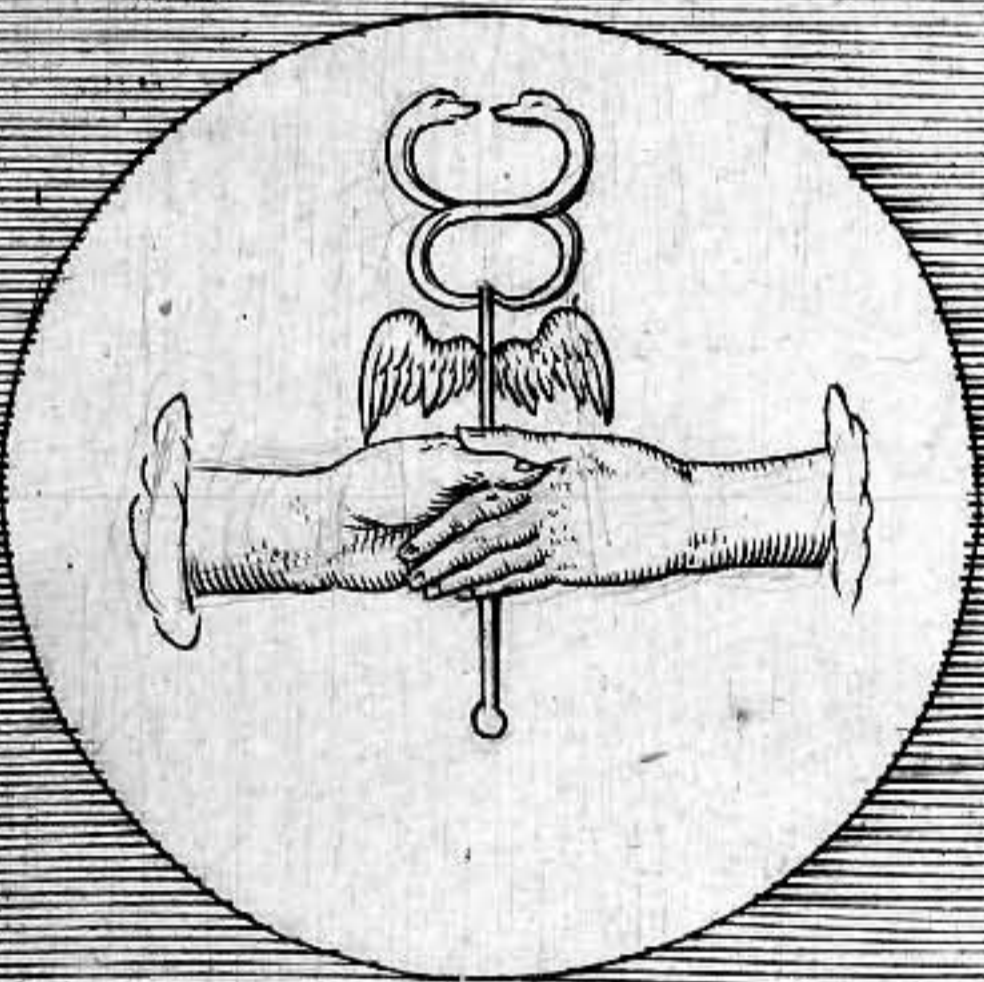
ACHATES

181

ACHATES

182

ACHATES

183

IASPIS

184

CALCIDON

185

HELITROPIA

186

IASPIS

187

IASPIS

188

SARDA INC

189

SARDA INC

190

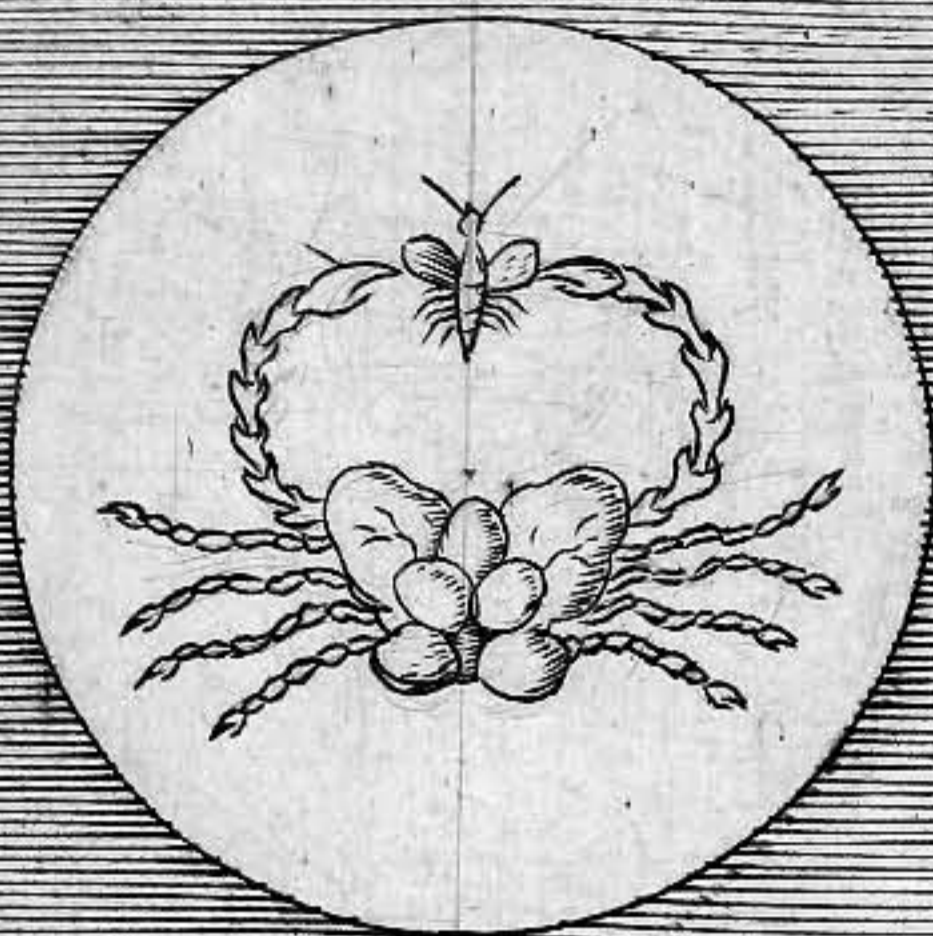
SARDA INC

191

SARDA INC

192

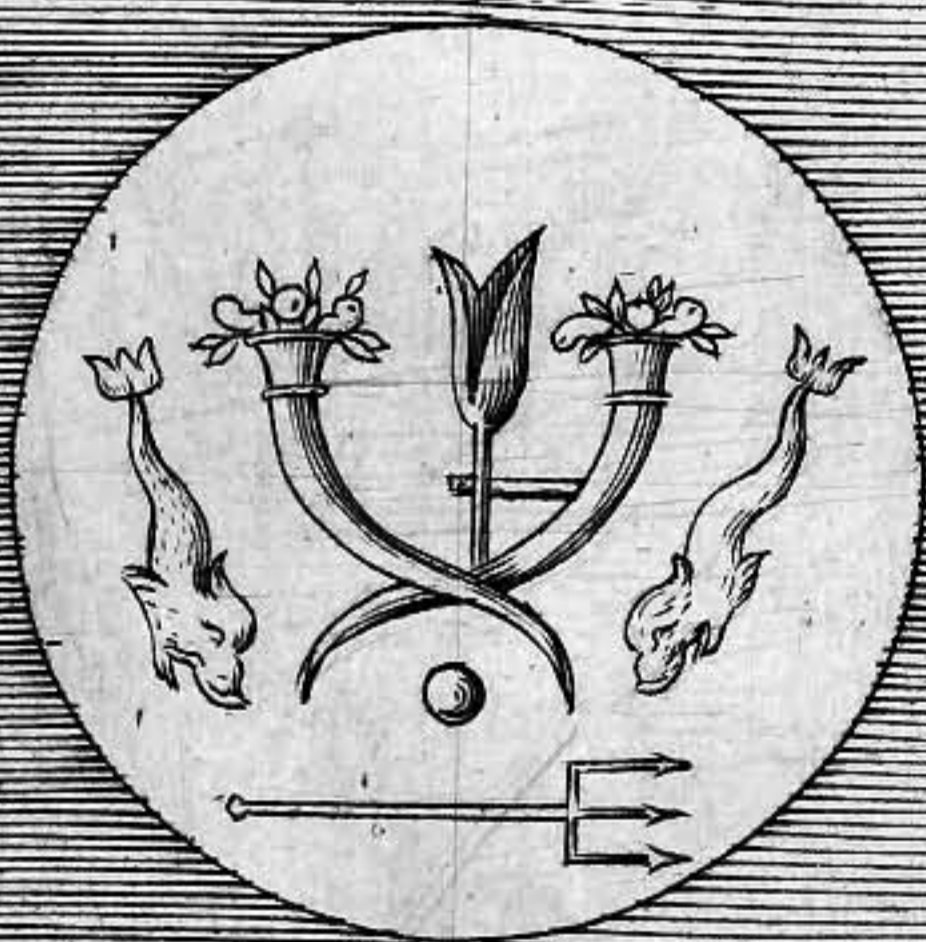
SARDA INC

193

SARDA INC

194

SARDA INC

195

SARDA INC

196

A'BRAHAMIGORLÆI

Antverpiani

DACTYLIOTHECA

Seu

Annulorum sigillarium quo-
rum apud Priscos tam Græcos
quam Romanos usus .

E Ferro Aere Argento & Auro

PROMPTVARIVM .

Accesserunt variarum GEMMARVM
quibus antiquitas in Sigillando uti solita

SCALPTVRÆ

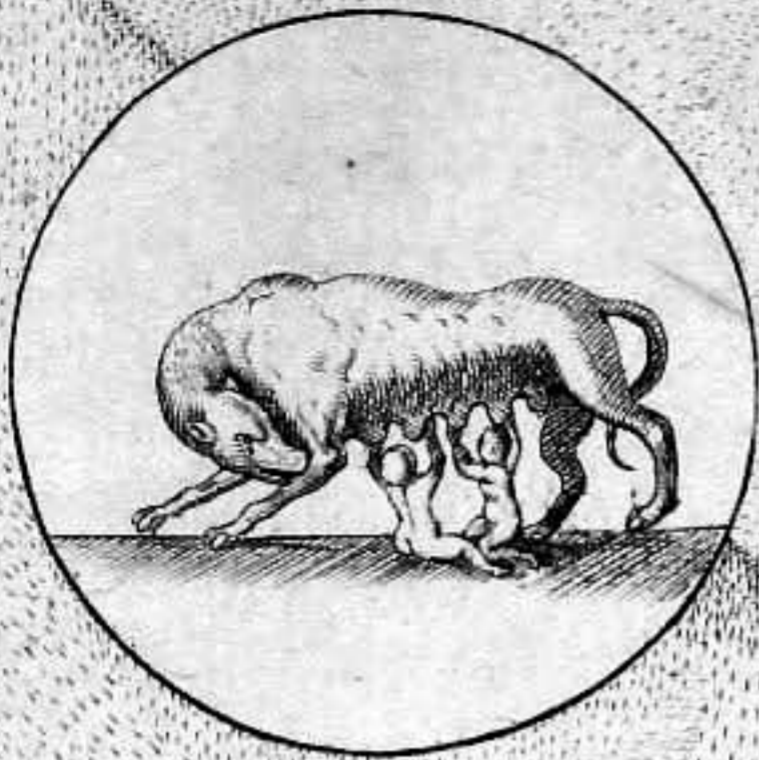
Cum privilegio

Gorsæus hic in ære sculptus, æs cui,
 Argentum, et aurum, Roma quod vel Græcia
 Signavit unquam, gemmaque et carus lapis
 Omn̄ vetustis destinatus annulis
 Perennitatis gratiam debent suæ.
 Nunc experitur an Metalla a sæculis
 Qui vindicata sæculo nostro dedit,
 Ipsum futuris dent Metalla sæculis.

H. Prot,

1

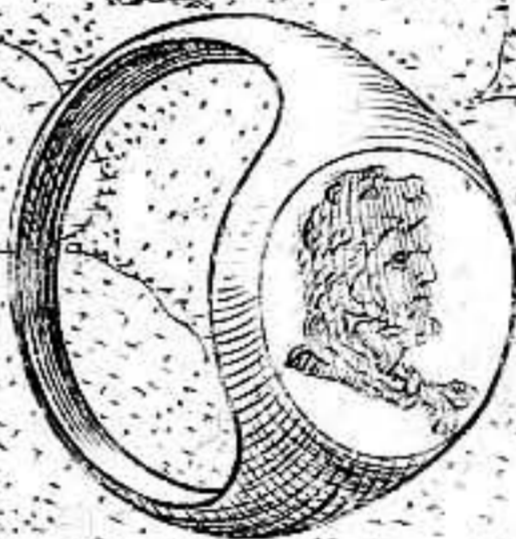
2

AN·FERR·GEM·SARDA
INCISA
LVPA·ROMVL·ET
REM·LACTANS

AN·FERREVS
GĒMA SARDA
INCISA
DEVS·GENIVS

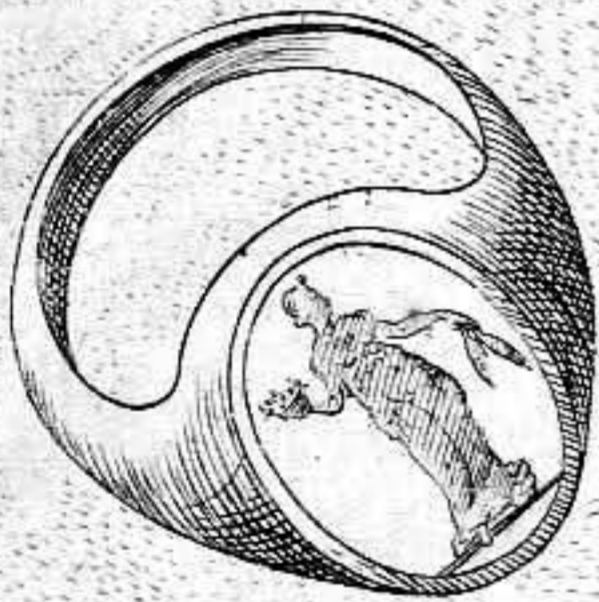
3

4

AN. FER. GEM. SARD
INCISA.
IVL. CAESAR.

AN. FER. GEM. SARD
INCISA.
HERCVL. ROMANVS

5

6

AN FER GEM SARD

INCISA.

FIDES PVBLICA

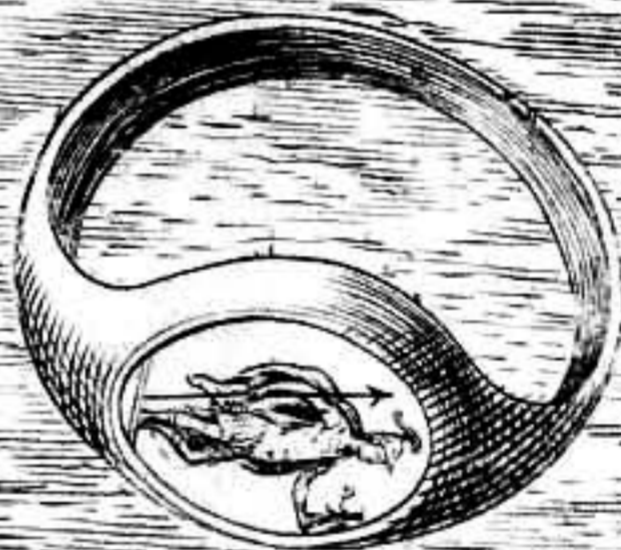
AN FER GEM SARD

INCISA.

ABVNDANTIAE TYP

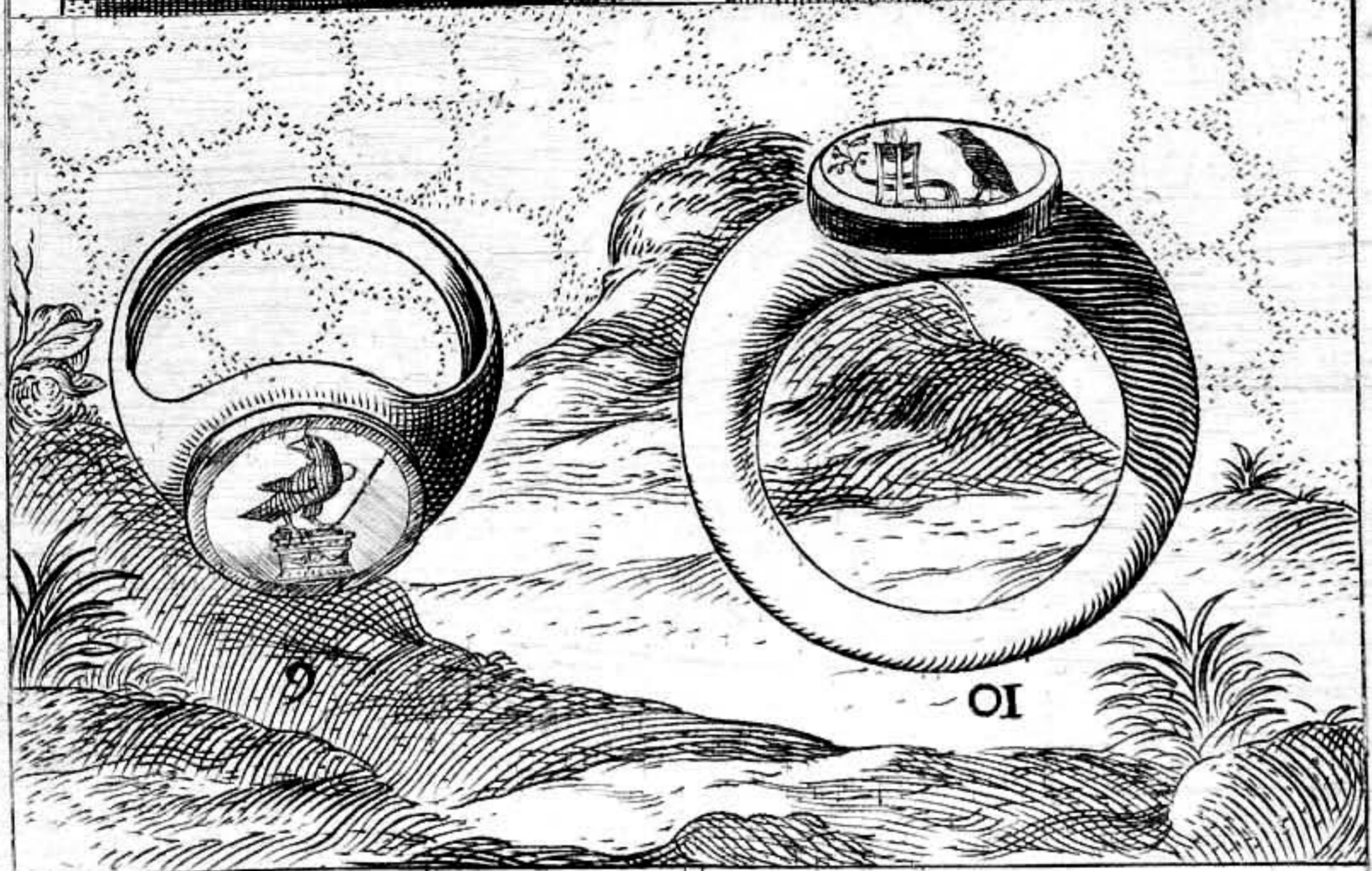
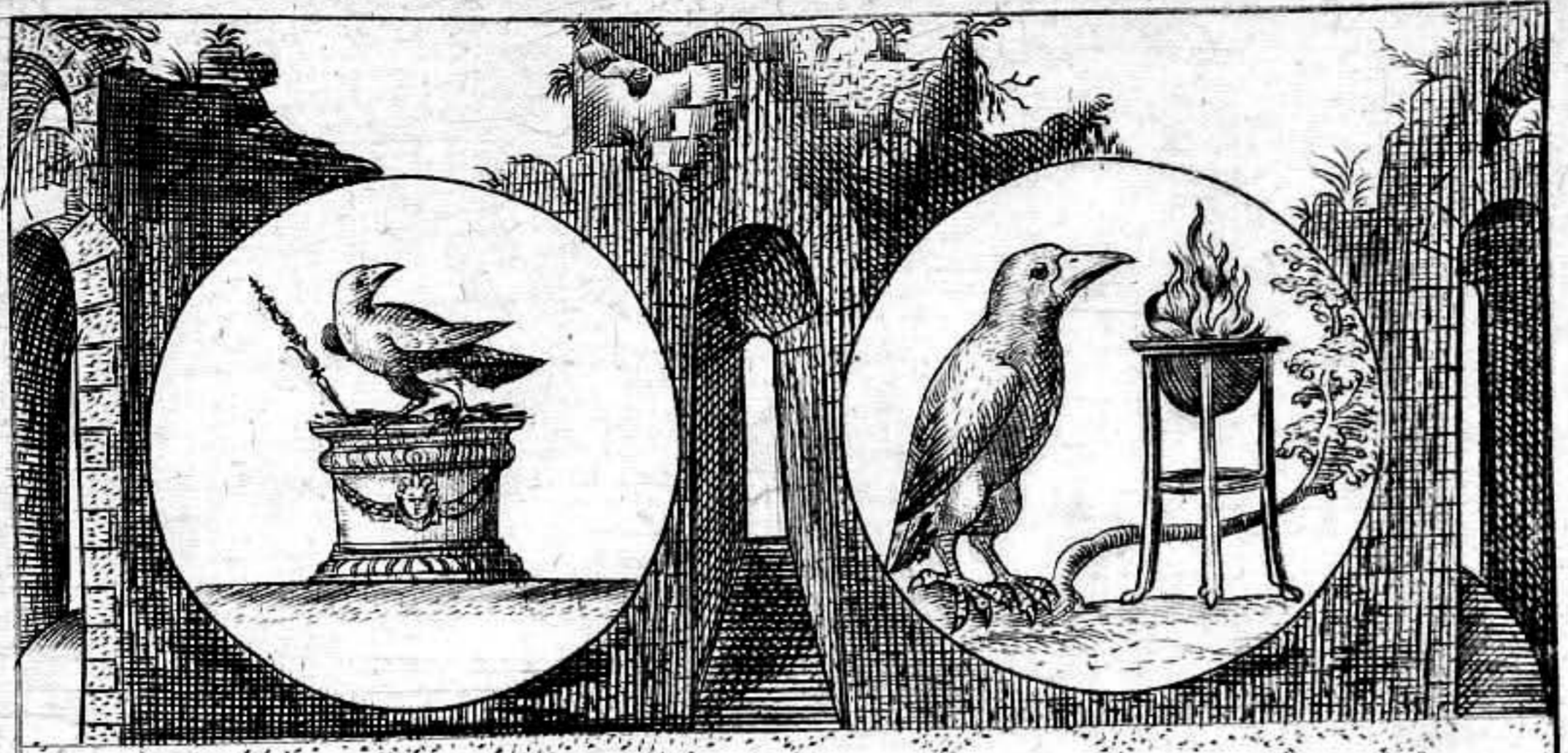
7

8

AN. FER. GEM. IASPIS
INCISA.
VICTORIA TERRA
MARIQ. PARTA

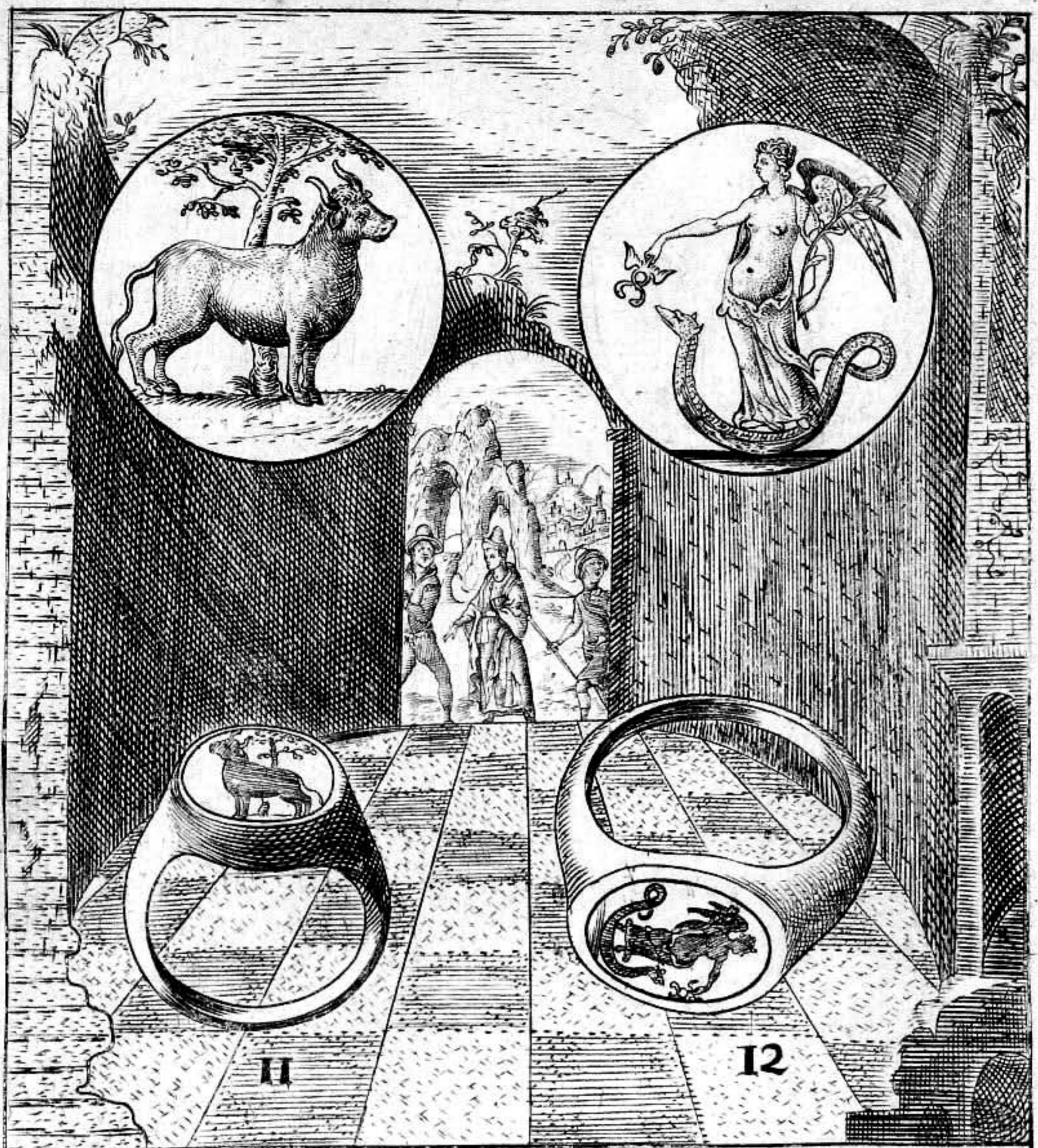
AN. FER. GEM. IASPIS
INCISA.
ROMAE TYPVS

OI

AN FER . GEM .
 ACHAT^{ES} . INCISA
 VALES S . IOVIS

AN FER . GEM .
 ACHAT . INCISA
 CORVVS APOLL .

AN. FERR. GEM.
SARD. INCISA

AN. FERR. GEM.
SARD. INCISA.
VICTORIA PACIFERRA

13

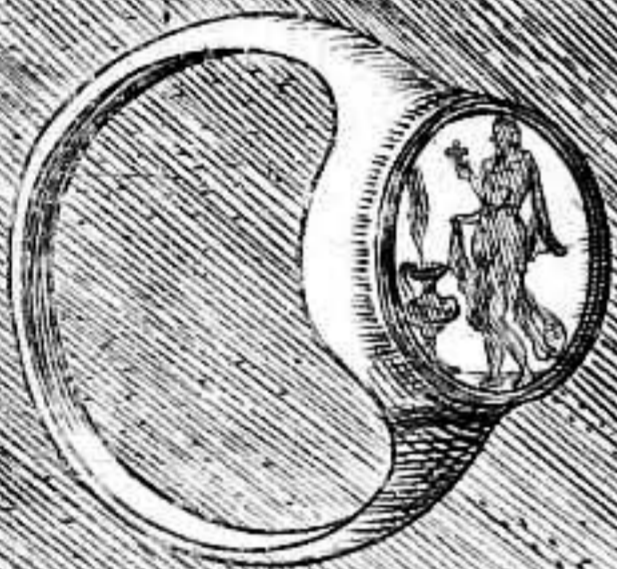
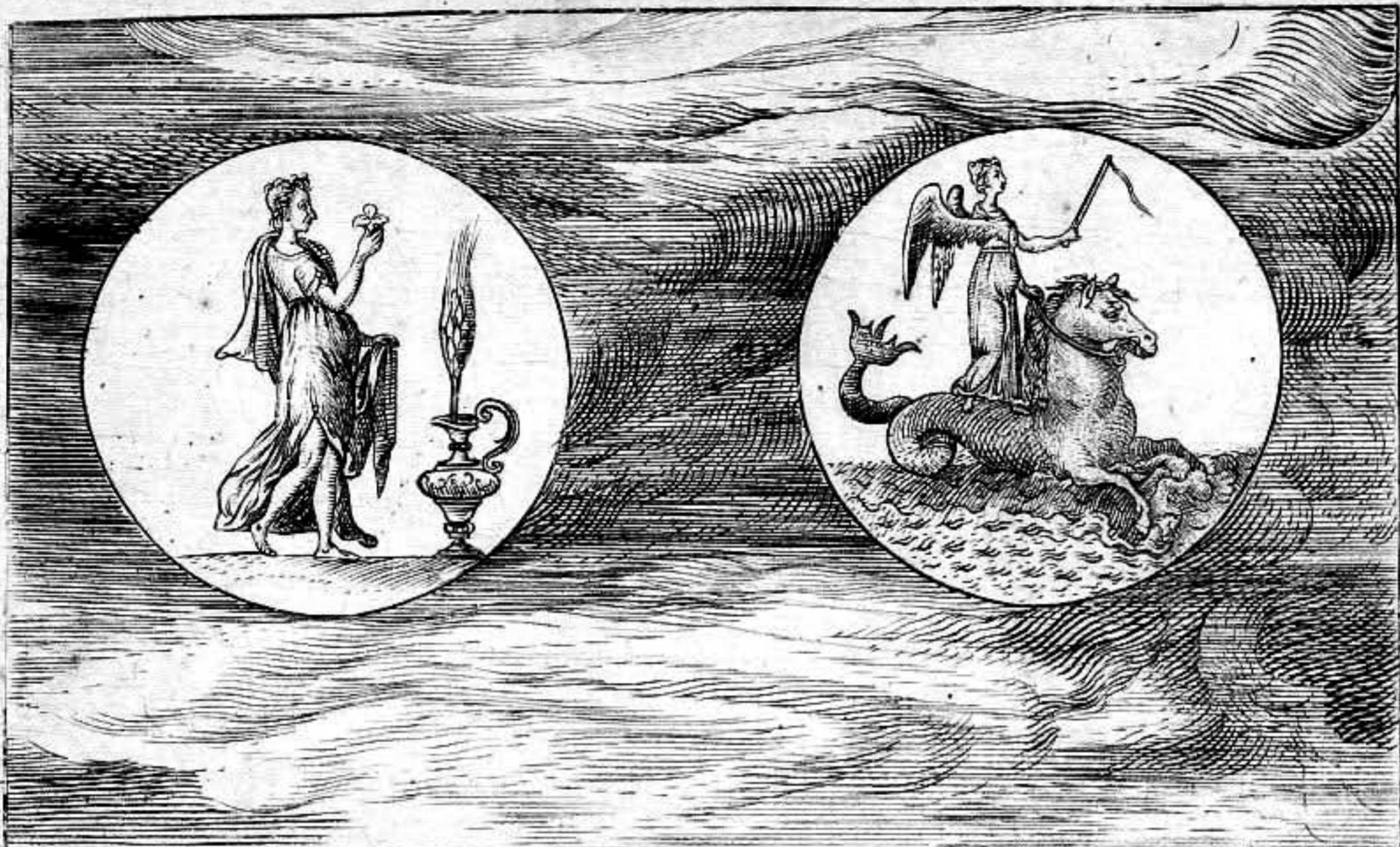

14

AN. FERR. GEM.
ACHTES. INCISA.
AEQVITAS

AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCISA
MV , SCAEVOLA

15

16

AN FERR. GEM .
ACHAT . INCISA

AN FERR. GEM .
IASPIS. INCISA

17

18

AN. FERR. GEM
ONYX. INCISA
MARS. GRADIVVS

AN. FER. GEM
ONYX. INCISA

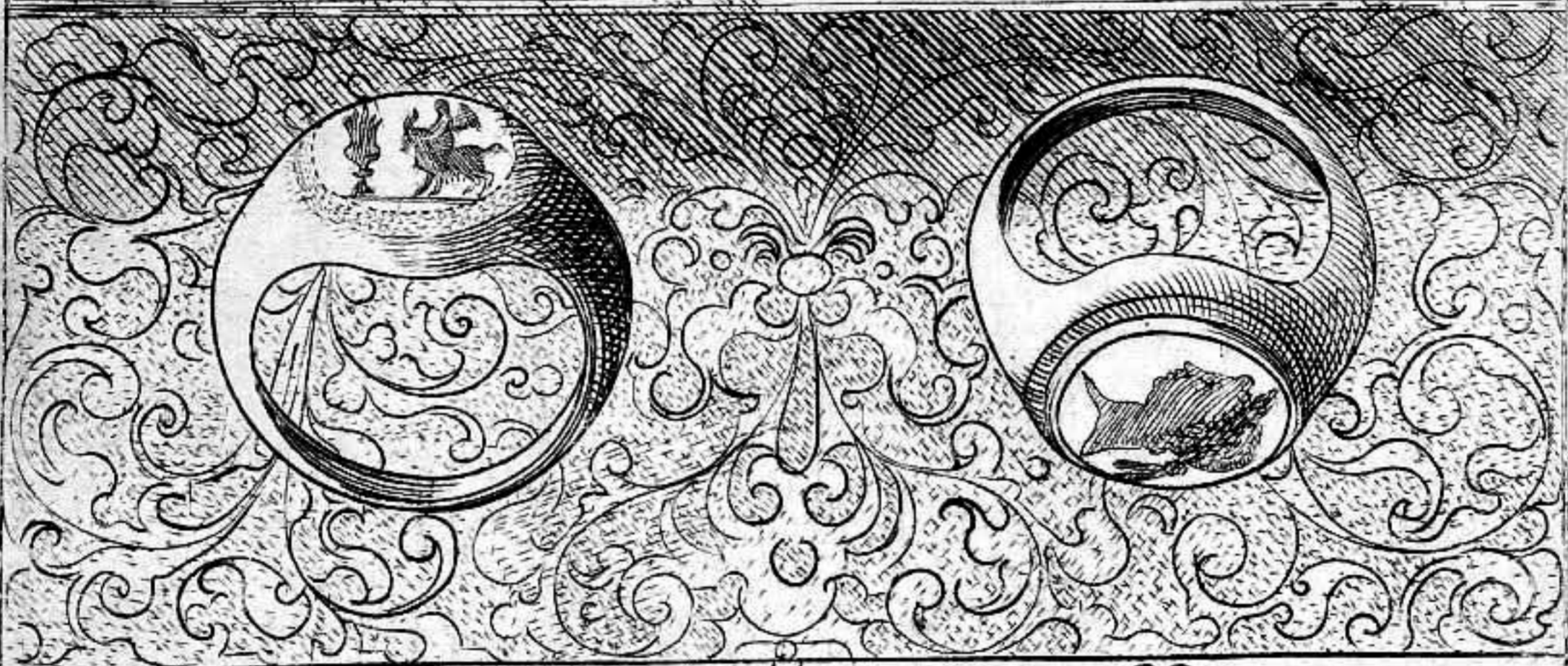
19

20

AN.FERR.GEM.
ACHATES.INCI
CORVVS.APOLL

AN.FER.GEM.
GRANATA.INCI
TROPHEVM

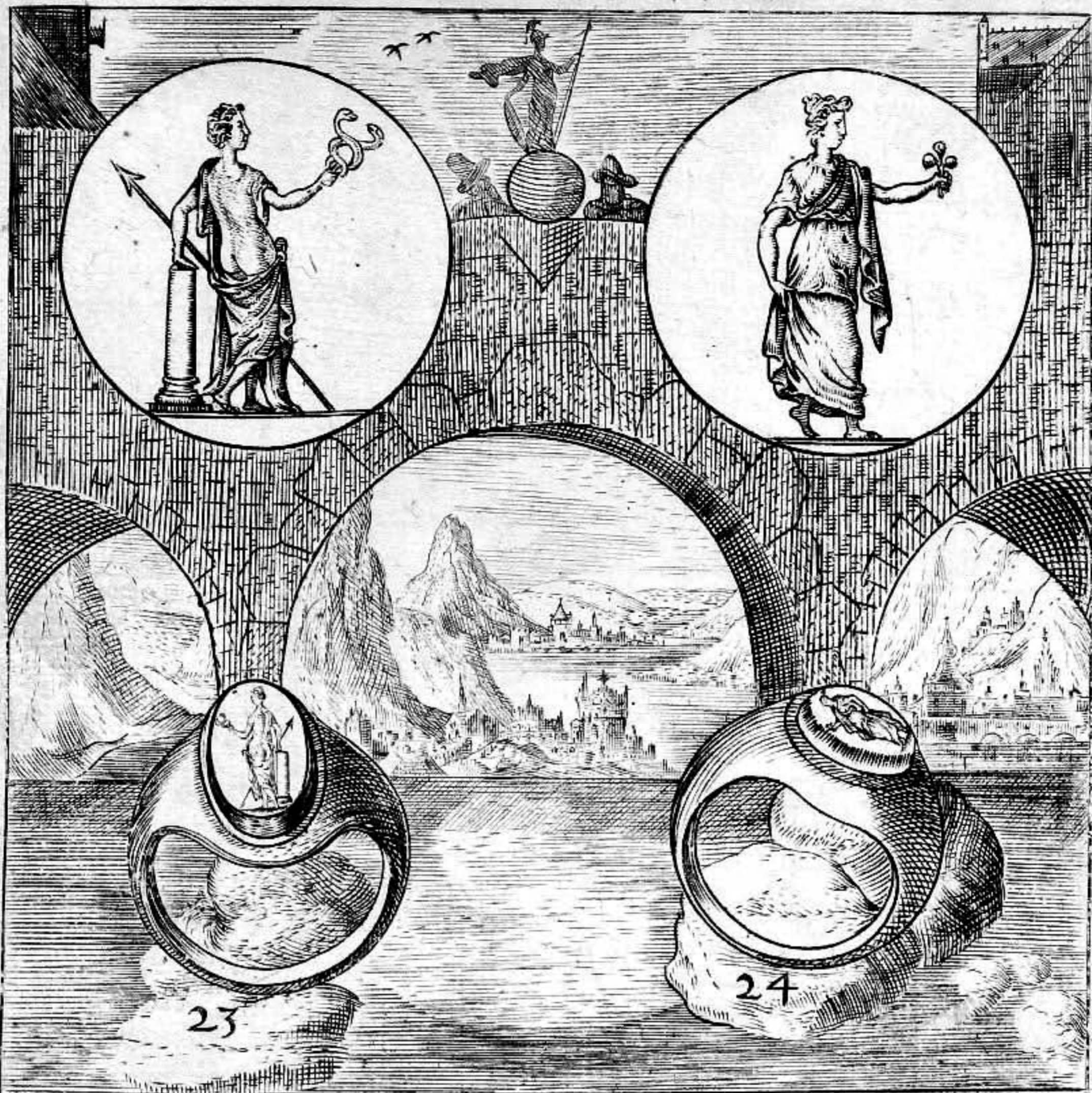

21

AN. FERR. GEM.
ACHATE S. INCISA

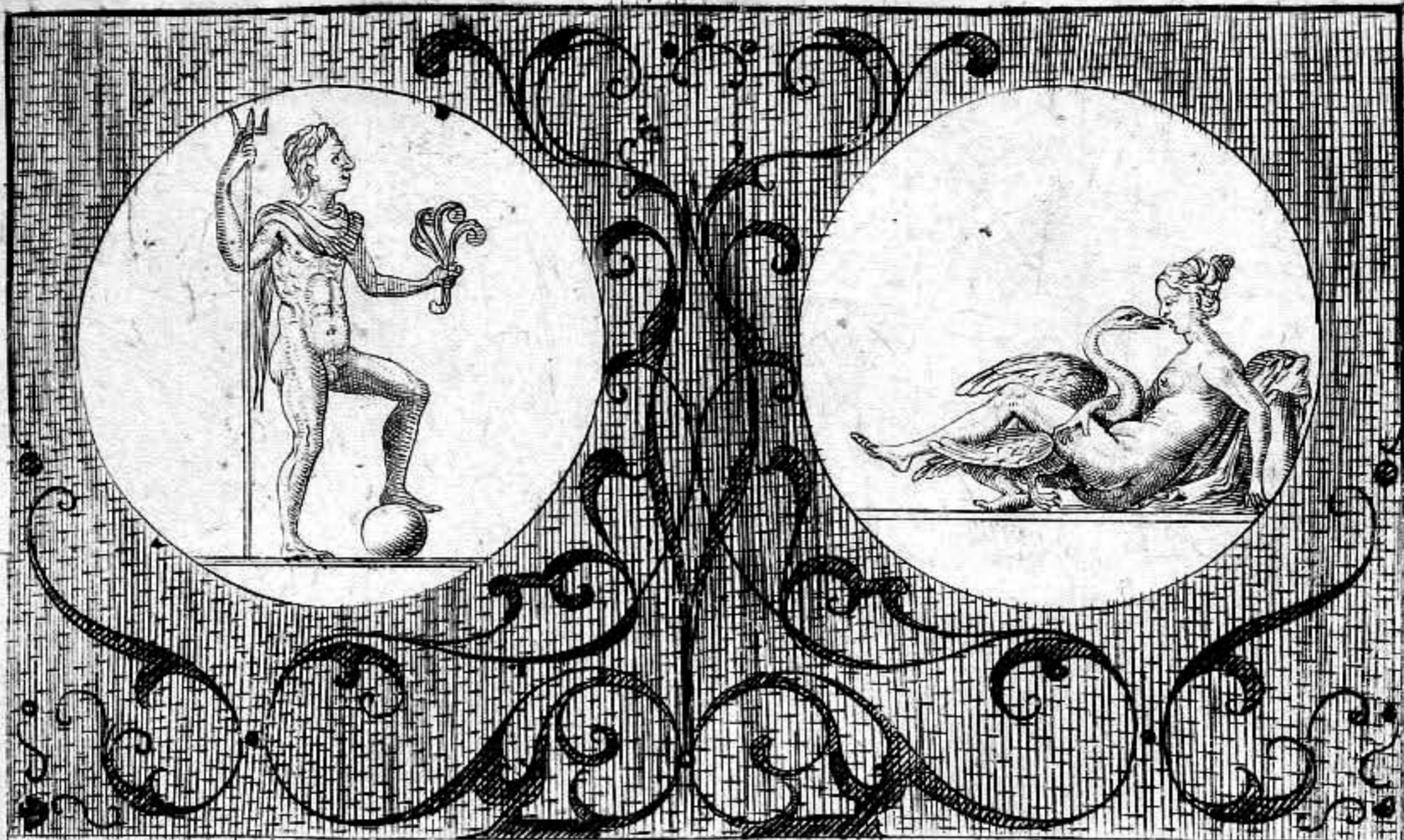
22

AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCISA

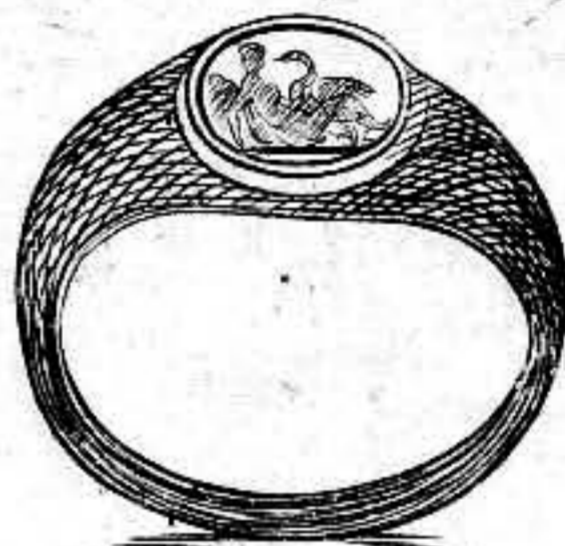

AN . FER . GEM .
ACHATES INCISA

AN . FER . GEM .
ONYX . INCISA .
SPEC & TYPVS .

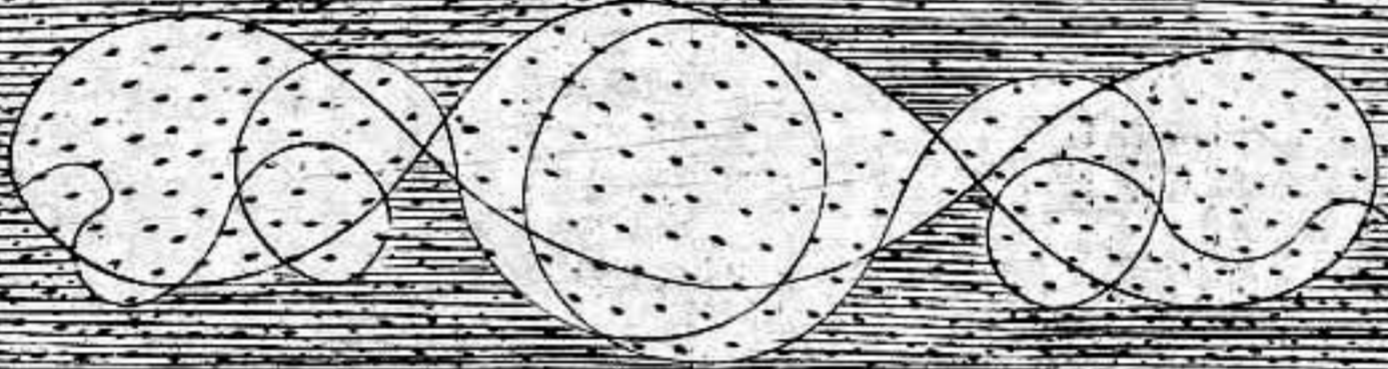
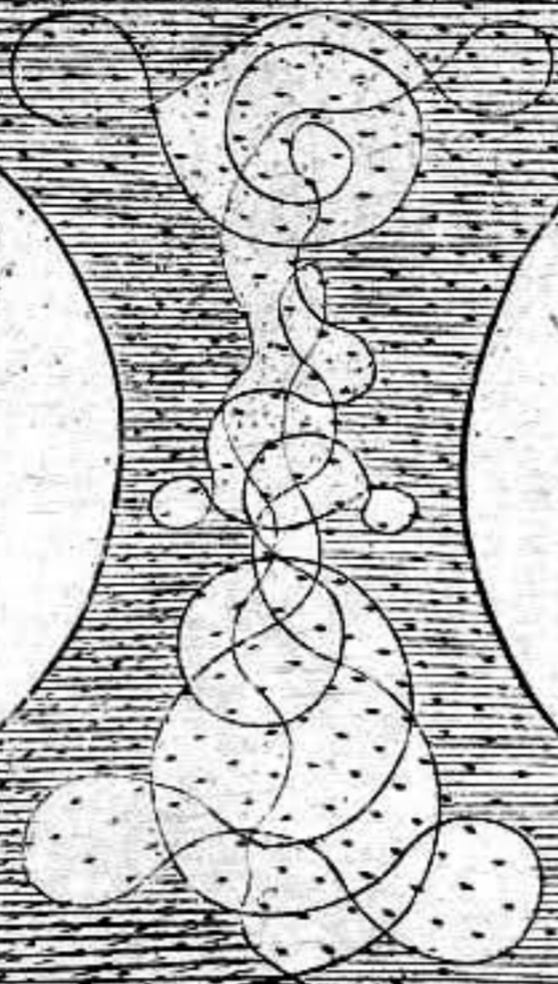
25

26

AN. FERR. GEM.
ACHATES INCIS
NEPTVNVVS.

AN. FERR. GEM.
SARDA. INCISA.

27

28

AN. FERR. GEM.
SARDA INC.

AN. FERR. GEM.
SARDA INC.

29

30

AN. ÆR. INAVR. GEM.
SARDA. INCISA.

AN. ÆR. INAVR. GEM.
SARDA. INCISA.

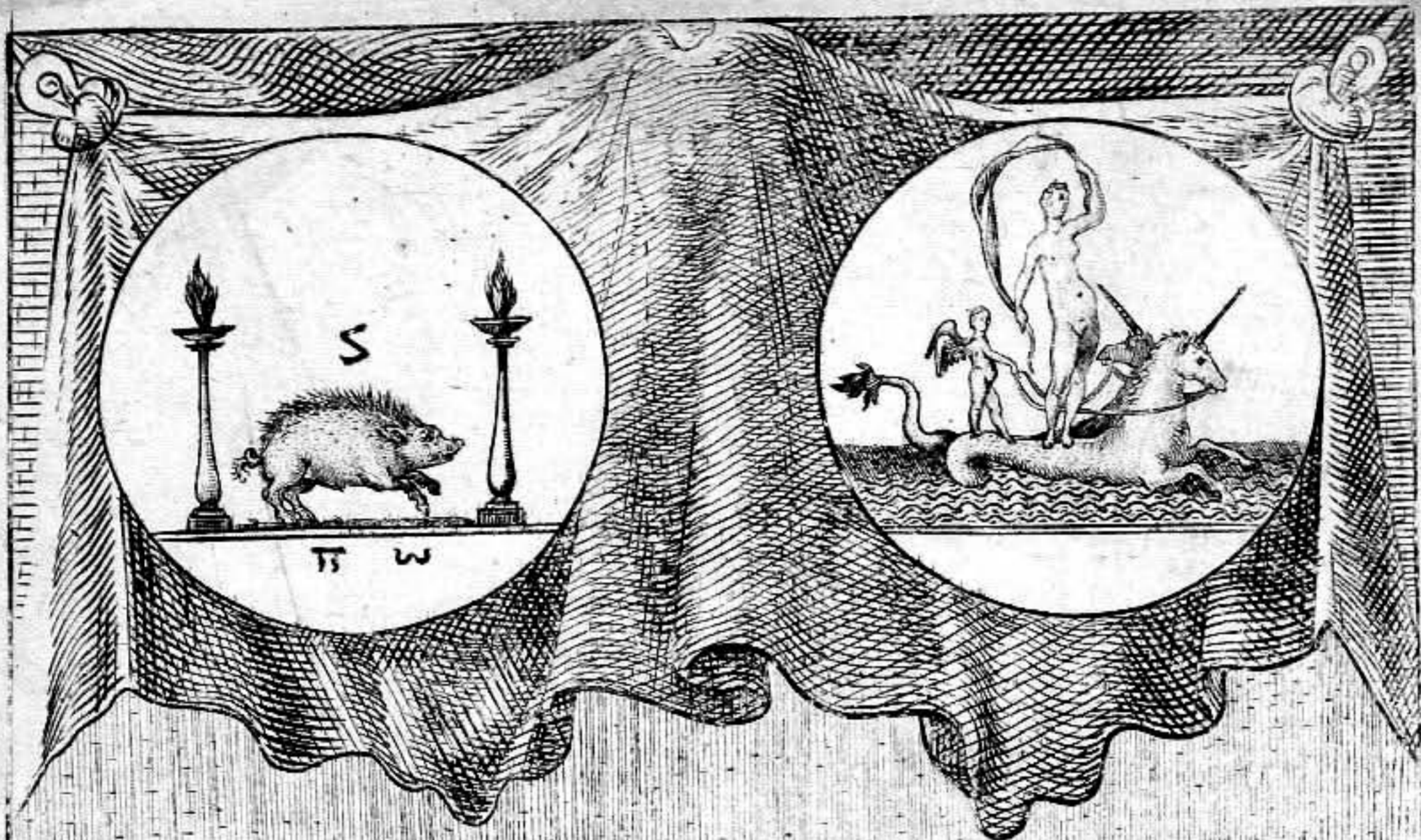
31

32

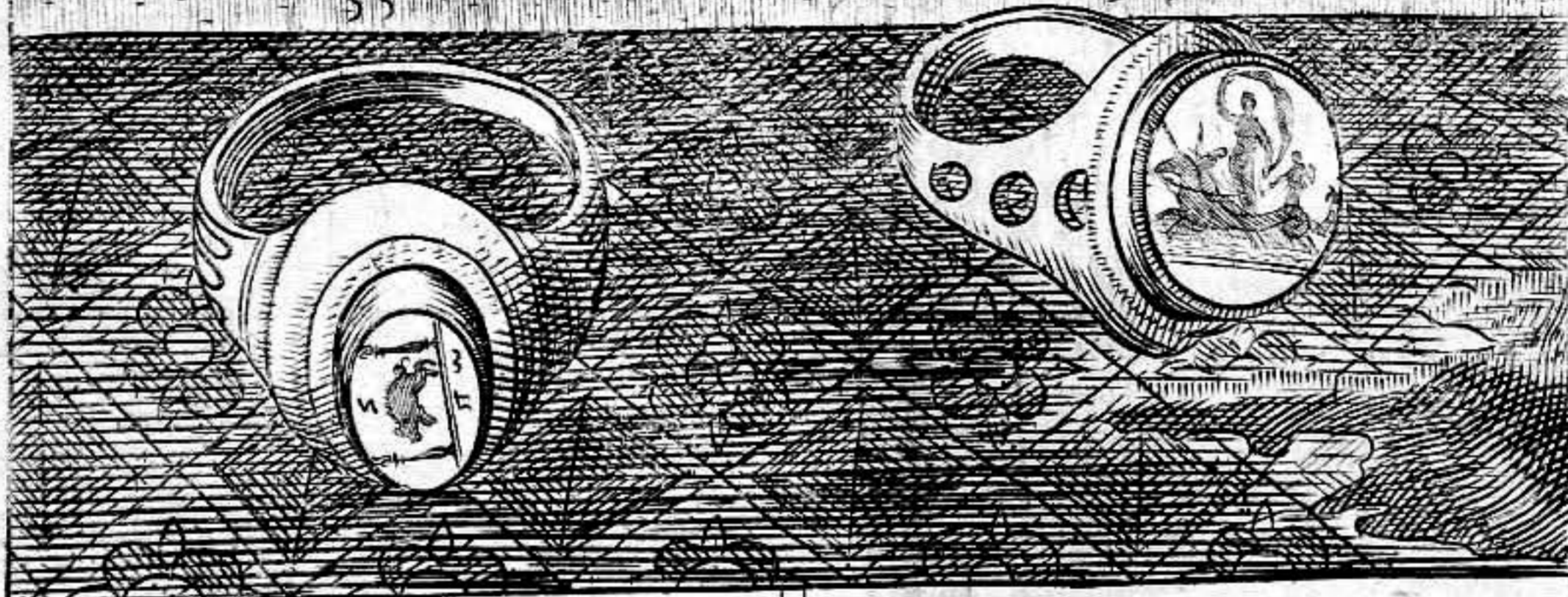
AN.ÆR . INAVR.
GEM. SARD. INC.

AN.ÆR . INAVR.
GEM. ACHA. INC

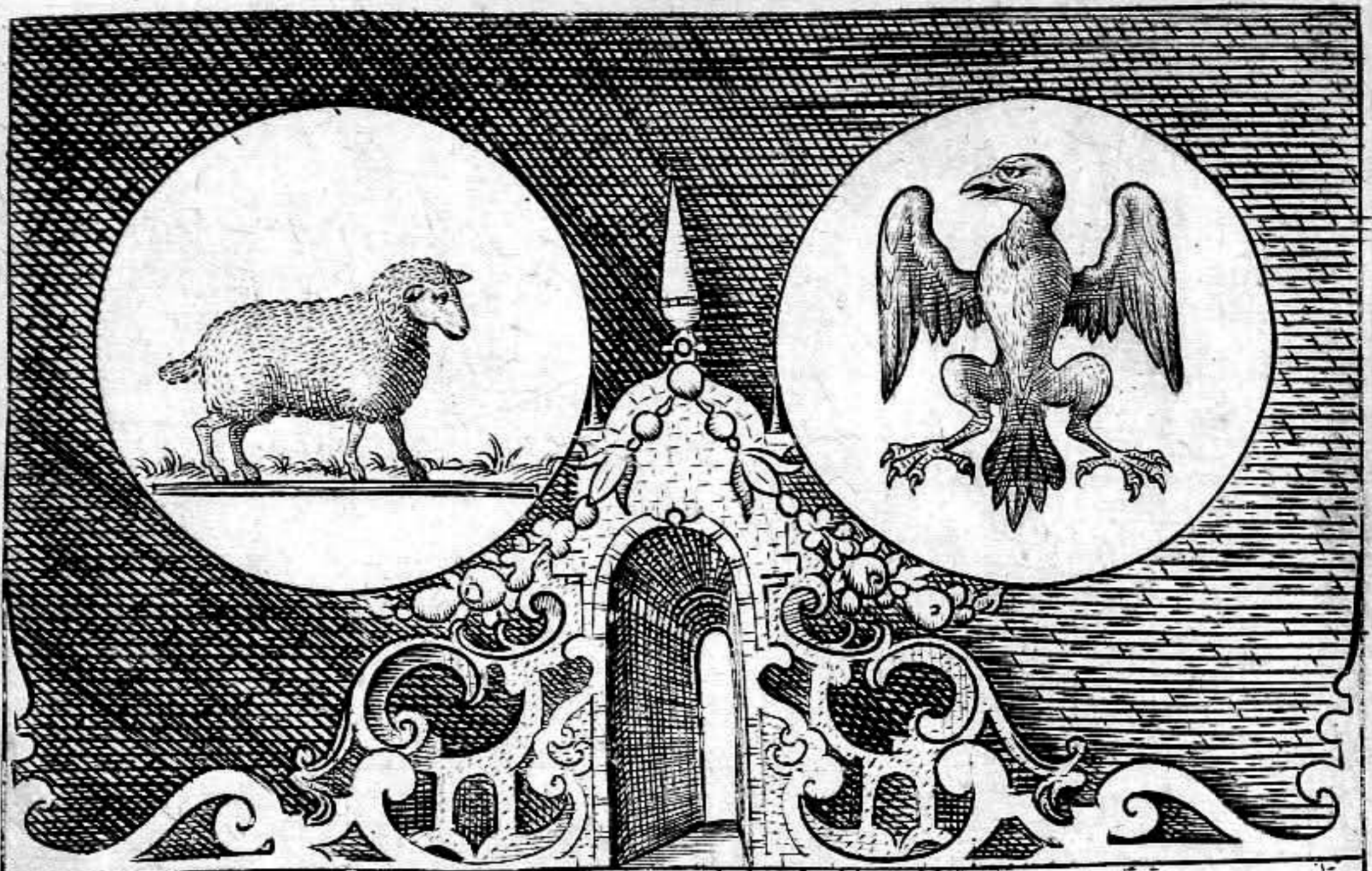
33

34

AN. AEREVS. GEM.
ACHATES. INCI.

AN. AER. GEM.
ACHAT. INCISA.

35

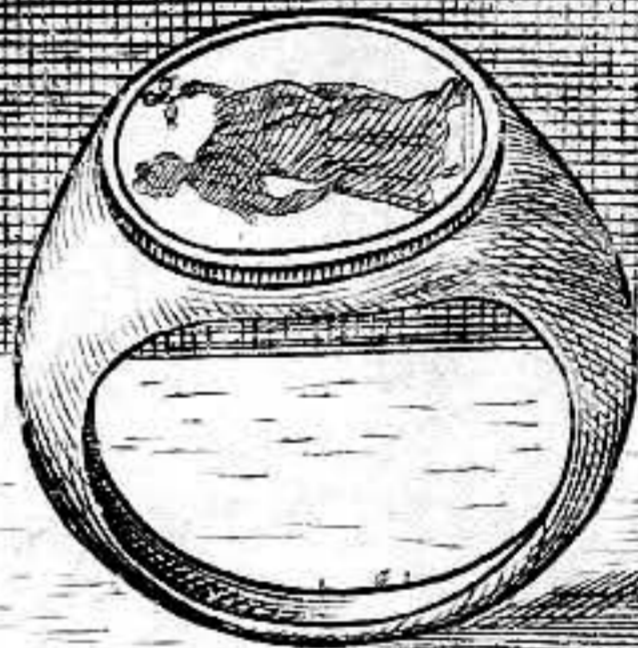
36

AN AER. INAVR.
GEM. PRASINOS.
INC.

AN AER. GEM.
SARDA, INC.

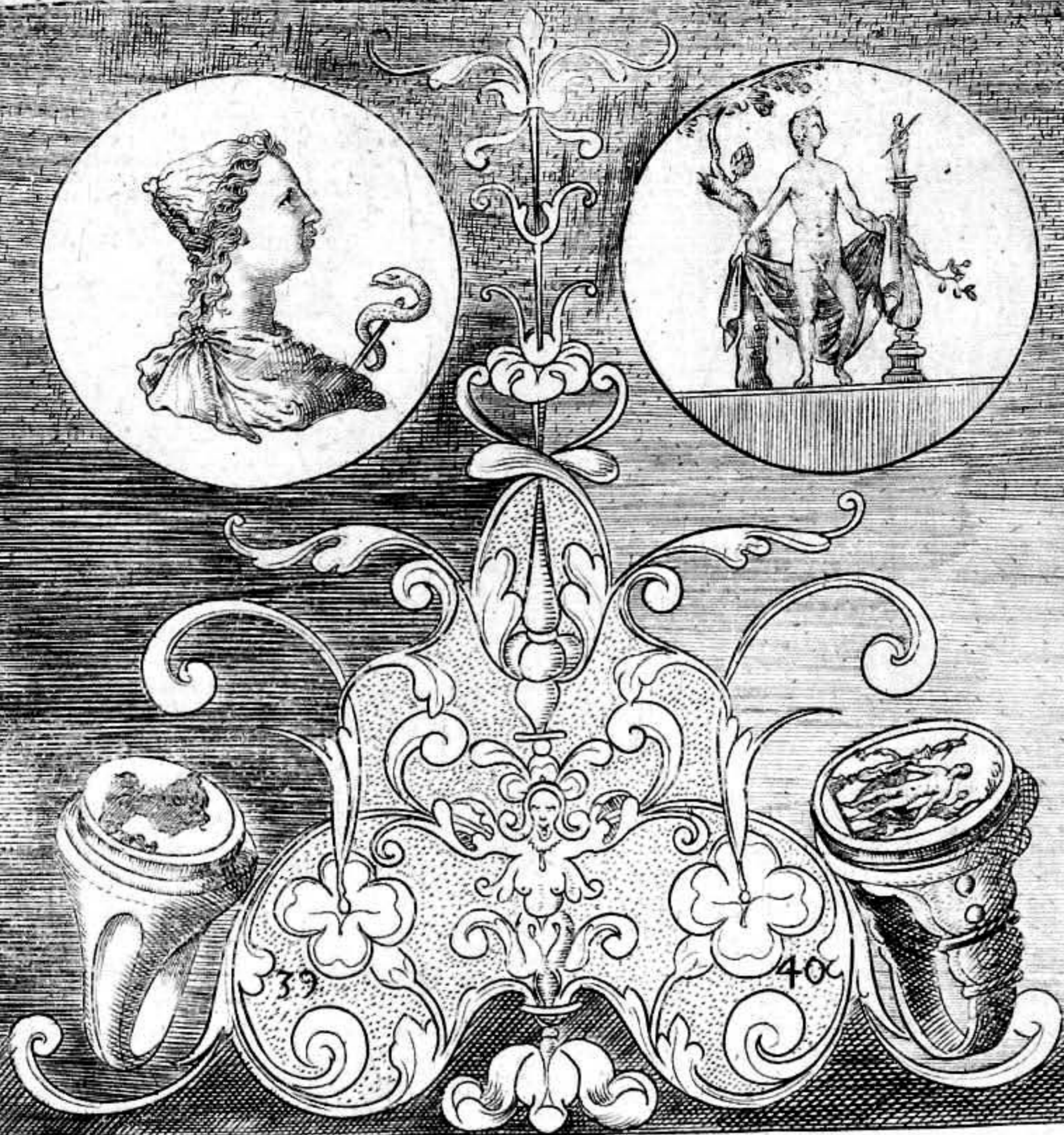
37

38

AN. AER. GEM.
ACHAT. INC.

AN. AER. CVM.
PALA. ARG. INC.
SPEI. TYPVS.

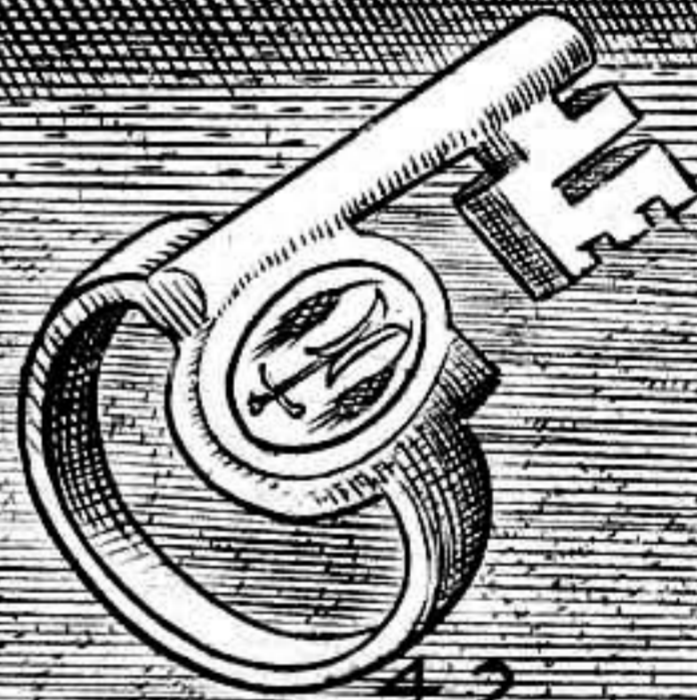

AN. AER. GEM.
ACHAT. INCI.

AN. AER. GEM.
PRASINOS. INC.

41

42

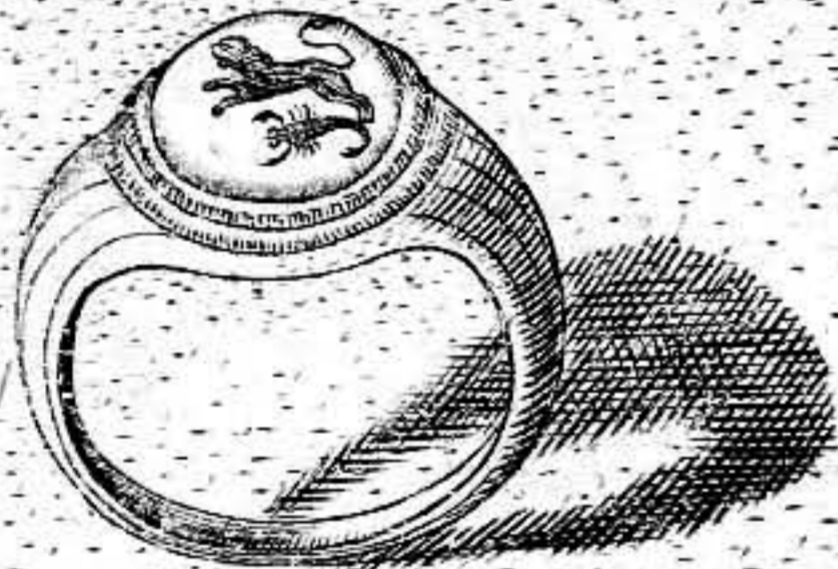
AN . AER . GEM .
ACHAT . INC .

AN . AER . GEM .
ONYX . INC .

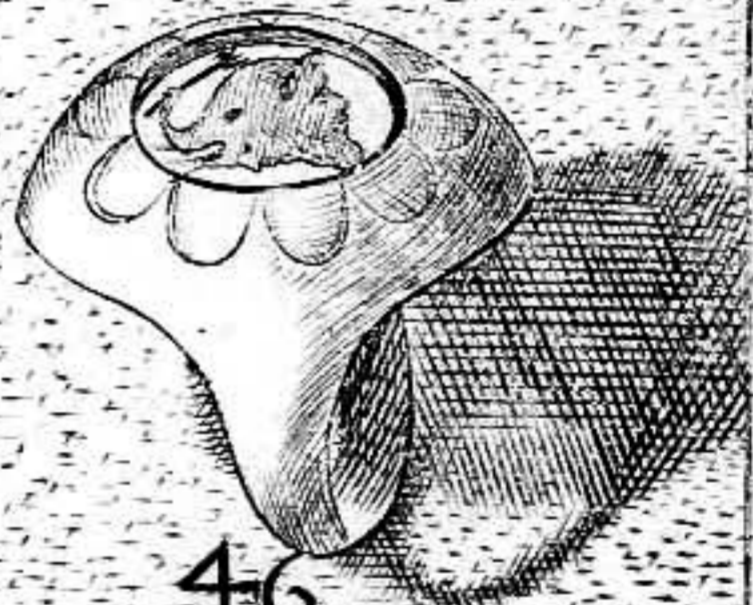

AN. ARGENTEVS
GEM. ONYX. INC.
CONCORD. PAC.
ET. ABVNDANT.
TYP.

AN. ARG. GEM.
PRASINOS. INC
VICTOR. SED.
TYP.

45

46

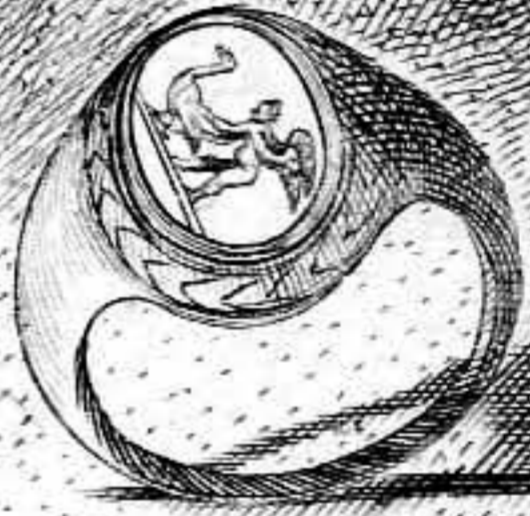
AN . ARG . GEM .
ACHAT . INC .

AN . ARG . GEM .
ACHAT . INC .

47

48

AN. ARG. GEM.
ONYX. INCSA.

AN. ARG. GEM.
SARDA. INC.

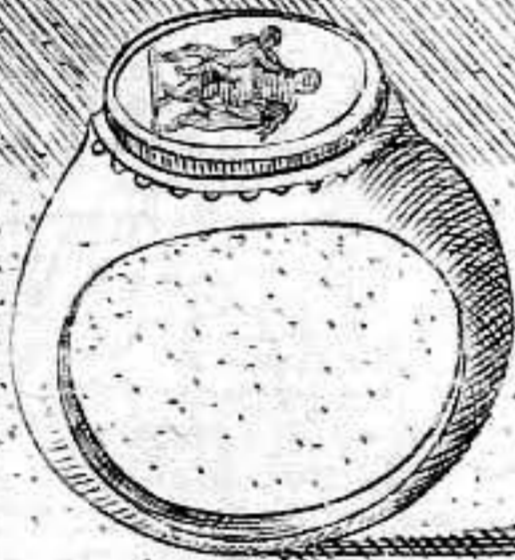
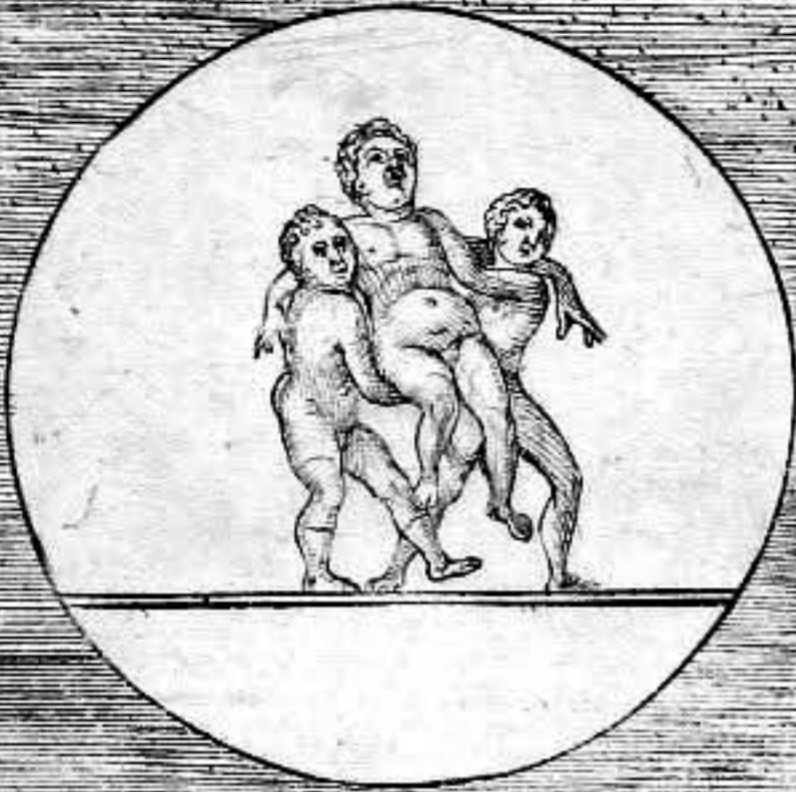
49

50

AN. ARG. GEN.
ONYX, INC.

AN. ARG. GEN.
ONYX, INC.

51

52

AN.ARG. GEM.
ONYX. INC.

AN.ARG. GEM.
SARDA. INC.

53

54

AN.ARG. INAVR.
GEM.ACHAT, INC.

AN.ARG. GEM.
SARDA, INC.

55

56

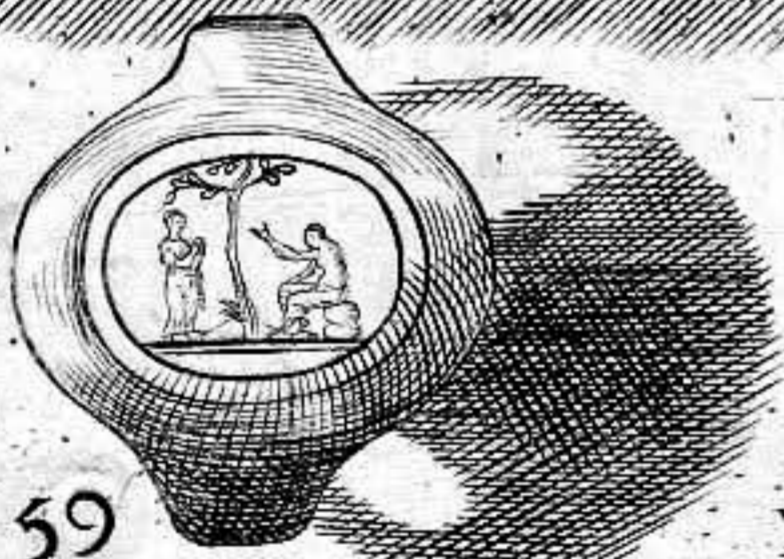
AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · GEM ·
IASPIS · INC ·

AN. ARG. GEM.
SARDA. INCISA

AN. ARG. GEM.
SARDA. INC.

AN ARG. GEM.
ACHATES. INC.

AN. ARG. GEM.
HELIOTROP. INC.

61

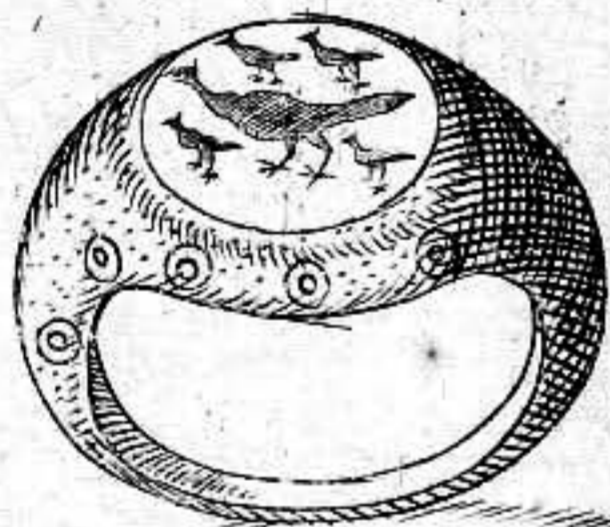
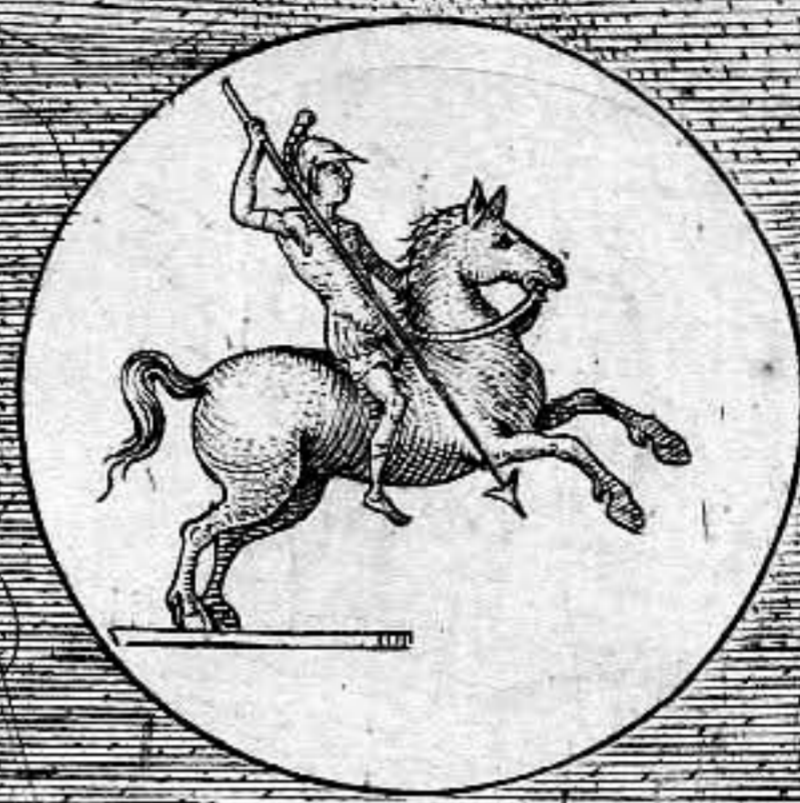

62

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INCI ·

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC ·

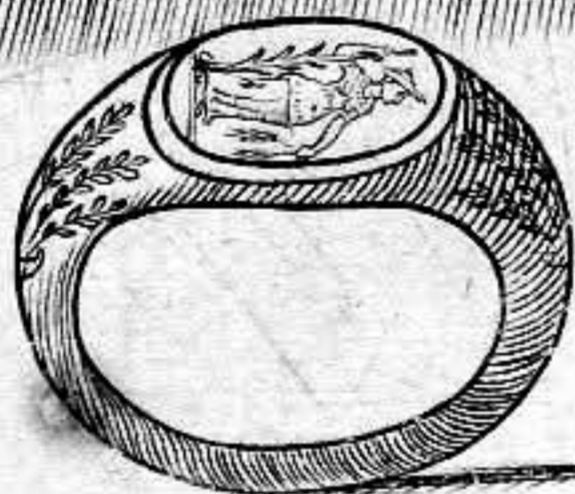
63

64

AN·ARG·GEM·
HELIOTROP·INC

AN·ARG·GEM·
ONYX·INCI

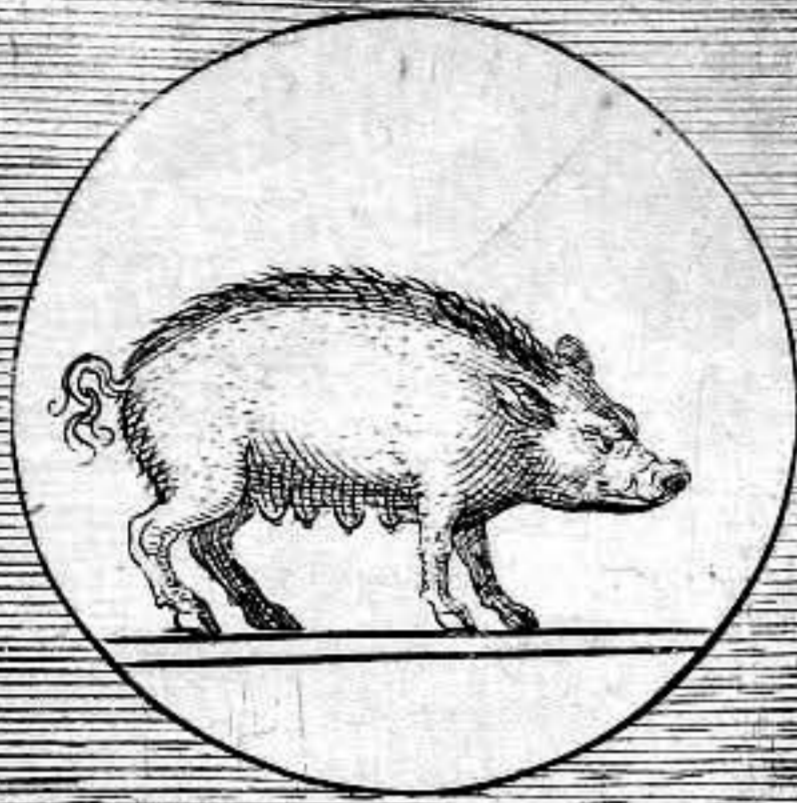
65

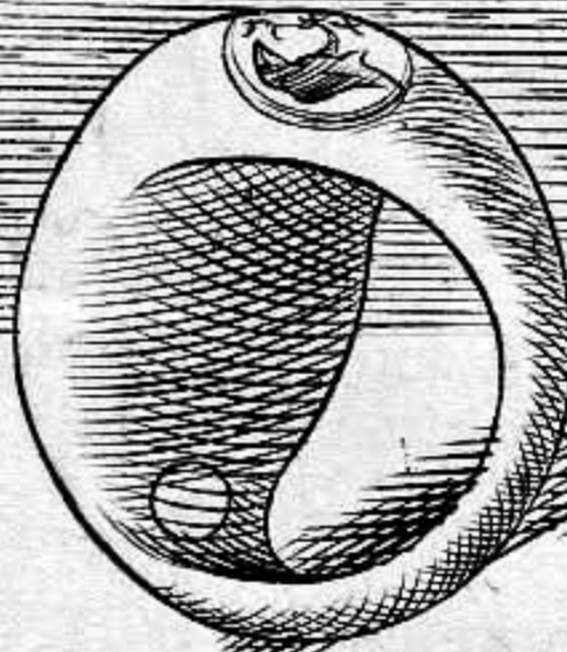
66

AN, ARG, GEM,
SARDA, INC,

AN, ARG, GEM,
ACHATES, INC

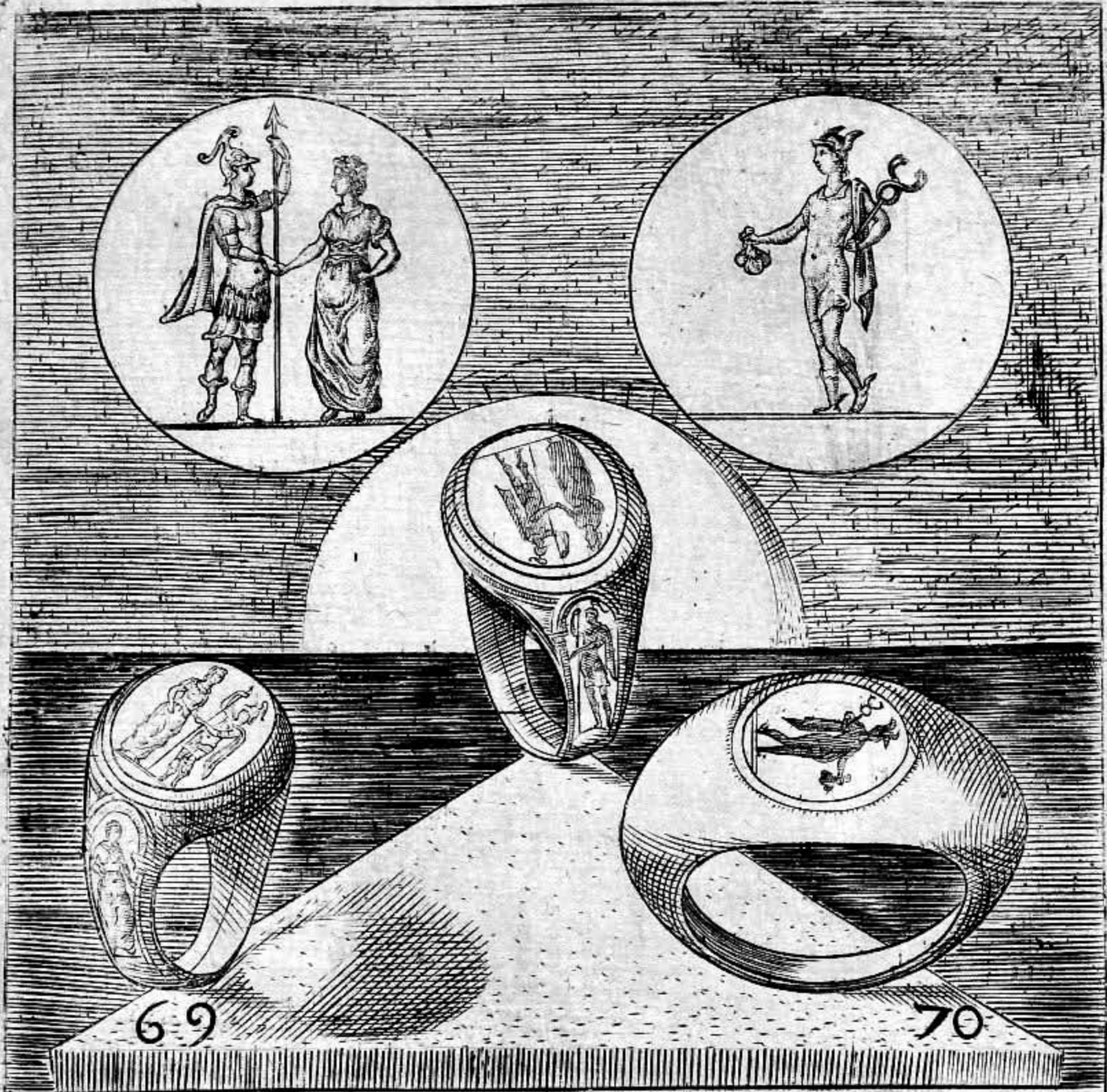
67

68

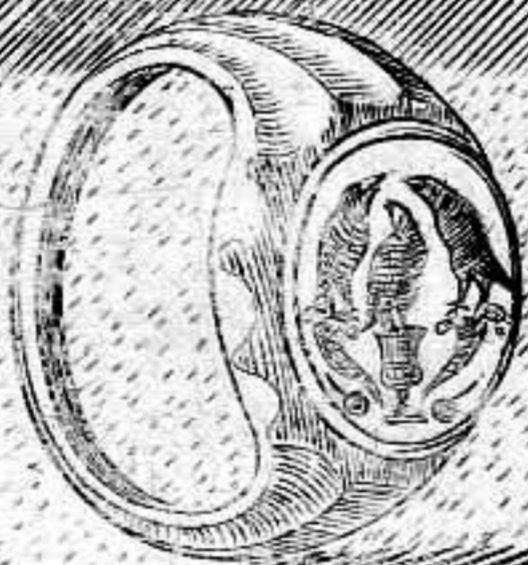
AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · GEM ·
ONYCH · III · INC ·

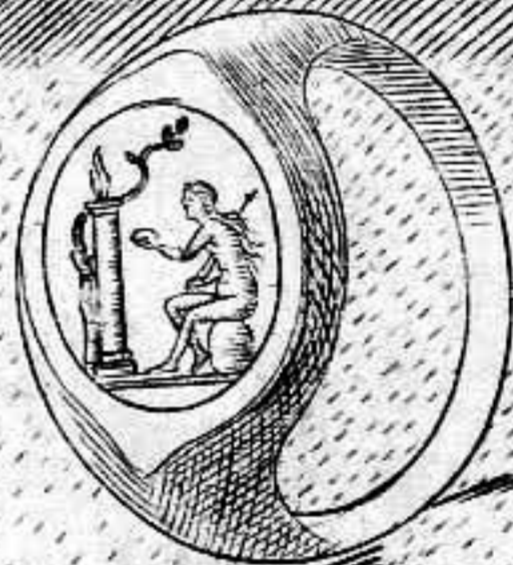

AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARGE · GEM ·
ONYX · INC ·

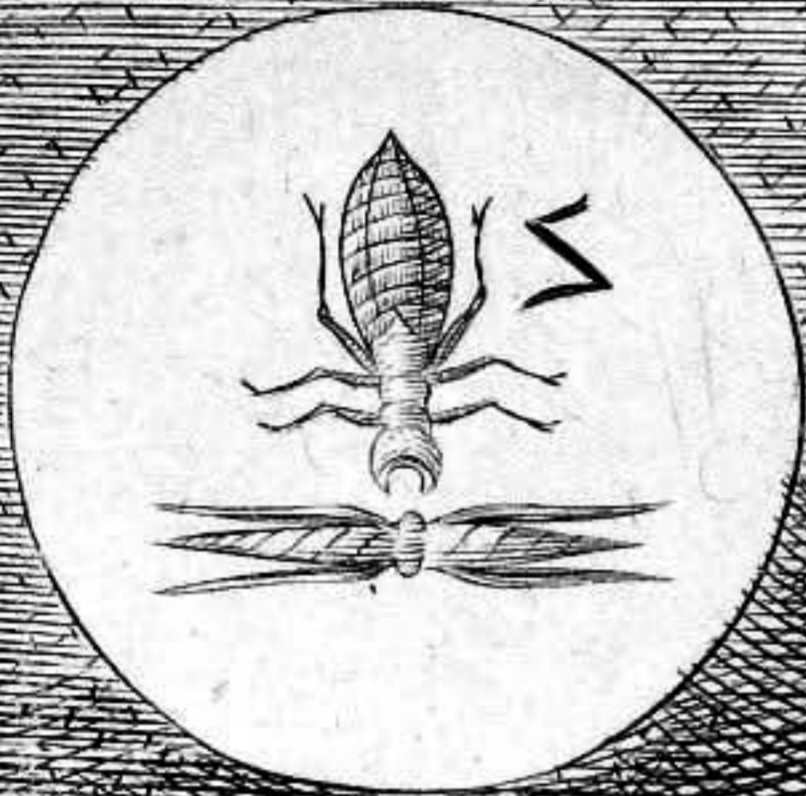
71

72

AN ARG INAVR
GEM ONYX INC

AN ARG GEM
ONYX INC

73

74

AN. ARG. GEM.
ONYX. INC.

AN. ARG. GEM.
ONYX. INC.

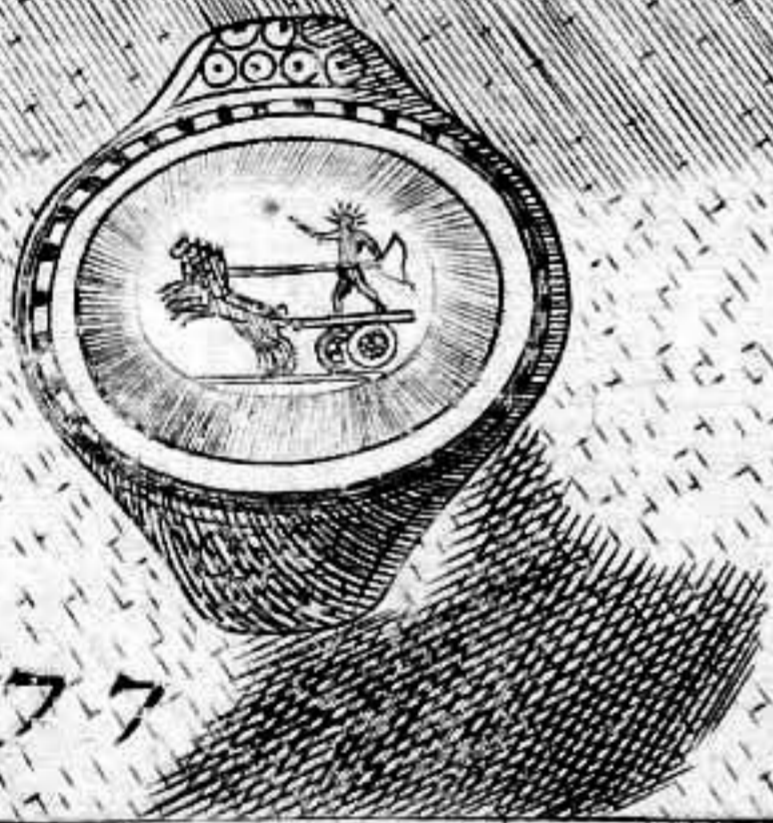
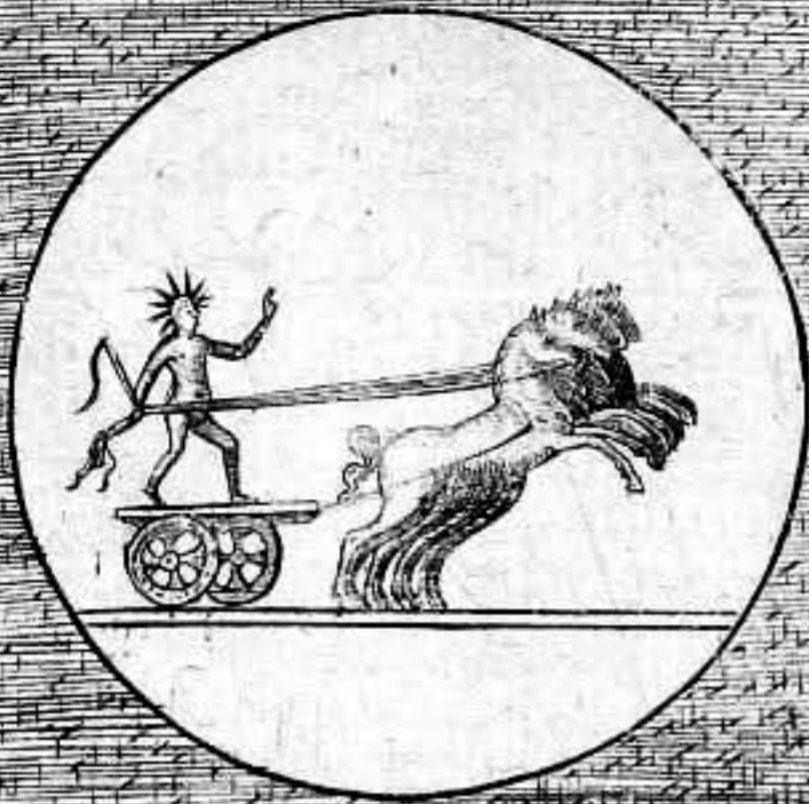
75

76

AN. ARG. INAVR
GEM. SARDA. INC

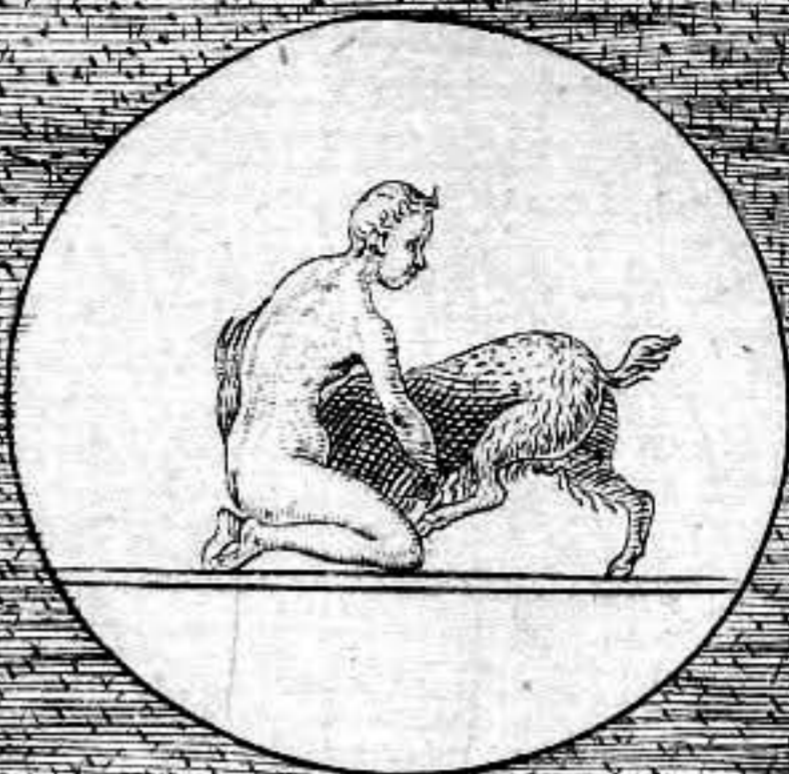
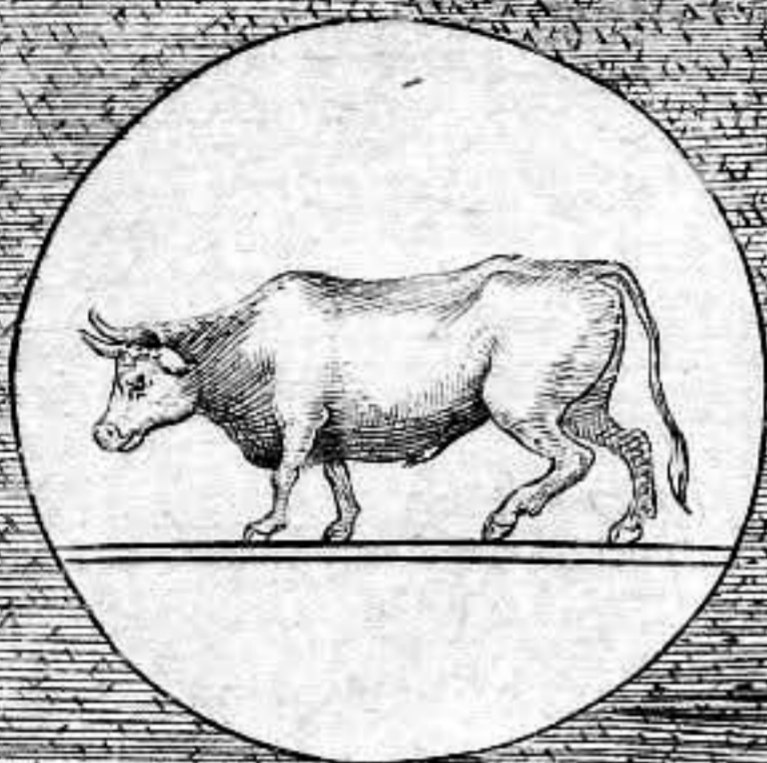
AN. ARG. GEM
ONVX. INC

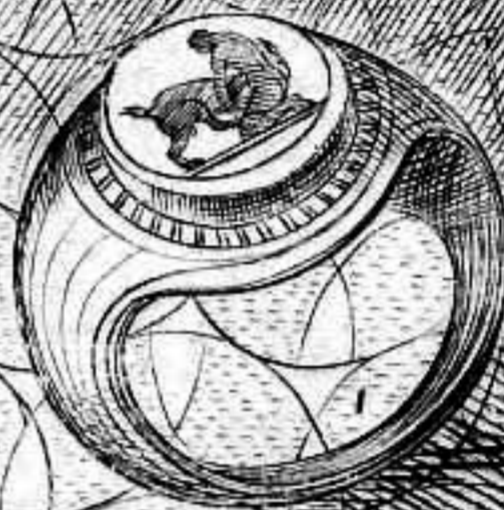
AN ARG INAVR
GEM ONYX INC

AN ARG GEM
ONYX INC

79

80

AN·ARG·INAVR·
·GEM·SARD·INC·

AN·ARG·GEM
ACHATES·INC

81

82

AN·ARG·INAVR·
GEM·ONYX·INC·

AN·ARG·INAVR·
GEM·ONYX·INC·

83

84

AN · ARG · INAVR
GEM · ONYX · INC

AN · ARG · INAVR
GEM · SARD · INC

85

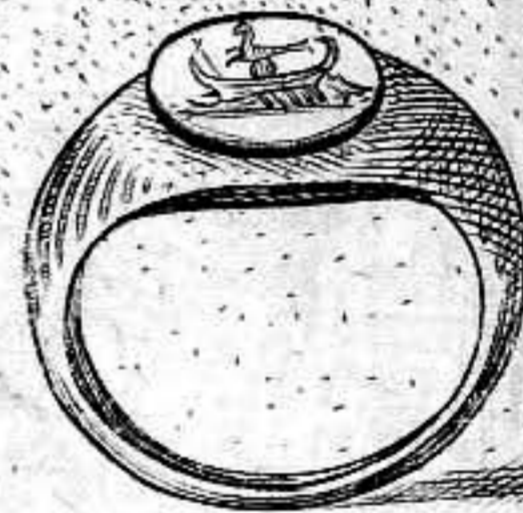
86

·AN·ARG·INAVR
·GEM·ONYX·INC

·AN·ÆR·SIGIL
·ARG·INAVR·INC

87

88

·AN·ARG·INAVR·
·GEM·SARD·IN

·AN·ARG·INAVR·
·GEM·ONYX·INC·

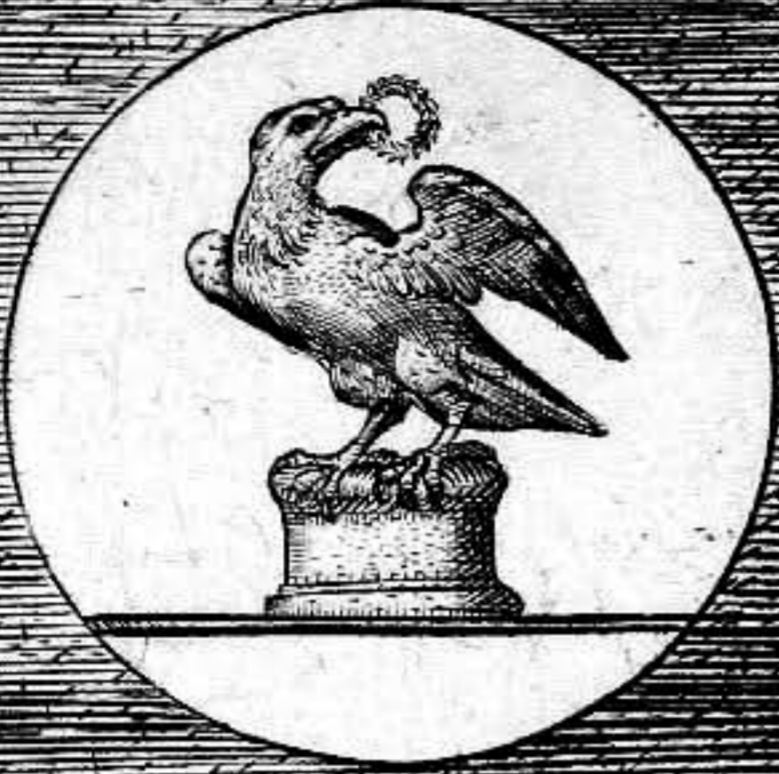
89

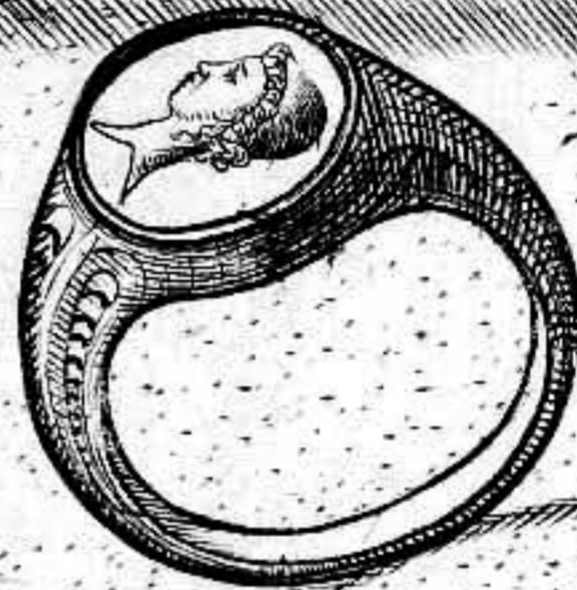
90

AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · INAVR ·
GEM · SARD · INC

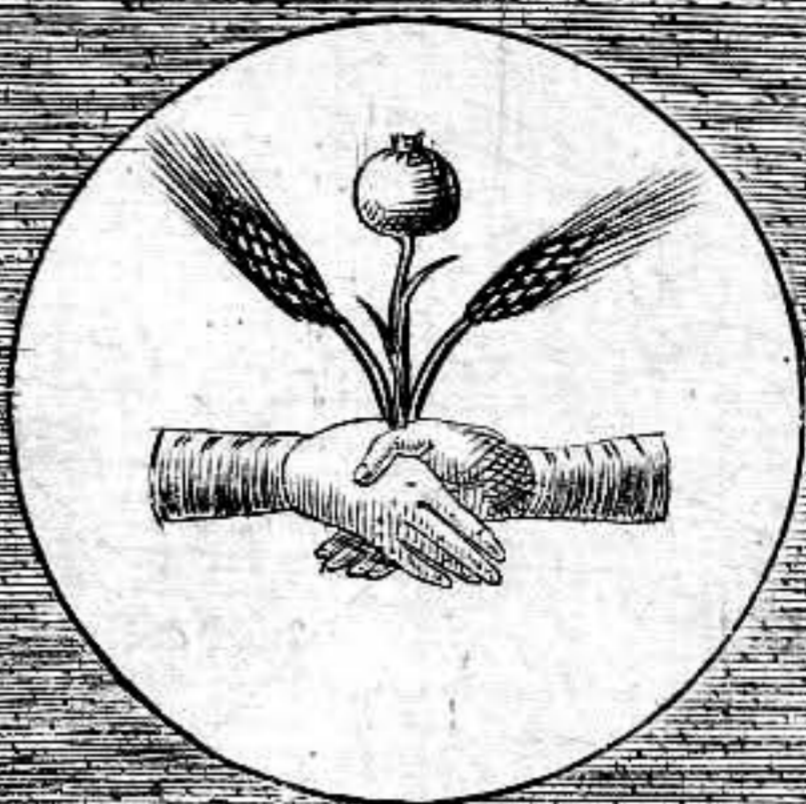
91

92

AN · ARG · INAVR
GEM · SARD · INC

AN · ARG · INAVR
GEM · ACHAT · INC

93

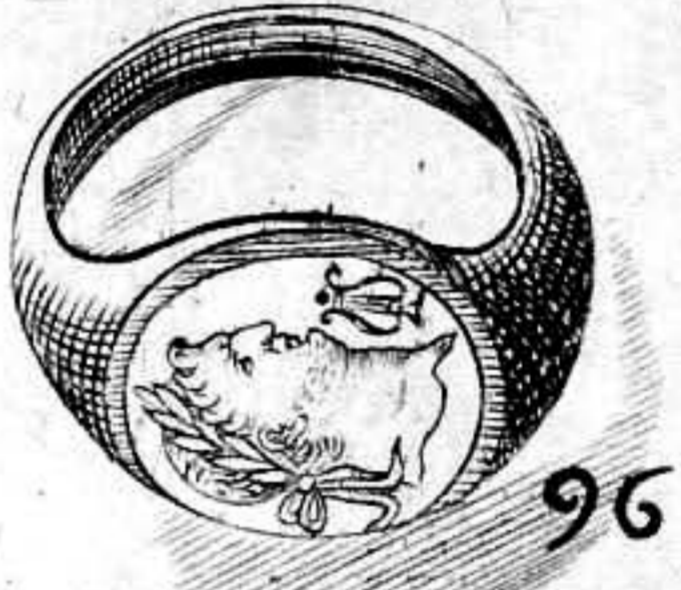

94

AN · ARG · INAVR ·
GEM · SARD · INC

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC ·

AN · ARG · SIGIL
AVR · INC ·

AN · ARG · SIGIL
AVR · INC ·

97

98

AN · ARG · SIGILL
AVR · INCI ·

AN · ARG · SIGILL
AVR · INC

99

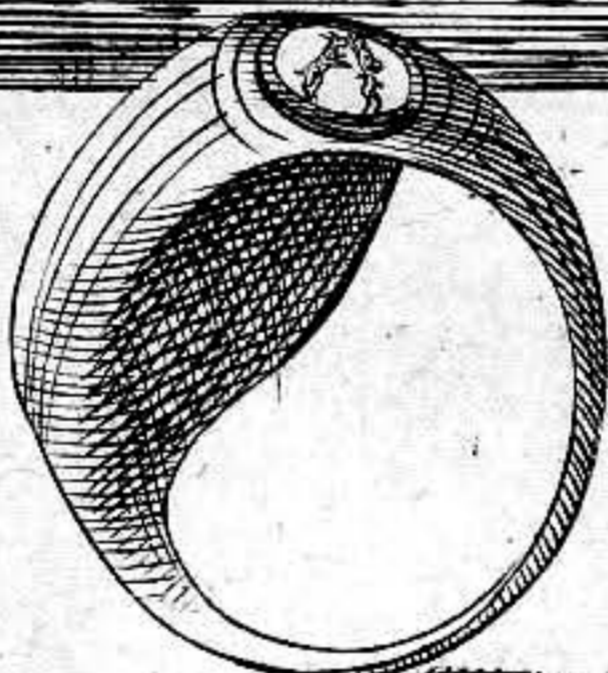
100

AN · ARG · GEM ·
IASPIS · INC ·

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC

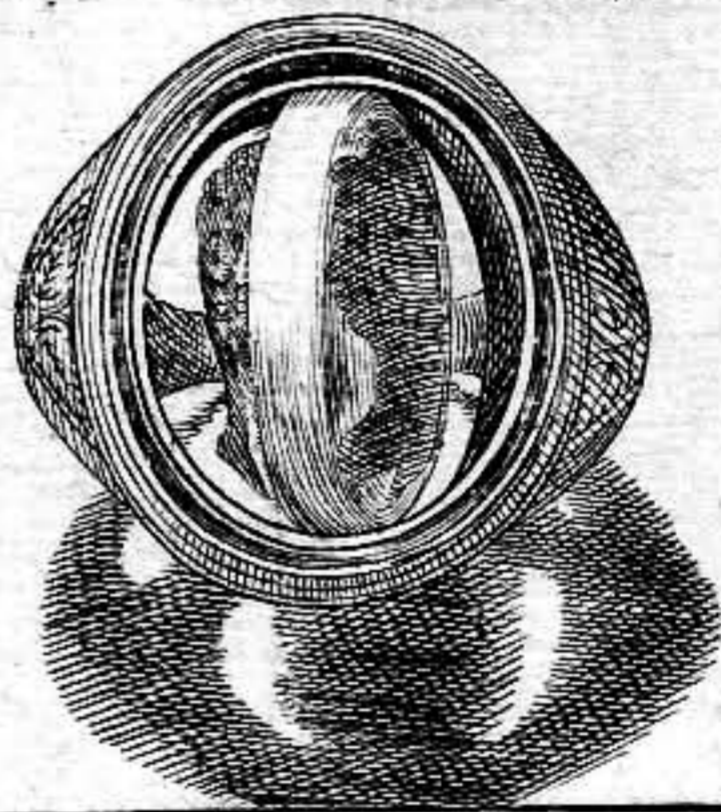
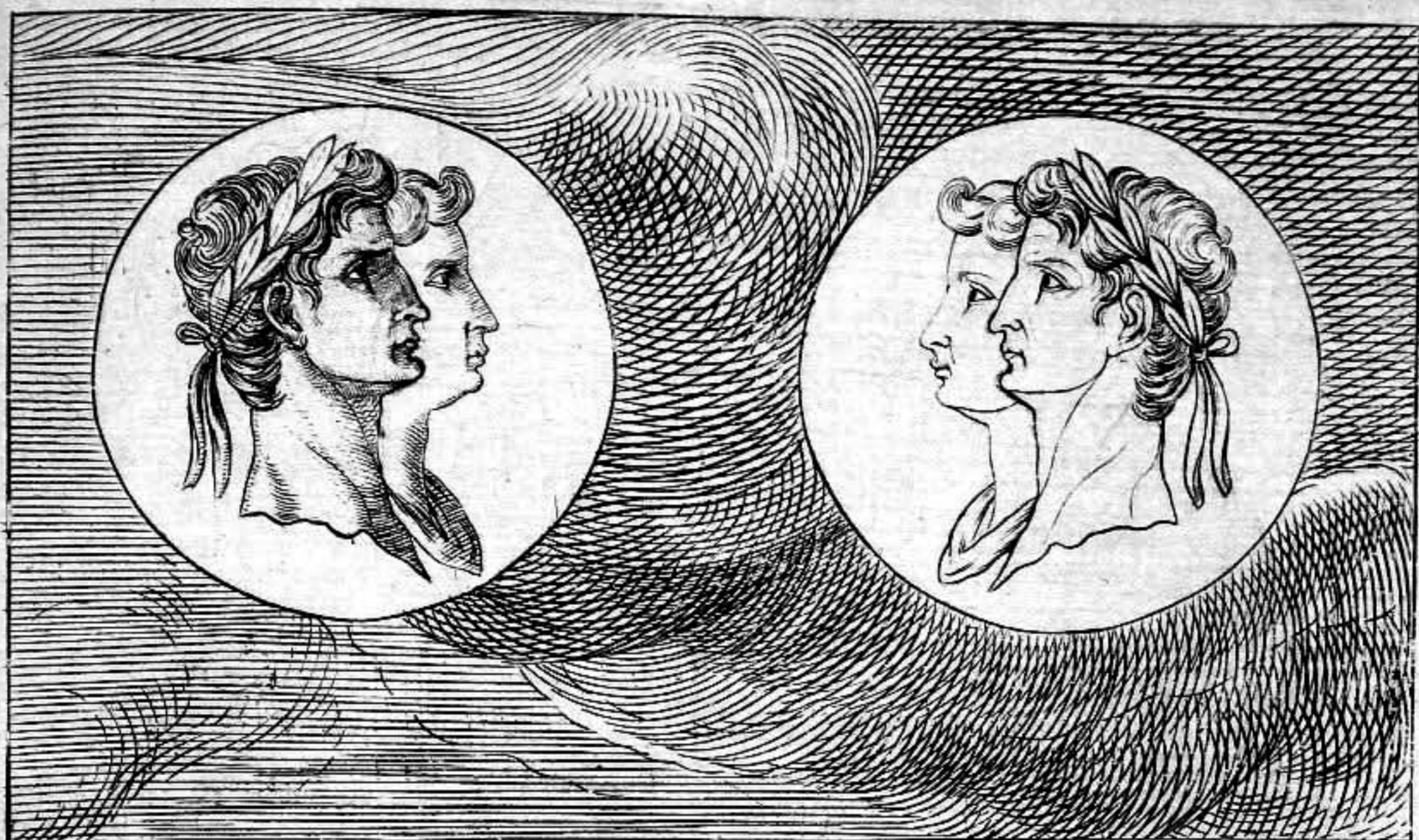
101

102

ANEX·SARDA·INTEGRA
 CVM·PALA·AVREA·
 ET·CIRCVLO·ARC·

AN·ARG·CVM·STRYS
 AVREIS·ET·SIGILLO
 EX·IASPIDE·VTRIQ·
 ACHATEM·HABENS
 INC

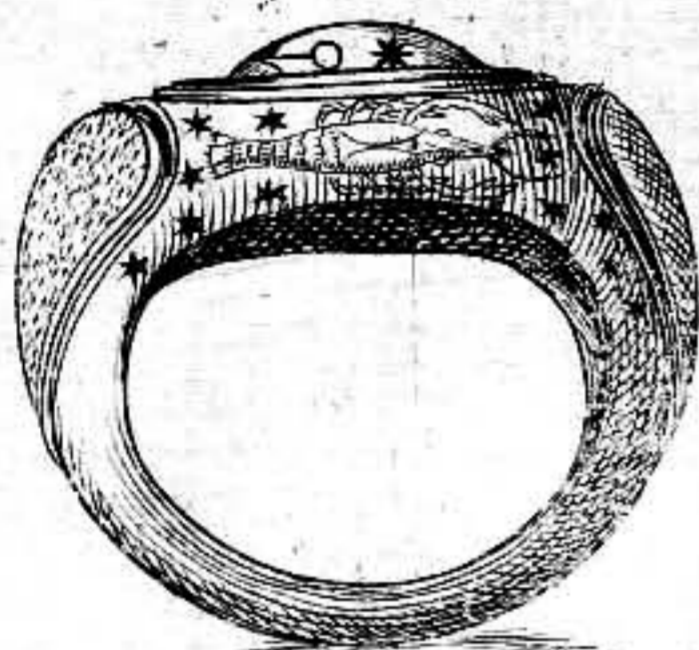
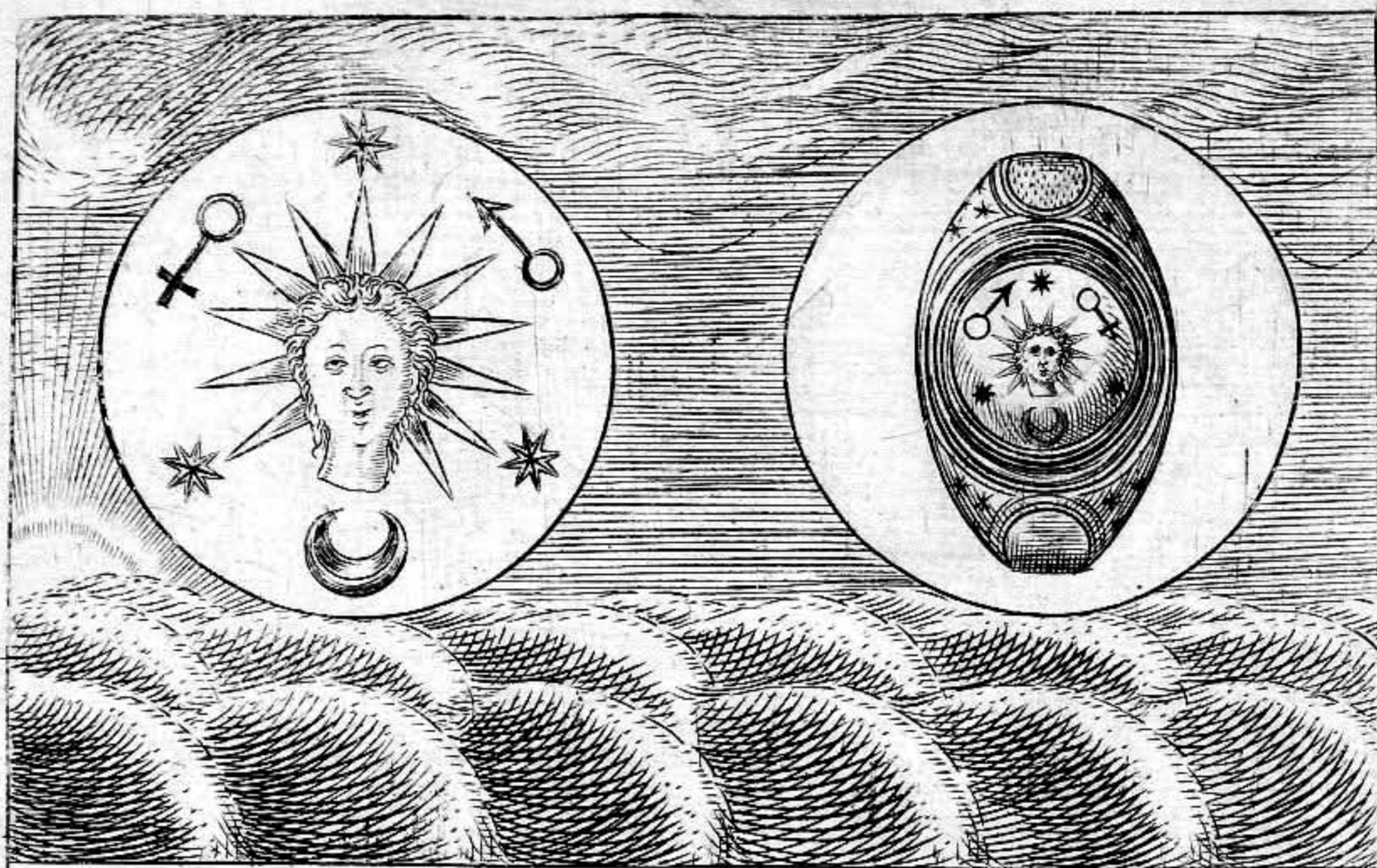
103

AN · FER · CVM · SIGILL · ARG · VERSATIE
AB · VNA · PARTE · EXCIS · AB · ALTERA · INC

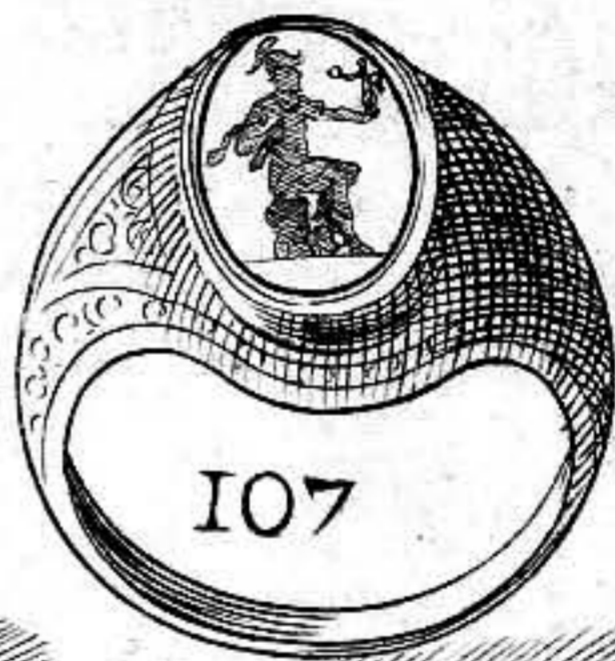
104

AN . ARG . IN AVR . CVM . SIGILLO .
VERSATILI . EXCIS . ET INCIS .

105

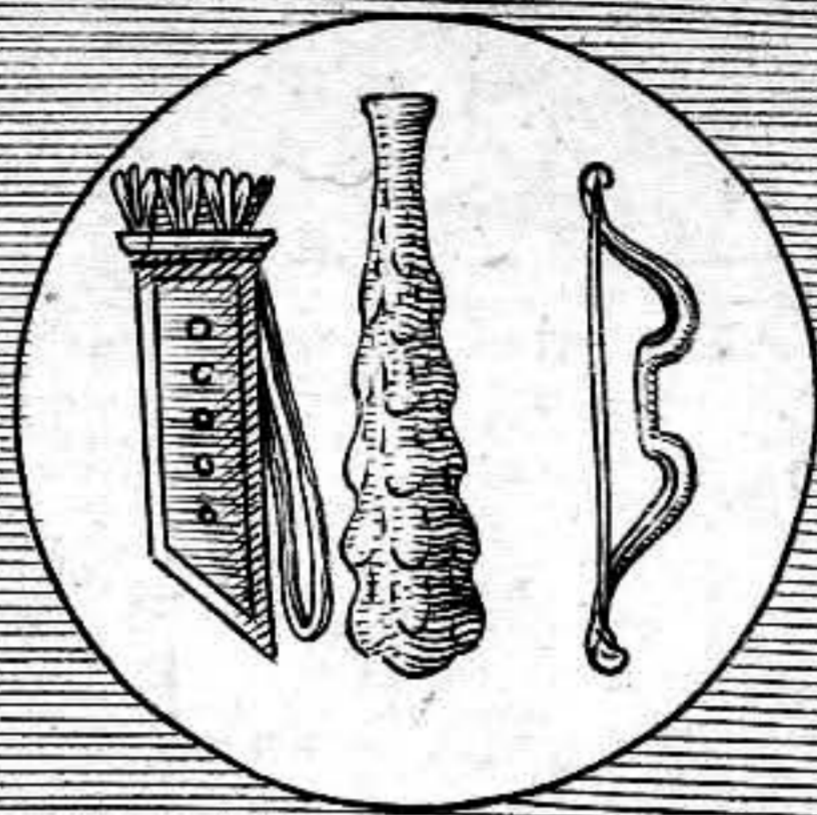
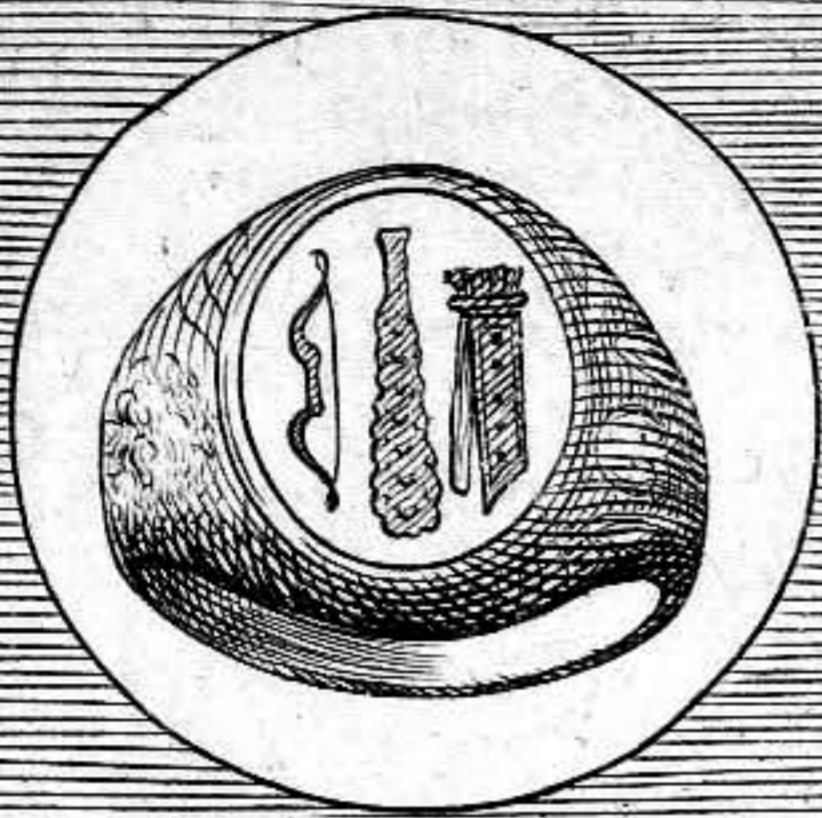
·AN ·ARG ·CVM ·PALA ·AVREA ·GEM ·
·SARD ·VTRINQ ·A ·LATERIB ·ÆS ·ET ·
·FERRVM ·HABENS ·

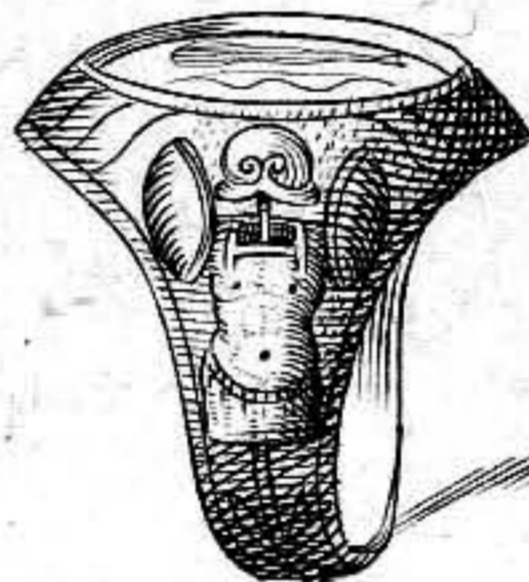
AN ARG. GEM.
SARDA INC.

AN ARG. GEM.
SARDA INC.

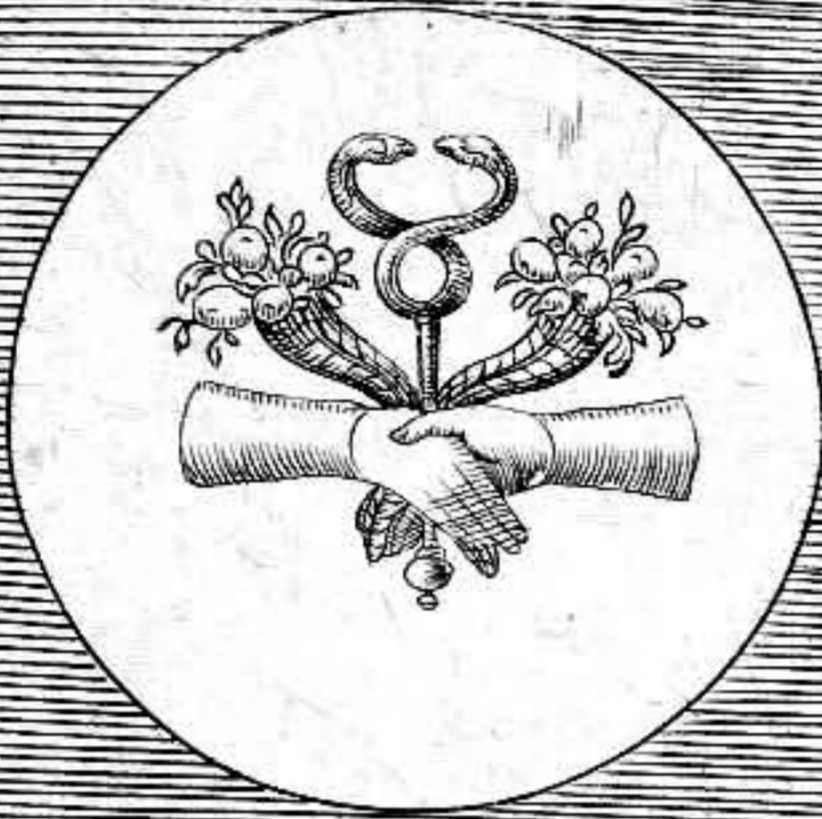

108

AN ARG. GEM.
ACHATES INC.

I09

I10

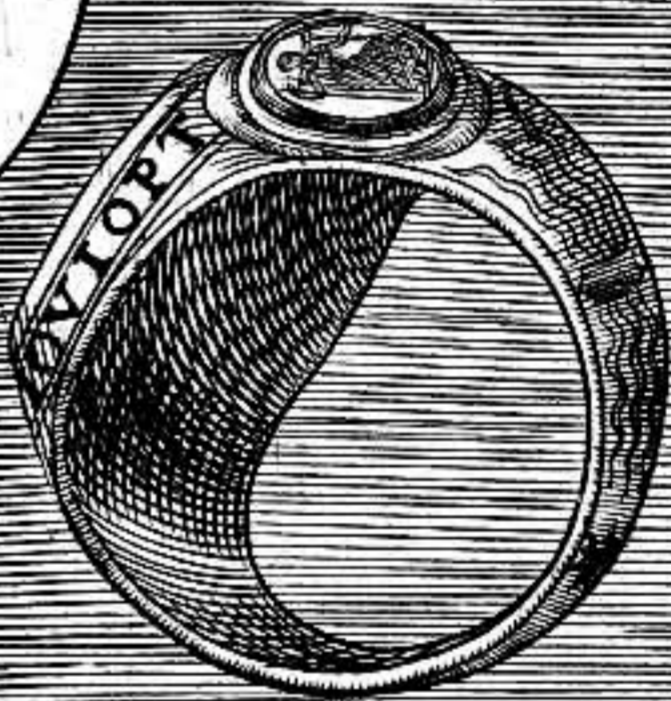
AN ARG. GEM.
CYANEA INC.

AN ARG. GEM.
CYANEA INC.

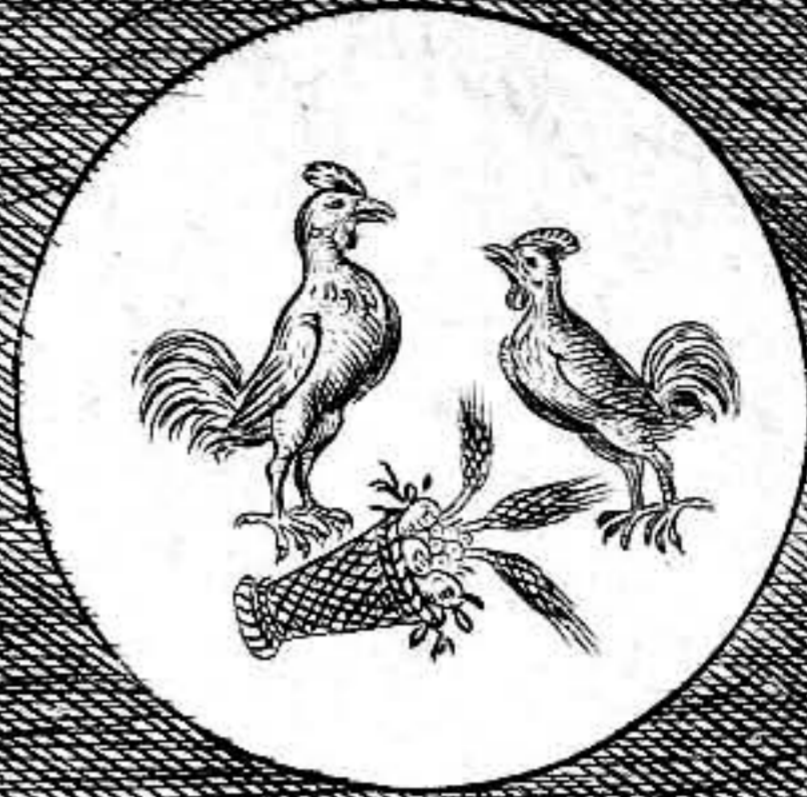
III

AN · AVREVS · CVM · SIGILLO · HINC · INDE
VERSATILI AB · VNO · LATERE · GEM · SARD · INC
AB · ADVERSO · VERO · NERONIS · ET · AGRIPPIN
EFFIGIEM · AVR · INC · PRAE · SE · FERENTE ·

112

AN · AVR · GEM · SARDA · INC · AB ·
VTROOQE · LATERE · ONYCH · INC · HABENS

113

114

AN · AVR · GEM
SARDA · INC ·

AN · AVR · GEM ·
SARDA · INC ·

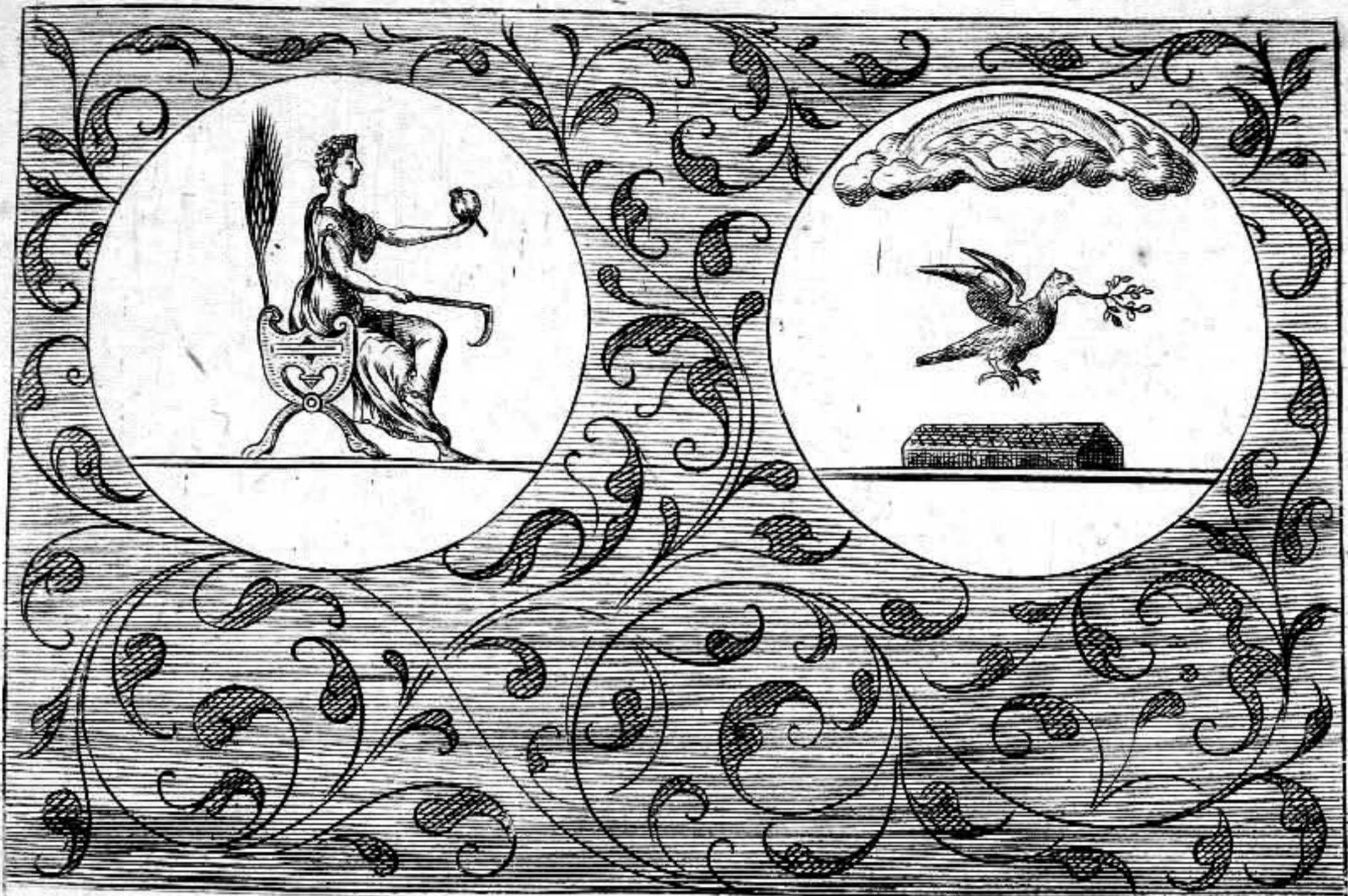
115

116

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

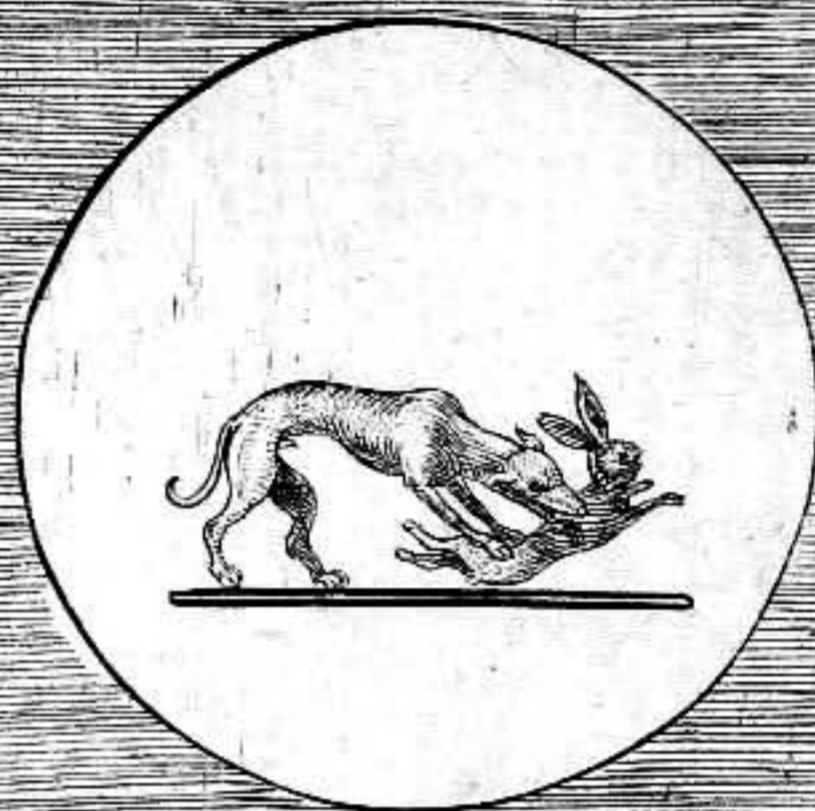
117

118

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

119

120

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

121

122

· AN · AVR · GEM ·
· SARDA · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

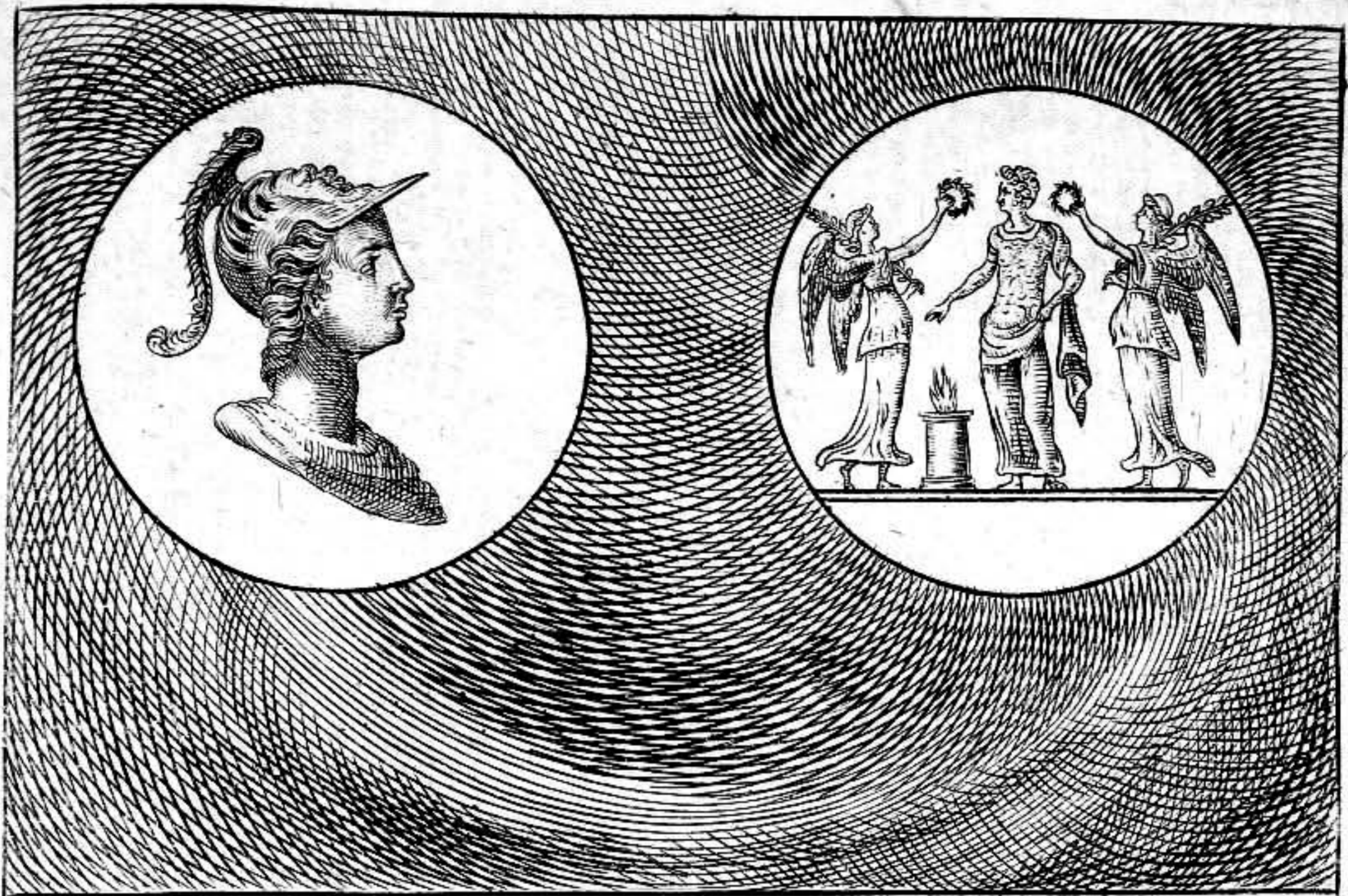
123

124

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

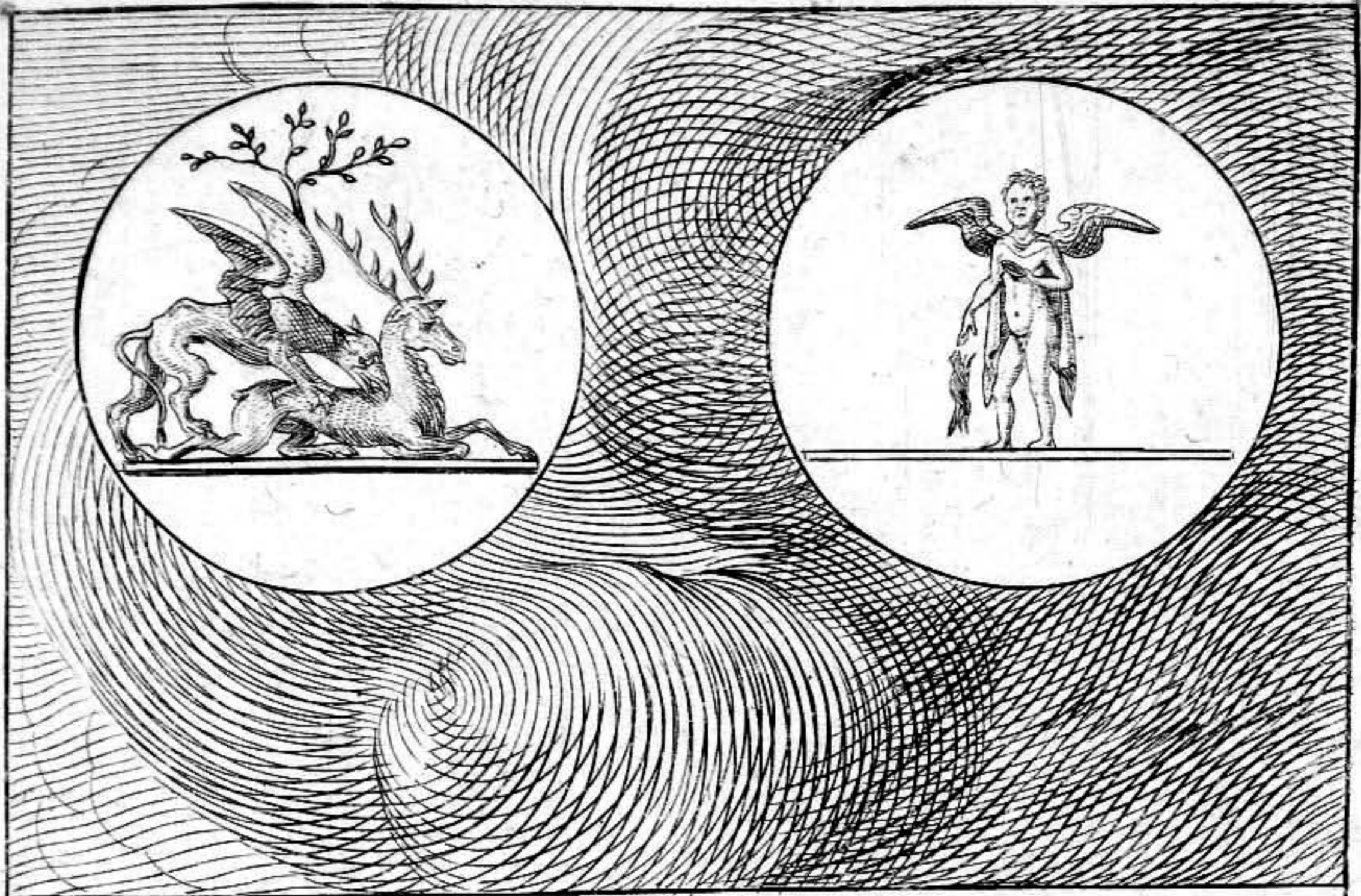
125

126

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

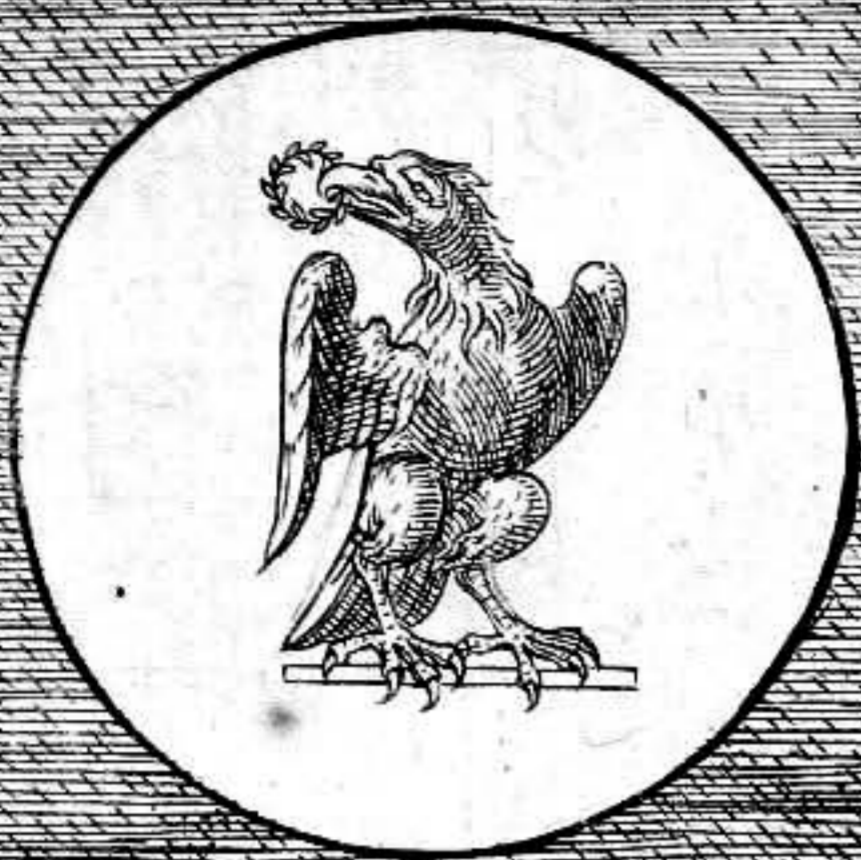
127

128

· AN · AVR · GEM
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

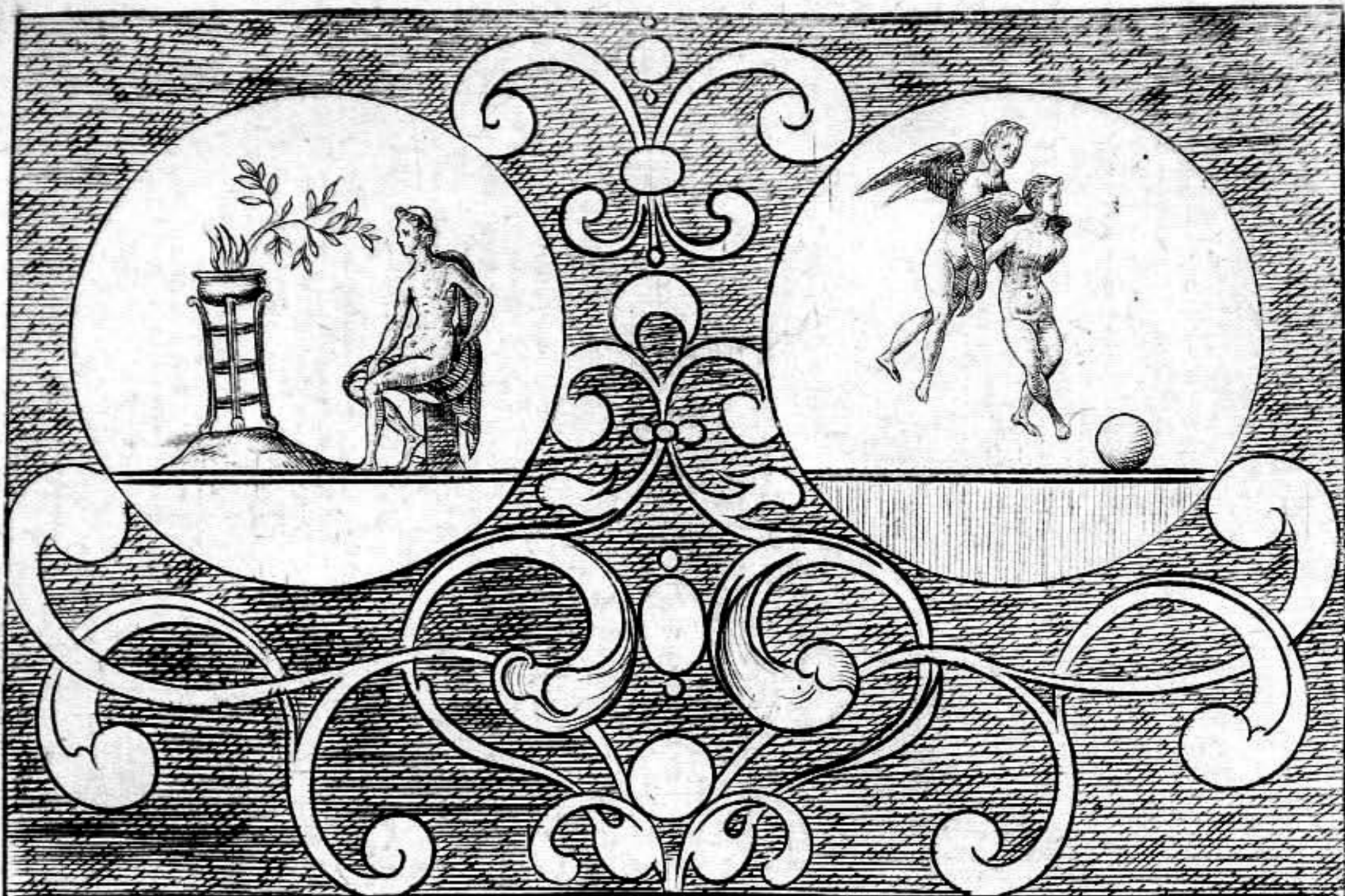
129

130

· AN · AVR · GEM ·
· SARDA · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

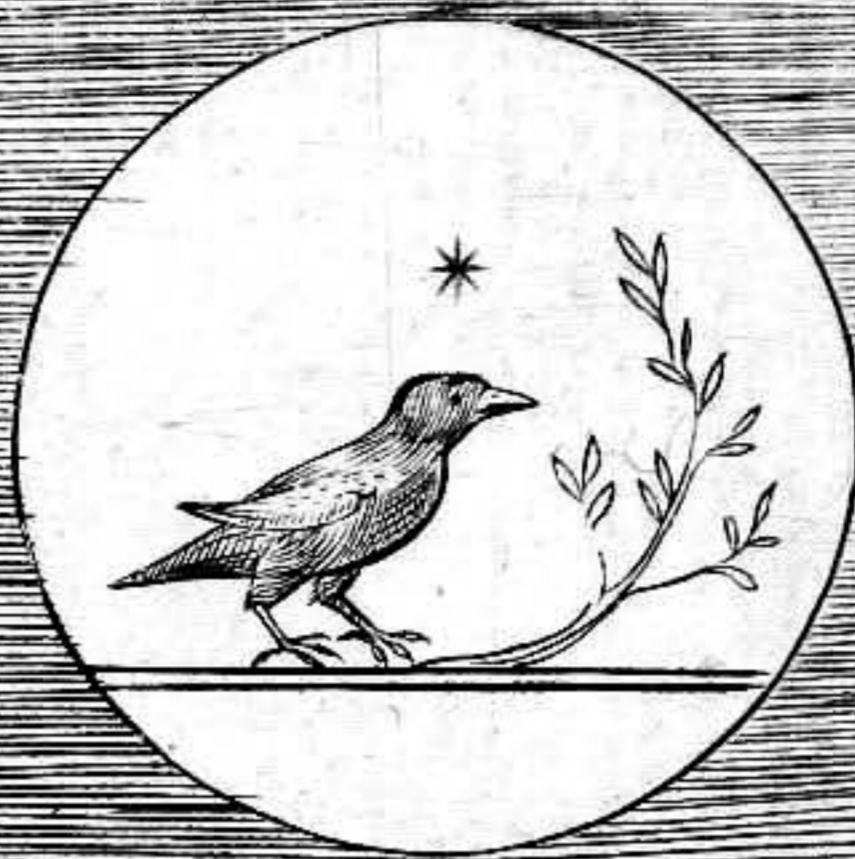
131

132

AN AVR QVEM
 PERCVRRVNT 2.
 LINEÆ ARG. GEM
 ONYX, INC,

AN. AVR. GEM.
 ONYX INC.

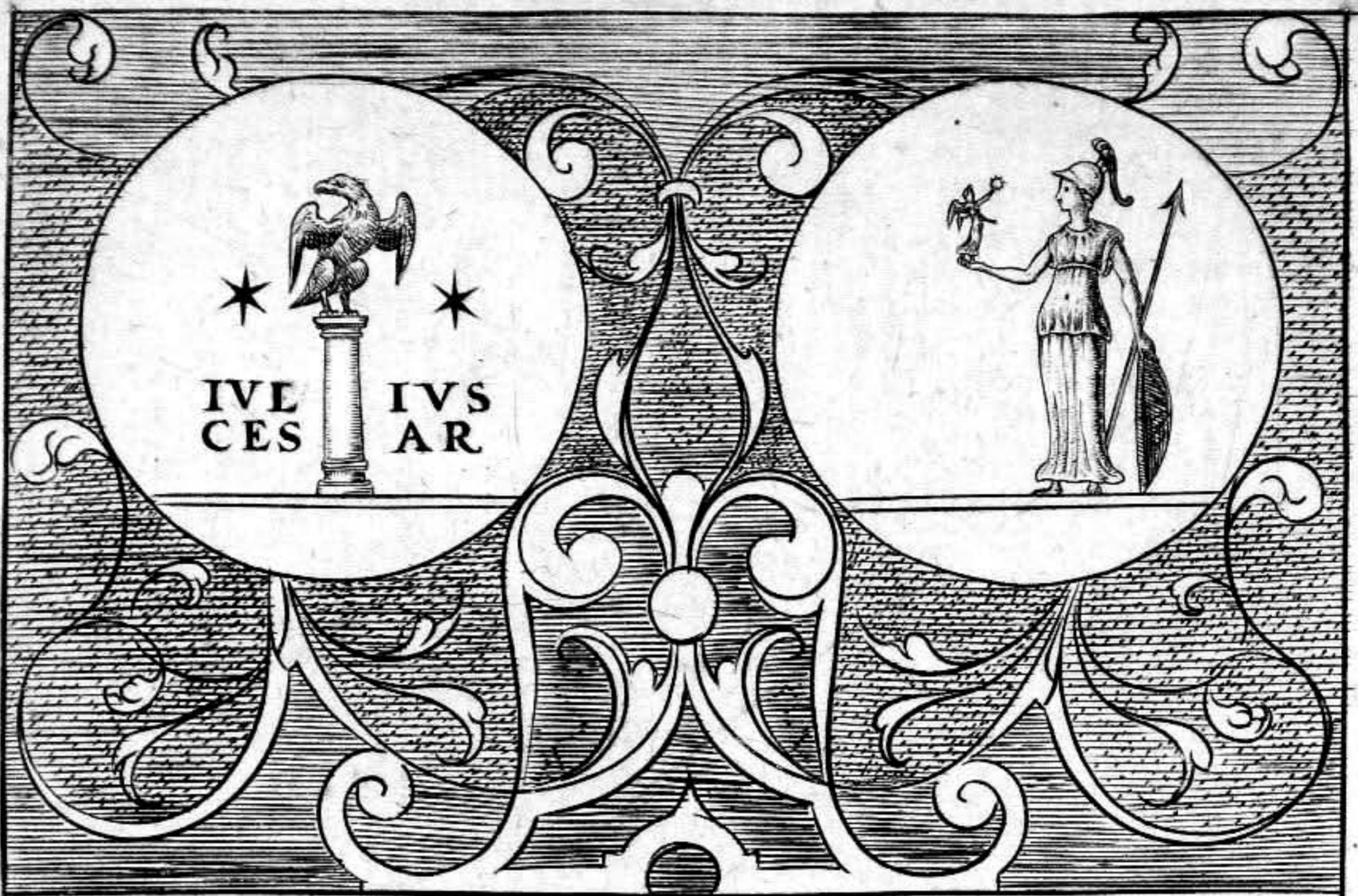
I33

I34

AN . AVR . GEM .
ONYX . INC .

AN AVR GEM
ONYX . INC

I 3 5

A N . A V R . G E M .
C Y A N E A . I N C

I 3 6

A N . A V R . G E M .
S A R D A . I N C .

137

138

AN. AVR. GEM.
SARDA . INC .

AN. AVR. GEM.
SARDA . INC .

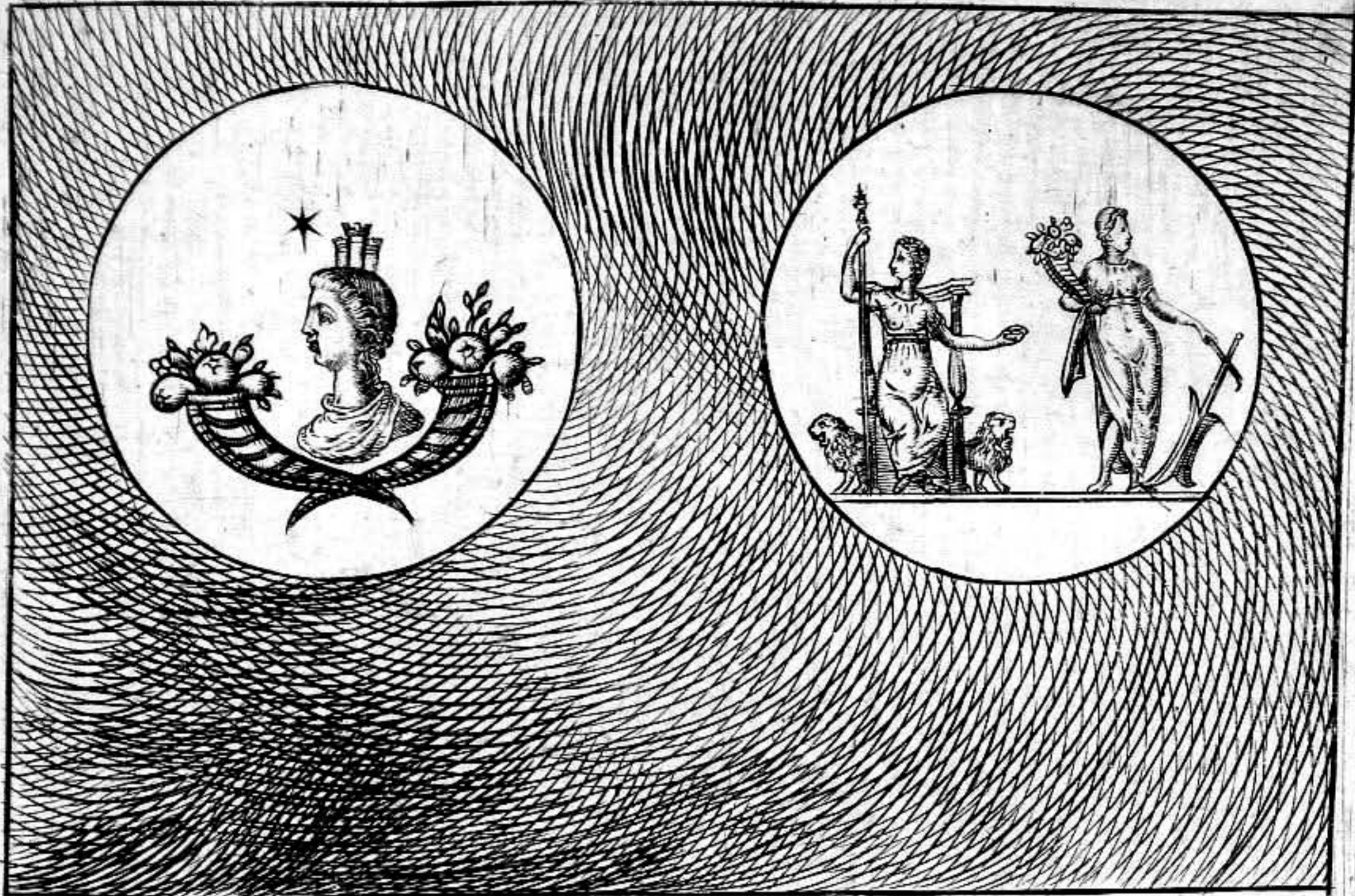
139

140

AN. AVR. GEM.
SARDA. INC.

AN. AVR. GEM
SARD. INC.

141

142

AN · AVR · GEM
SARDA INC

AN · AVR · GEM
SARDA INC

I43

I44

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

145

146

AN AVR GEM
ACHAT INC

AN AVR GEM
SARDA INC

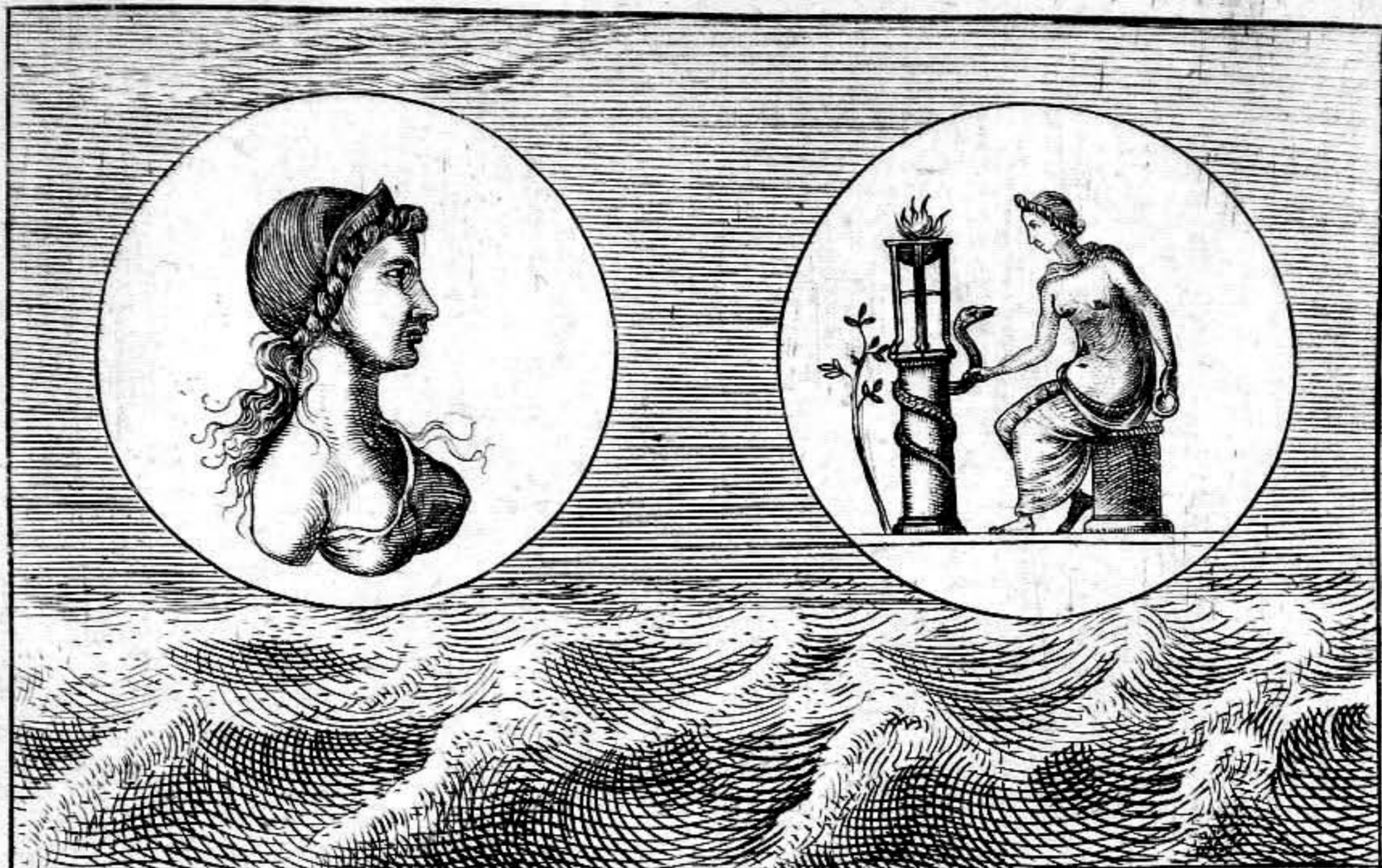
147

148

AN AVR GEM
SARDA INC

AN AVR GEM
SARDA INC

149

150

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC

151

152

AN AVR. GEM
SARDA. INC

AN AVR. GEM
SARD. INC

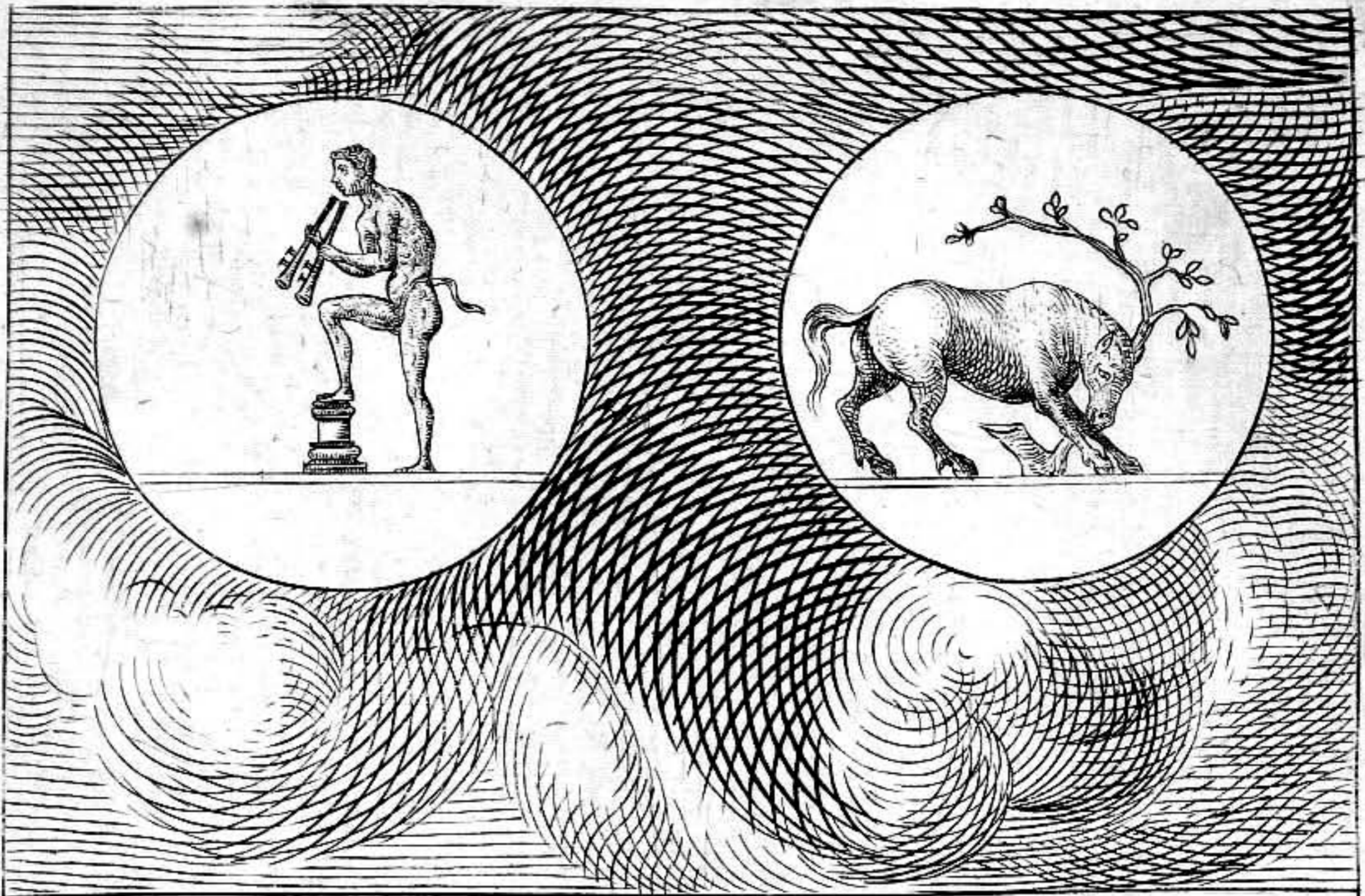
153

154

AN·AVR·GEM
SARDA·INC

AN·AVR·GEM
SARDA·INC

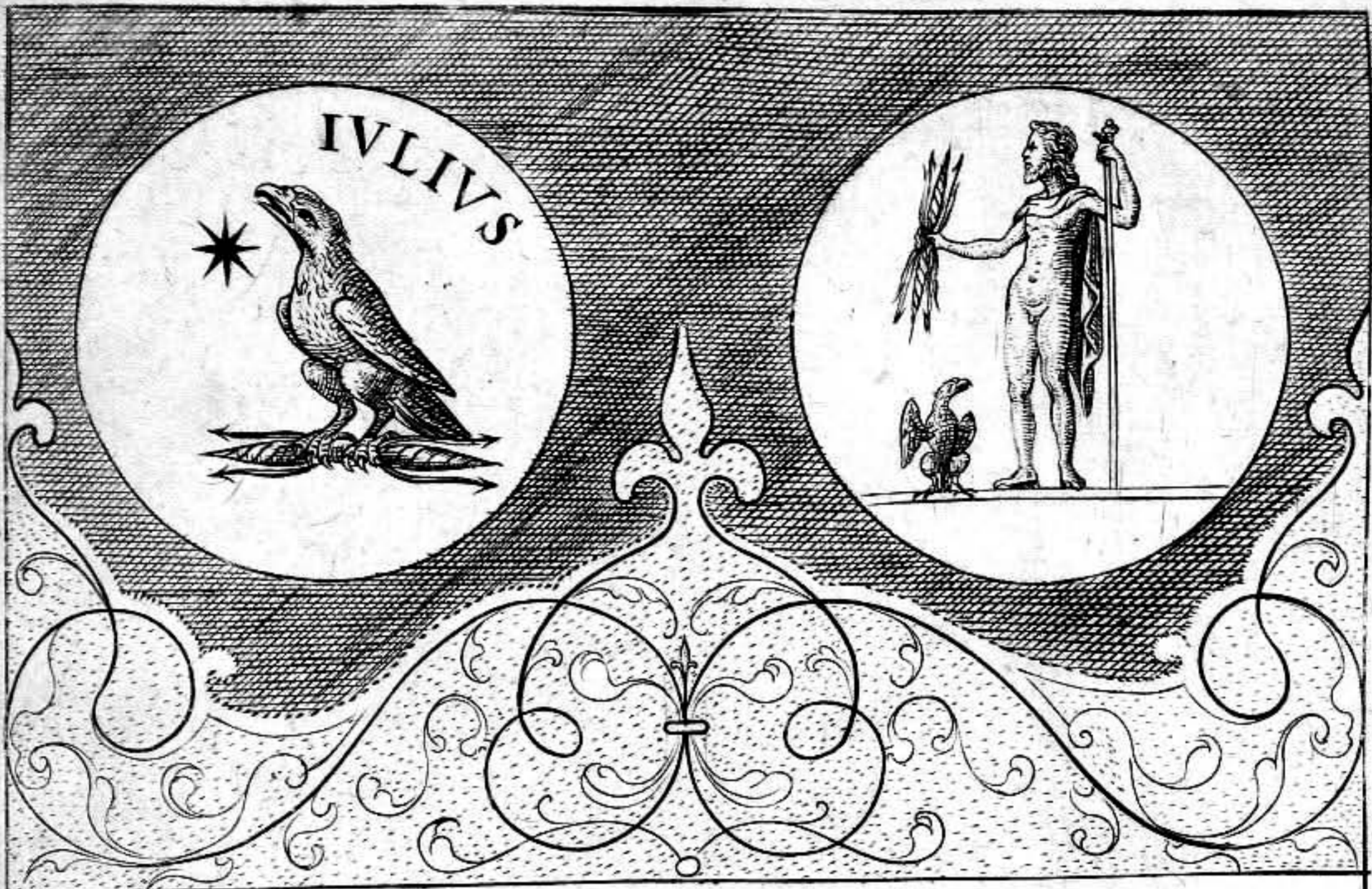
155

156

AN·AVR·GEM
·ONYX·NIC

AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

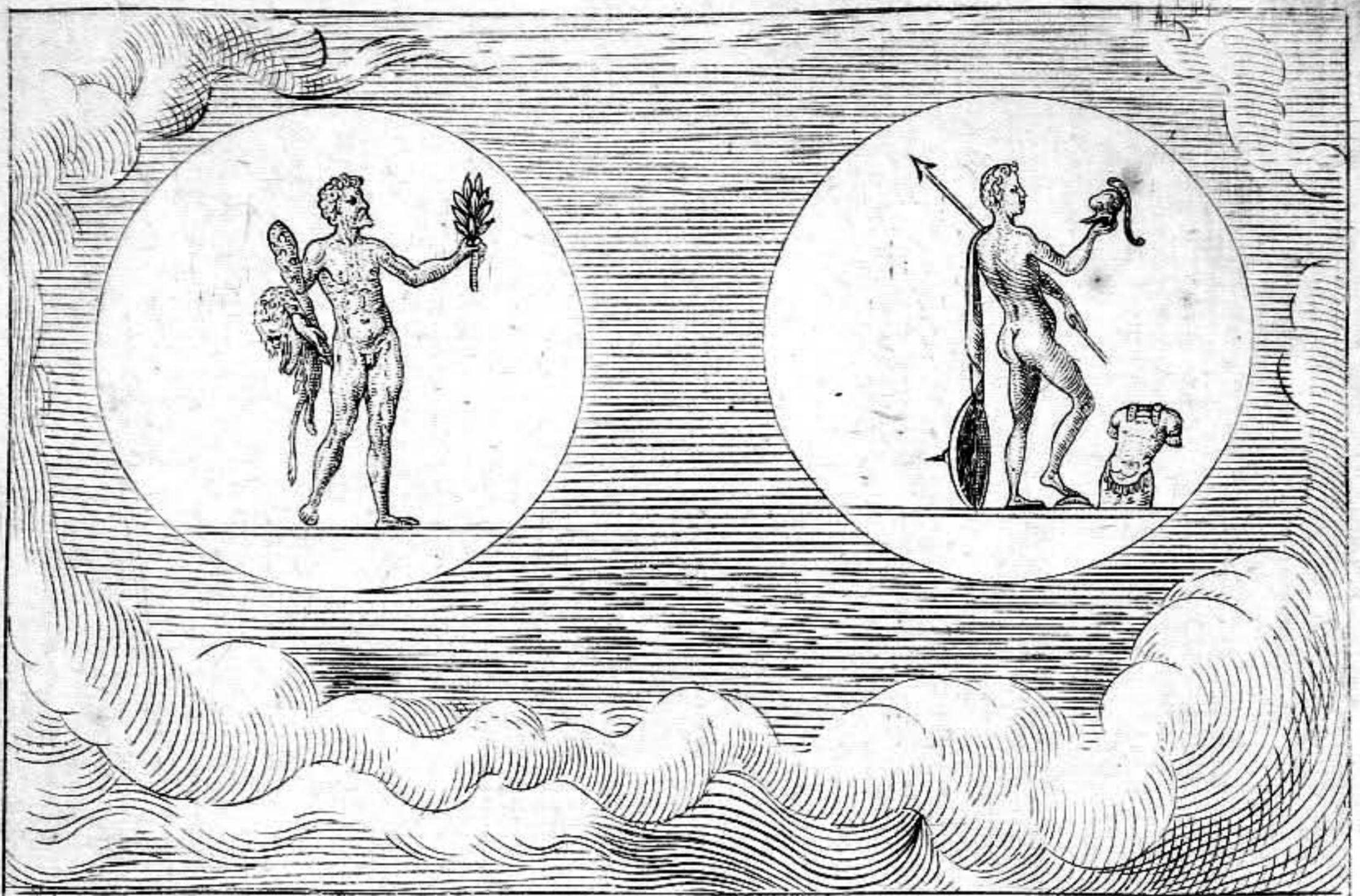
157

158

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC

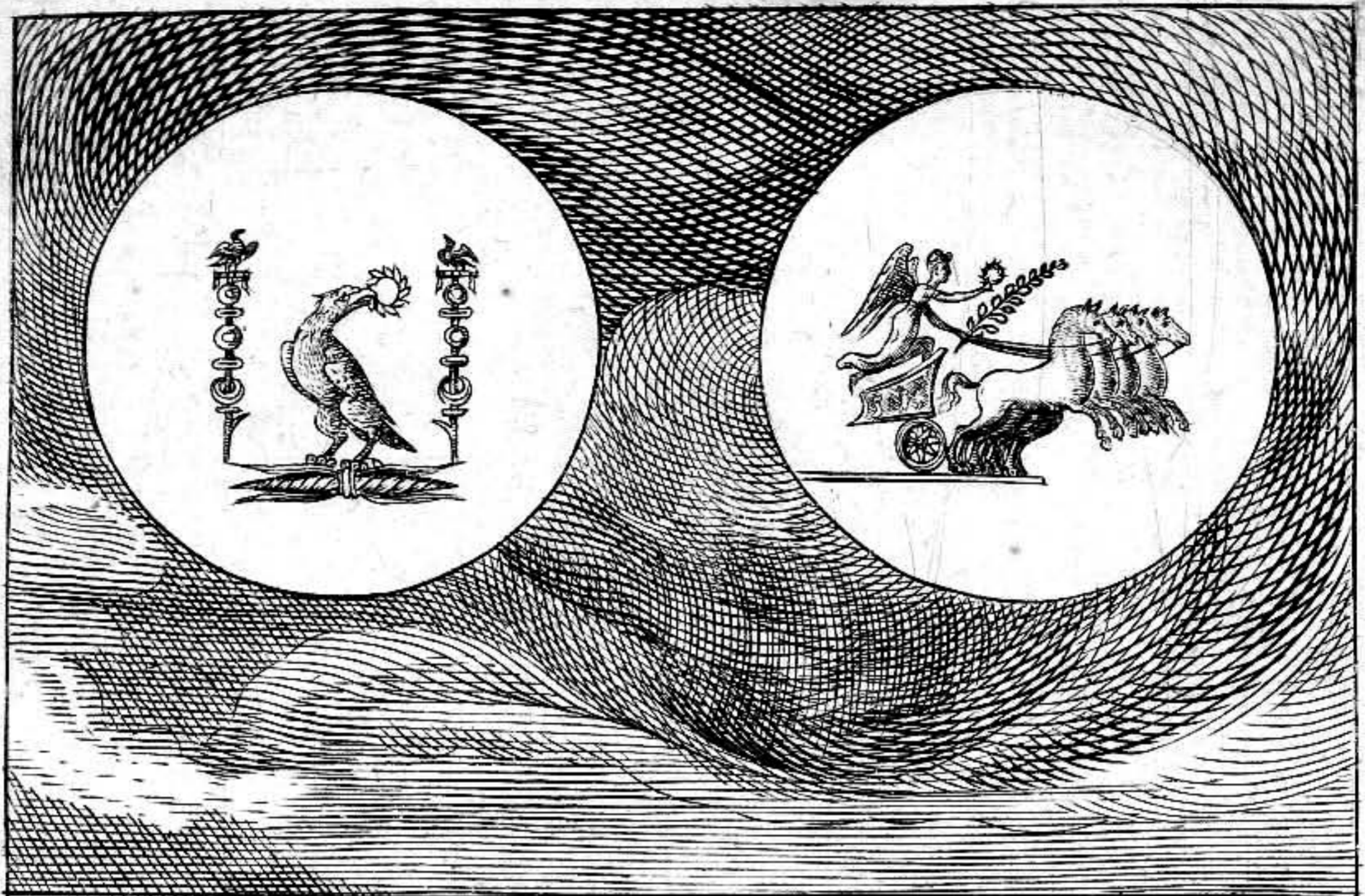
159

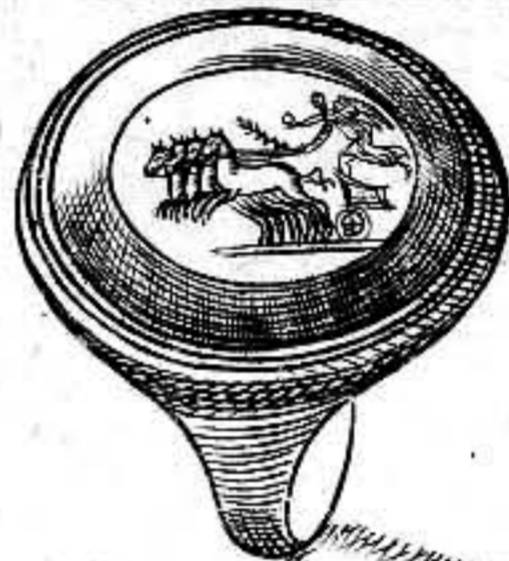
160

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

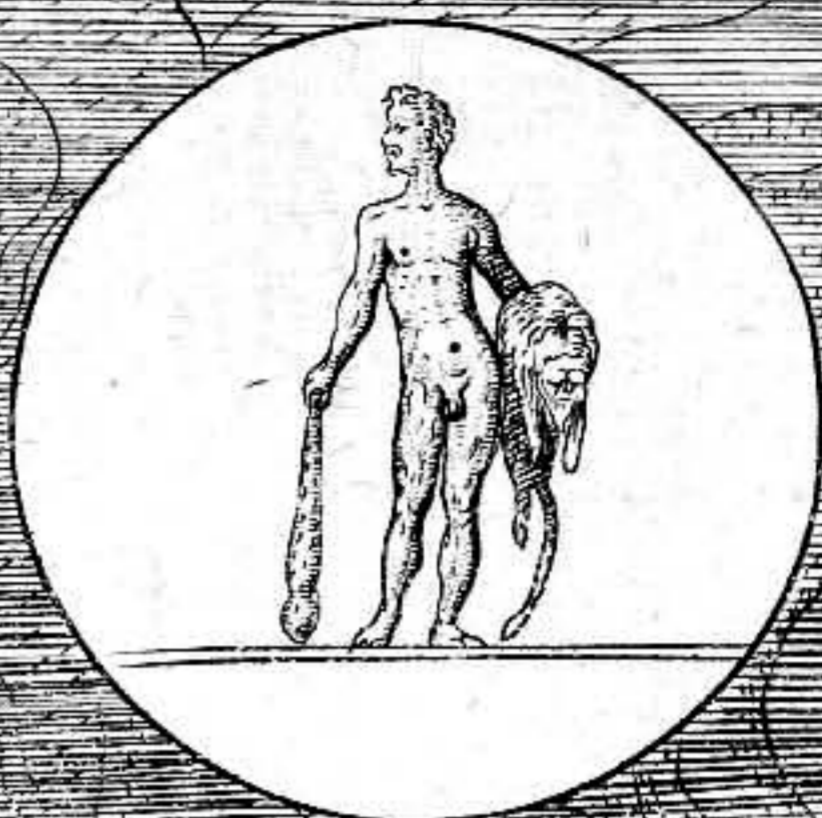
161

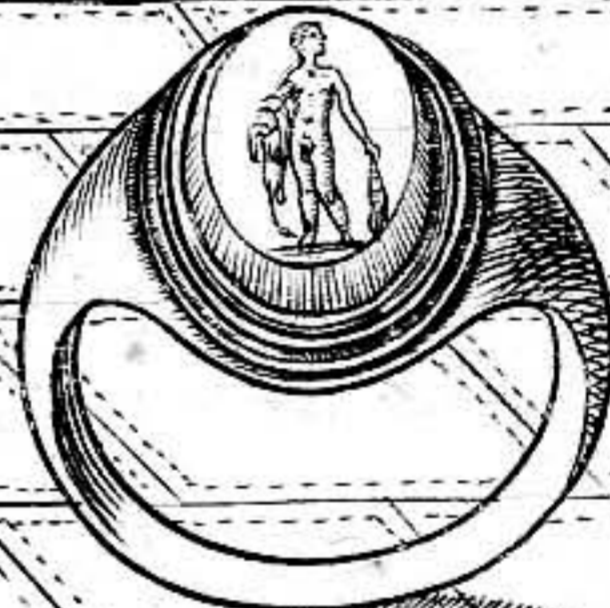
162

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

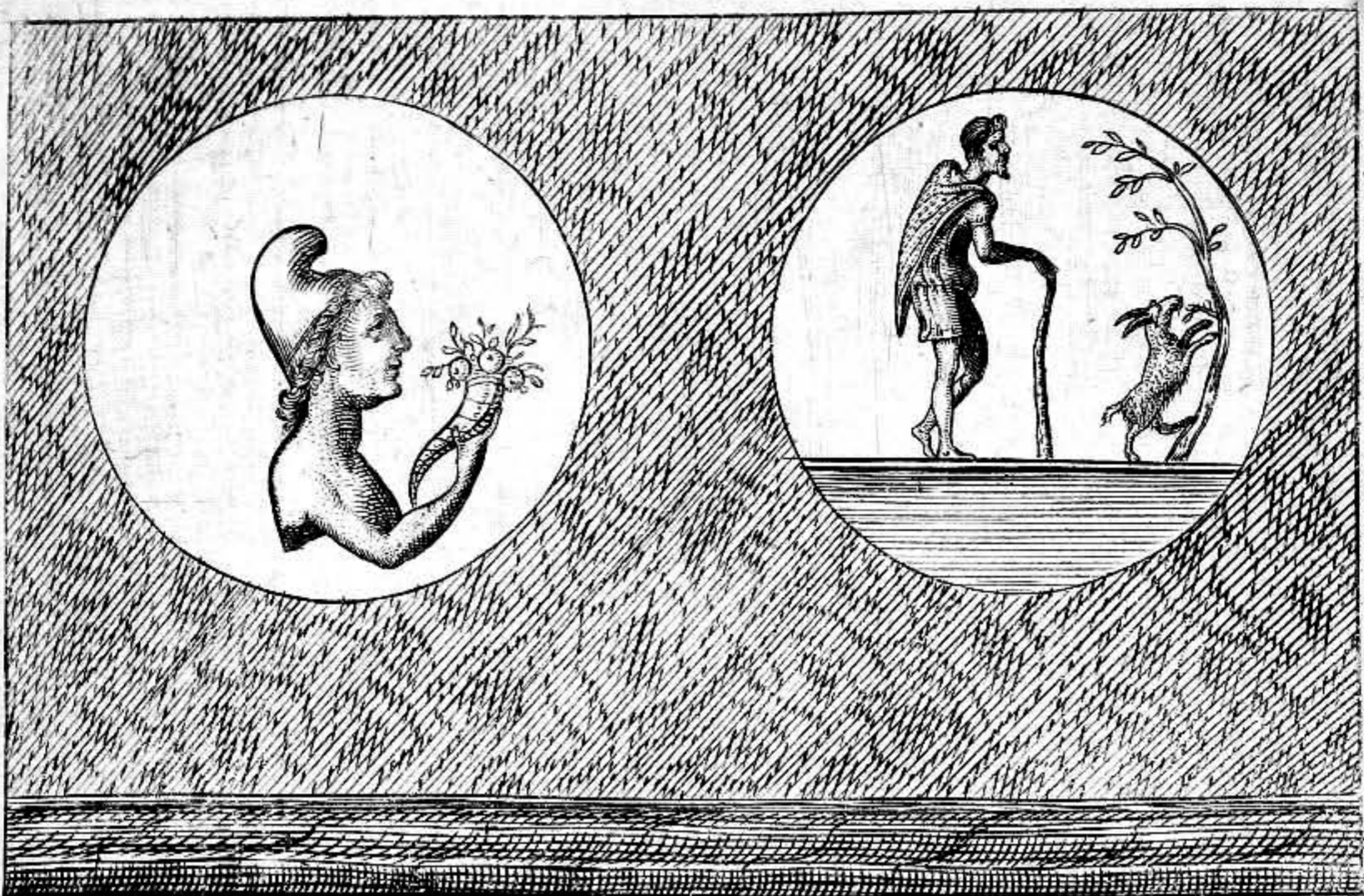
163

164

AN AVR · GEM
ONYX · INC

AN AVR · GEM
ONYX · INC

165

166

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC

167

168

· AN · AVR · GEM
· ONYX · INC

· AN · AVR · GEM
· ONYX · INC ·

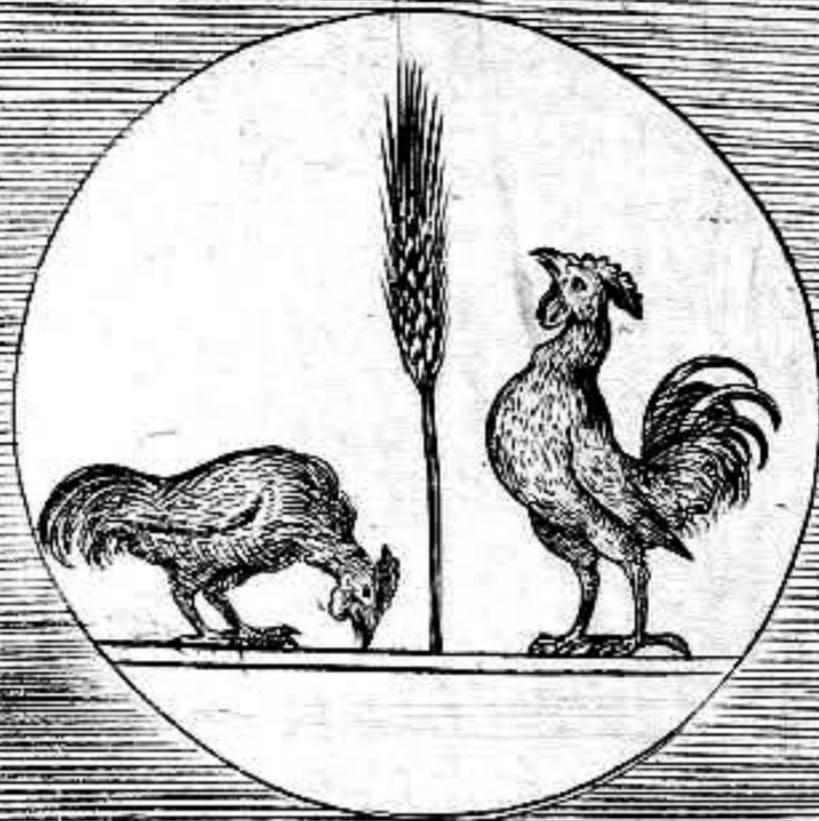
169

170

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

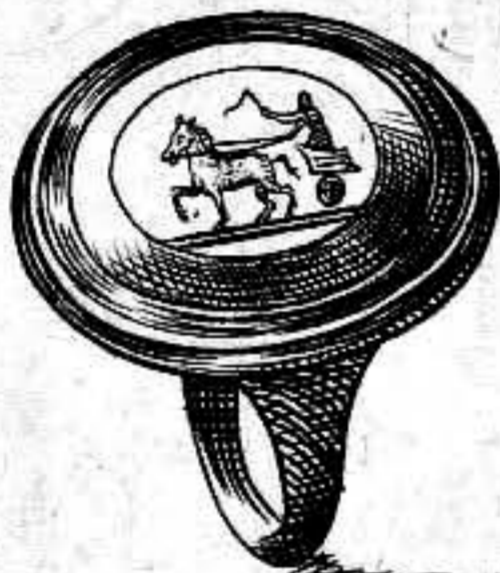
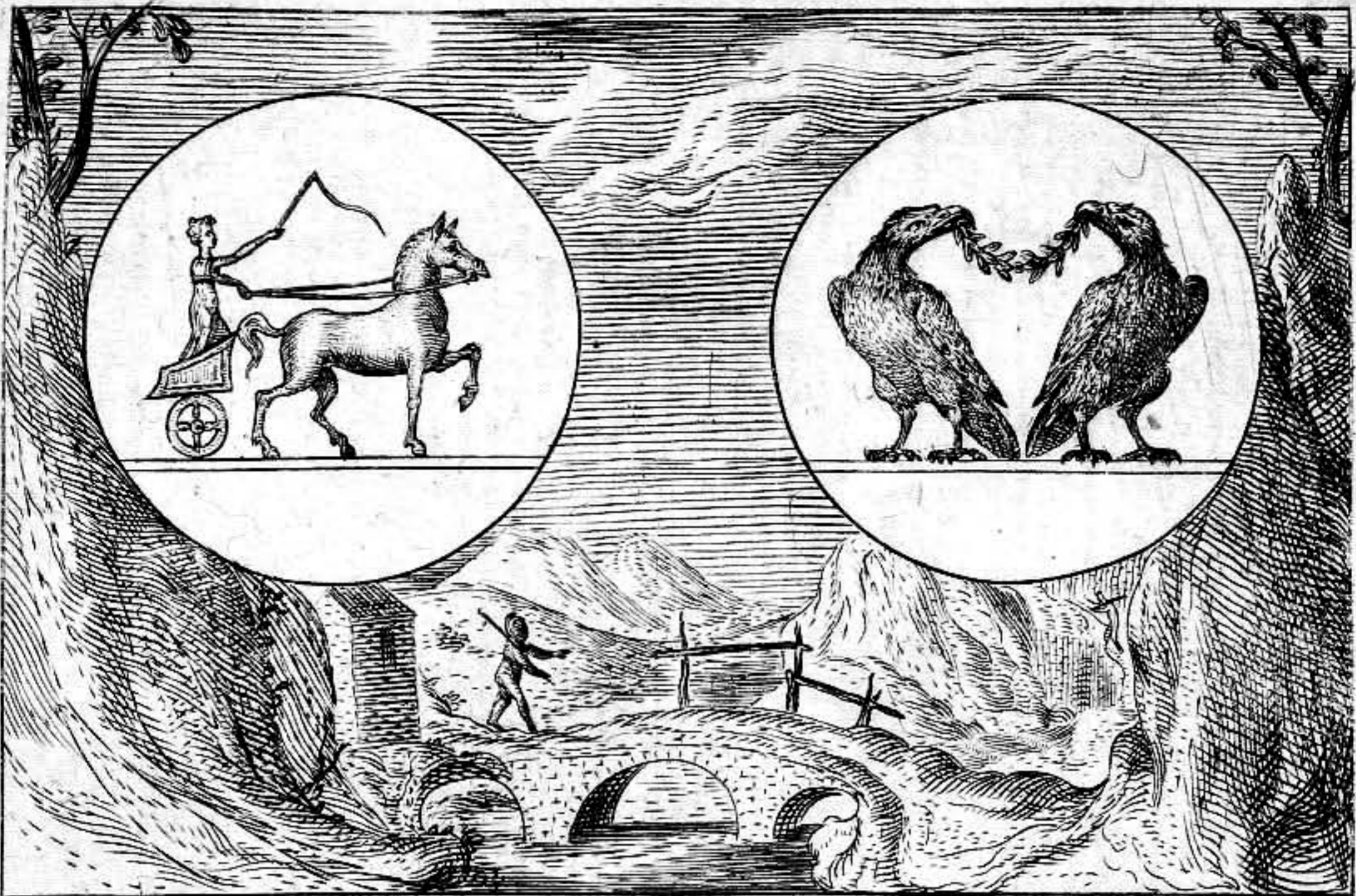
171

172

AN AVR · GEM
· ONYX · INC

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC ·

173

174

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

175

176

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

177

178

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

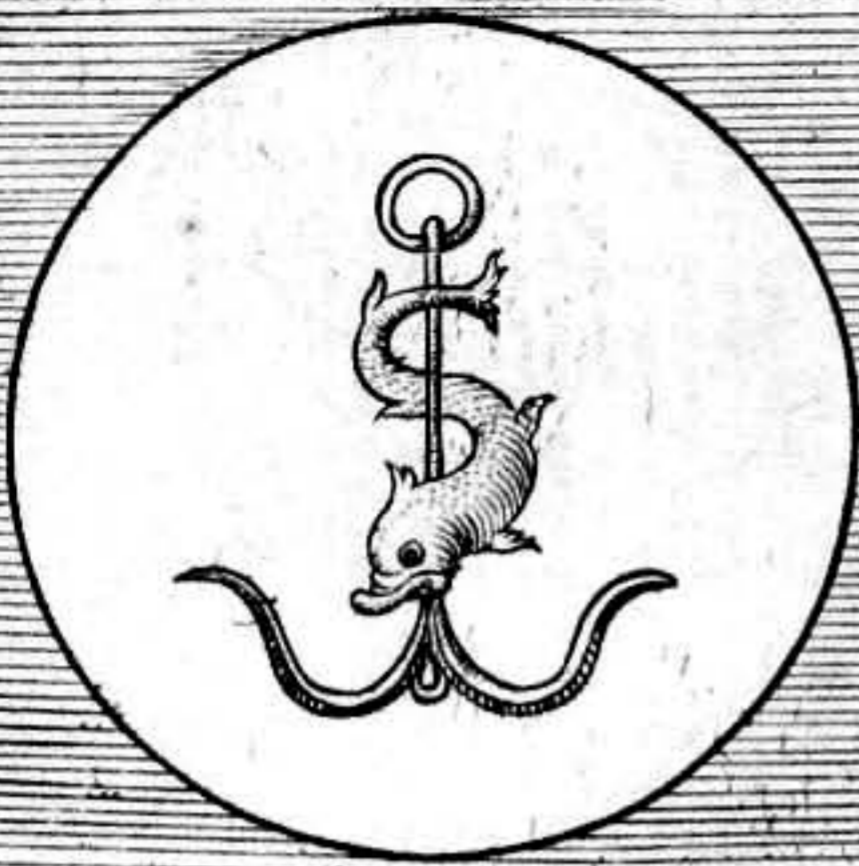
179

180

AN·AVR·GEM·
ONYX·INC·

AN·AVR·GEM·
ONYX·INC·

181

182

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

AN AVR. GEM.
IASPIS INC.

I 83

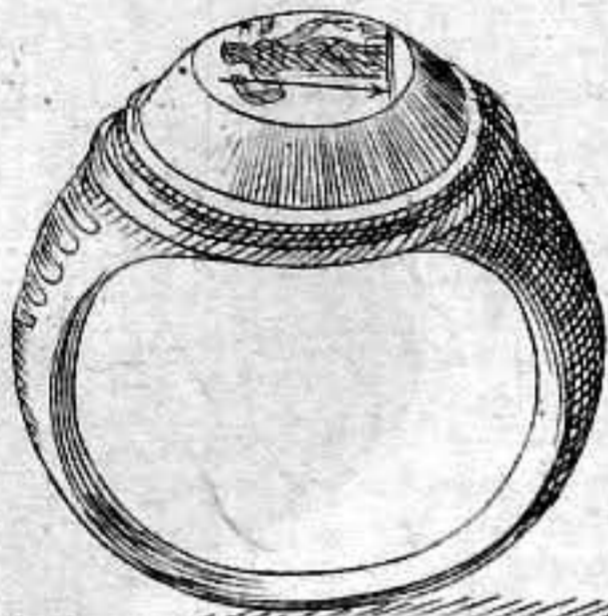

I 84

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

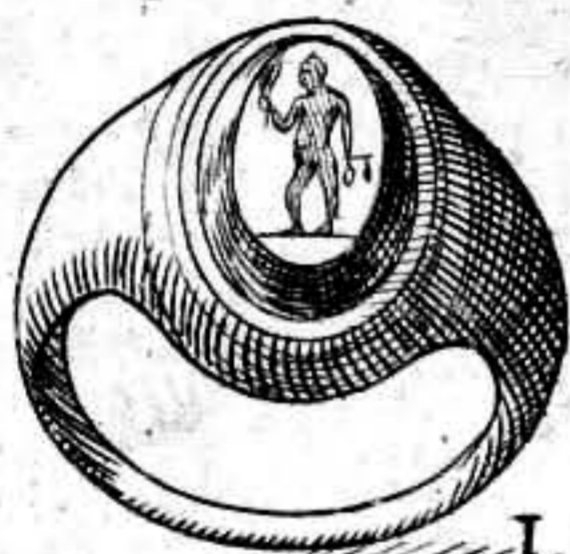
185

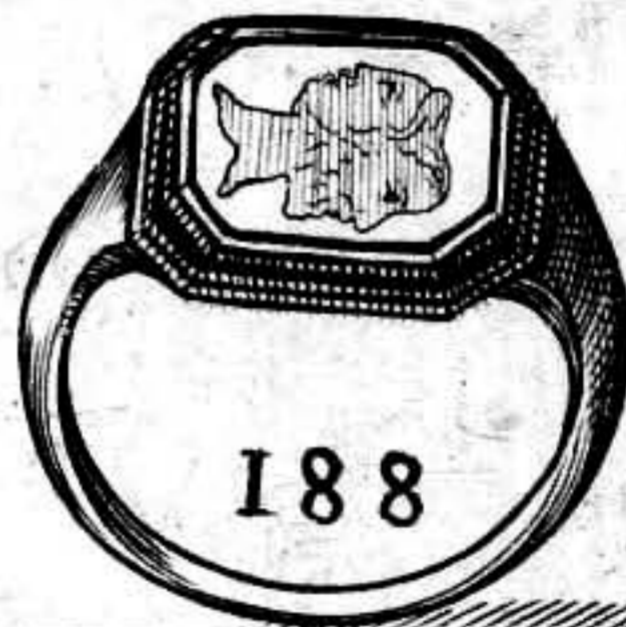
186

AN. AVR. GEM.
ACHATES INC.

AN. AVR. GEM.
SARDA INC.

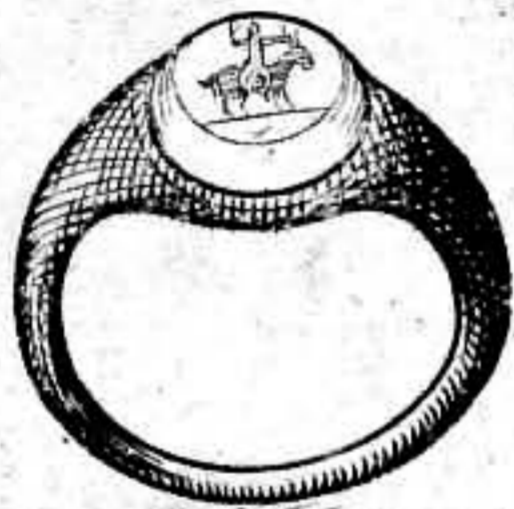
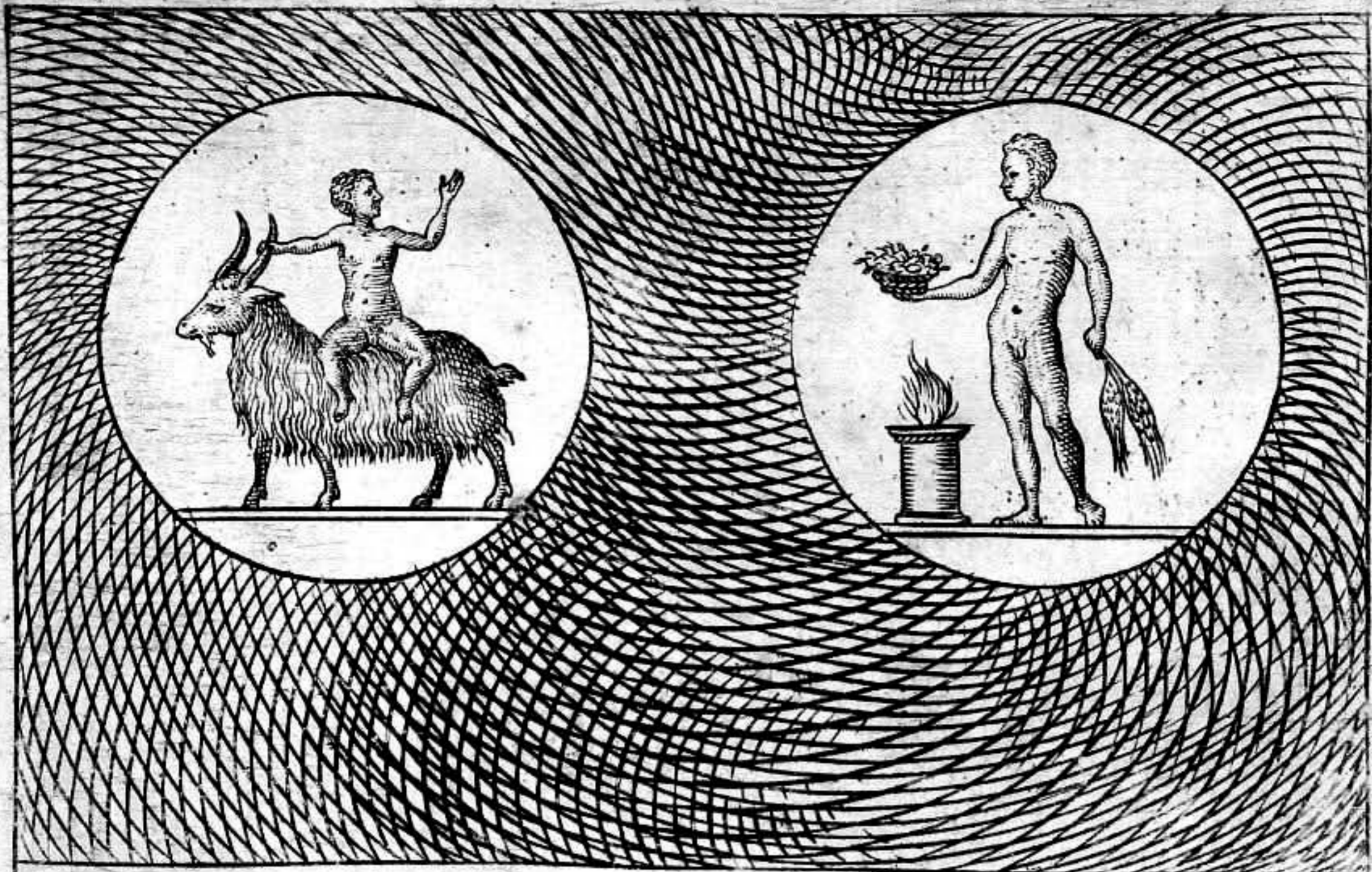
187

188

AN . AVR . GEM .
ONYX INC .

AN . AVR . GEM .
HYACINT INC .

189

190

AN. AVR. GEM.
ONYX. INC.

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

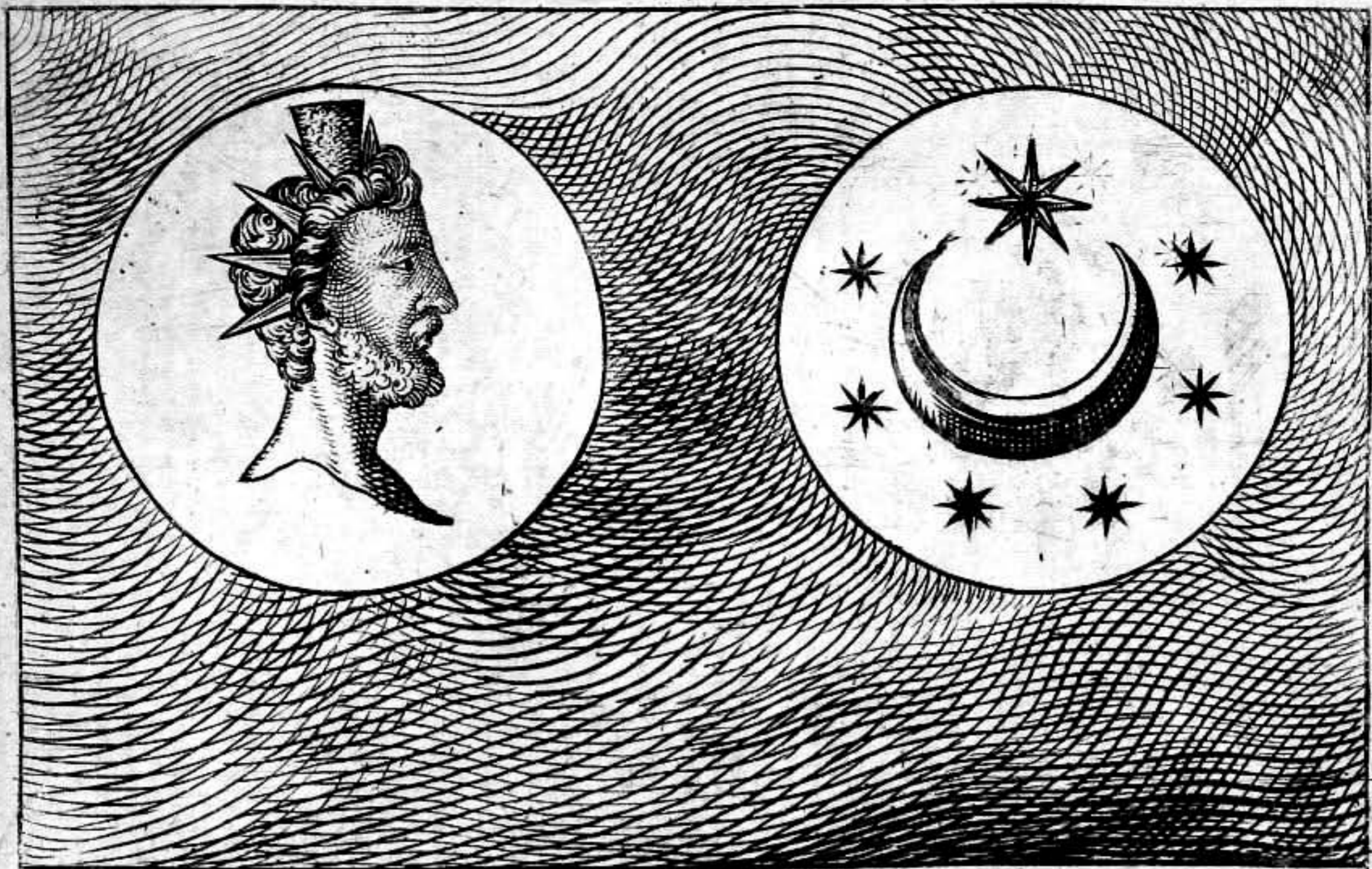
191

192

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

193

194

AN AVR. GEM.
ACHATES INC.

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

125

126

AN·AVR·GEM
ONYX·INC·

AN·AVR·GEM
ONYX·INC·

A B R A H A M V S

G O R L Æ V S

CANDIDO DACTYLIOTHECÆ

S V Æ L E C T O R I.

HACTENVS, Amice Lector,
re ipsa magis quam sermo-
nibus figuras annulorum,
gemmasque, & quæ in iis
consideratione tua digna
videbantur, exhibuimus tibi: in quibus
fortasse tam omnibus nos satisfacisse cer-
tum est, quam nondum satisfacisse nobis.
Ad alios enim quod attinet, aliquid neces-
se est quiuis hac in parte tribuat nobis,
cum nulli possit amplius. Nec enim me-
tuendum fuit mihi ne quis hoc argumen-
tum aut præoccuparet, aut ante nos inua-
deret. Ipsi vero quod ne ita quidem satis-
fecerimus nobis, ingenuitatis nostræ, &

★

cando.

candoris est, quo etiam fortasse meremur-
tuum: cum tantum ad summam operis to-
tius perfectionem deesse putemus, quan-
tum soli nos, ex iis quæ apud nos latent, iu-
dicare possumus. multa enim quæ luce do-
nari merebantur, alij vel tomo vel tempo-
ri referuauimus. Quod ipsum tamen ne-
quaquam vitio meo factum, qui prodigus
potius in promouendis literarum studiis,
quam parcus tenaxque esse soleo, vt omni-
bus probe innotuit, quibus aut ego aut
mea. Sed enim uero partim penuriâ scul-
ptorum, partim aliis de causis, vt & supra
in Epistola editioni huic præfixa monui,
quid daturus sim aliquando verius, quam
quid nunc dederim ostendere libuit.
Cuius quidem culpæ idem ego periculum
omne depono, nisi abunde quicquid præ-
termissum est a me suppleri possit. Demo-
nax glorianti cuidam eiusdem se artis in-
inuentotem πρώτον ἔ μόνον esse; acute re-
sponde-

spondebat, εἰ μὴ πρῶτον, ἔ μόνος εἰ ἢ μόνον,
ἔ πρῶτον. Nos vero ne hoc quidem, quod
plerique in maxima laudis parte ponunt
sufficere nobis arbitramur, si primi hæc
tractasse dicamur, nisi etiam secundi si-
mus. Non quod aliis quicquã præreptum
hac in re velimus: aut cuiquam eadem fe-
licius tractandi viam intercludamus: Sed
vt æquum lectorem nõ modo habeamus;
verum etiam si fieri possit demereamur.
Cæterum cum illud præstare, quod a no-
bis ipsi exigimus, eius sit verius qui in vm-
bratica rerum contemplatione, & desidie
literarum torpescit, quam qui publicis
quotidie distringitur muneribus; aliis re-
linquemus quod optari possit; nobis quod
ad nominis nostri existimationem, publi-
camq. vtilitatem sufficiet reseruabimus.
Abunde autem non tibi modo sed & no-
bis satis factũ putabimus, si libro sequenti,
ea quæ vel hic desideraueris tu, vel nos ad

pleniorē porro operis consummationem è *ἡμεῖς* nostro suppeditare possumus exhibuerimus. Ibi namq. non antiquitates modo cum historia nostras, numismata cum annulis, annulos cum gemmis, sed & singula inter se diligentissime conferemus. Cum enim nudæ rerum harum considerationes per se, vel nihil quibusdam, vel parum ad pleniorē authorum vtriusque linguæ intellectum conferre videantur, operam dabimus vt ex hac duarū rerum, nummorum annulorumq. diligentī comparatione tertium quid nascatur HISTORIARVM LVX plena. Cum autem quod in Annulis a nobis præstitum est, primā nobis numismatum editionem vindicare non possumus, quod proximum tamen est præstabimus, & in *ἀνεκδότοις* tātum nostra versabitur industria. Porrò cum artes omnes inter se disciplinæque tanquam HomERICA quadam catena cohæreant, fatum

hoc

hoc peculiare Antiquariorum est, ut vni
scientiæ prodesse nō possint, quin ad aliam
quamuis tantundem lucis accedat. Non
dicam hic quantum sæpenumero Dio,
Plutarchus, Appianus, Polybius, Liuius,
& qui in parte Liuiani operis admirandus
est, magnus ille dicendi magister Halicar-
nassensis Dionysius, vno, non raro, ad
locum quenuis obscurissimum numif-
mate adhibito illustrari possit. sed vel in
vno Tranquillo, ne longius recedamus,
quantum ad accuratam Historiæ Roma-
næ cognitionem hæc nostra *κειμήλια* con-
ferant; demonstrari posse confido. Et ta-
men hoc si a nobis tentaretur, magni tan-
tummodo operis præludium, & solidio-
ris studij specimen, futurum esset. Nec
enim in duodecim Cæsarum illorum *ἰστο-
ρίαν* opes nostras quæ ad Romanarum an-
tiquitatum scientiam spectant, nisi mire
prodigi effundere possemus. Annulorum

porro tam ferreorum, æneorum, argenteorum, quam aureorum, qui in hac Dactyliothecca nostra, aut verius Dactyliotheccæ nostræ parte priori repræsentantur, numerus ad centum sexaginta sex excurrit. Gemmæ vero sunt centum quadraginta octo, quæ omnes numeris suis seorsim distinctæ sunt. Vnum tamen est, de quo monendum te maxime putavi, a via nimirum quam in ipso operis exordio ingressi sumus, non deflexisse nos, præterquam in expositione illa, quam singulis annulis subiunxeramus. eam nos in postremis aliquot circa finem paginis, cum satis sit præiuisse, lectori harum rerum perito per se expendendam reliquimus. Quem valere iubemus : & nostra æqui bonique consulere optamus.

IDEM

DANIEL HEINSIUS

sub nomine auctoris.

E I D E M.

HA CTENVS in digito, Lector studiose, mo-
ramur,

Et digitus tantum scribere iussit opus.

Vindicat hunc totum, pars corporis illa, laborem:

Nec satis est: posthac plurima, plura latent.

Annule te, ferrumque tuum testabor et aurum,

Gemmaque, Romanae quam tenuere manus,

Non ego possessas educam in lumina merces,

Alterius nunquam munere dives ero.

Annule noster amor, sed iam non Annule noster,

In manibus cunctis, Annule noster, eris.

Annule te primas in vitæ misimus auras:

Tu domino reddas, quod dedit ille tibi. (strum est.

Iam quoque cunctorum quod munus es, Annule, no-

Hoc etiam, nostro munere, munus habes.

Annule, te magno dominus sibi vindicat ære,

Sed tamen ille suas omnibus emit opes.

Sint alius privata: domus res publica nostra est,

Difficiles, certè, non habet illa fores.

Illam patet Musis communibus, illa Mineræ:

Diuitias cunctis possidet illa suas.

Hoc igitur noster quod non eris, Annule, nostrum est,

Quodque meus posthac non potes esse, meum est.

lib. ...

H. A. C. T. E. N. V. S. ...

Main body of text, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is largely illegible due to fading and bleed-through.

R^{mo} & Ser^{mo} Principi ac Domino

D. E R N E S T O

D. G. ARCHIEPISCOPO COLO-
niensi, S. R. F. per Italiam Archicancellario, &
Principi Electori; Episcopo Leodiensi; Administratori
Monasteriensi, Hildesheimensi ac Frisingensi; Prin-
cipi Stabulonensi; Comiti Palatino Rheni; utriusque
Bavariae, Westphaliae, Angariae & Bullonij Duci;
Marchioni Francimontano &c. Domino suo ser^{mo}.

ABRAHAMVS GORLÆVS

S. D. P.

 O V E L L O huic foetui
quem potissimum de-
fensorem contra vitili-
gatorum morsus delige-
rem, anxie mihi disquirenti, com-
modum se obtulit tui, Ser^{me} Prin-
ceps, recordatio; caepique extem-
plo mecum has inire rationes, non
posse hunc meum Libellum aut
* dig-

digniori aut meliori offerri Patro-
no. Et cùm propè innumera essent
quæ in hoc me animarent; familiæ,
inquam, tuæ toto terrarum orbe
clarissimæ decus atque splendor:
imperij quod in tot populos geris
magnitudo : animi regij tam au-
gustæ virtutes, ac ingenij diuini
adeò præclaræ dotes. fecit tamen
in primis insignis quæ in te splendet
erga omnes humanitas, & in litte-
ras, earumque Professores studium,
vt auderem. Quidni autem aude-
rem, cùm te publico mortalium
consensu, bonarum artium Præsti-
tem, ac seculi nostri Musagetem ap-
pellari audiam; & vt omnium ele-
gantiorum disciplinarum peritissi-
mum, ita & Rei Antiquariæ sum-
mum admiratorem atque cultor-
rem

rem eximium esse intelligam? Est
quippe Antiquitatis hoc studiũ Ba-
uaricæ stirpi iam inde à multis secu-
lis peculiare, & quasi gentilitium,
quod à maioribus tanquam per
manus traditũ etiam nunc in feris
magis magisque viget Nepotibus.
Testis mihi locuples locupletissi-
mum illud Ser^{mi} Fratris tui Wil-
helmi Bauariæ Ducis Museum,
quod Monachij visitur, in quo
præter rerum naturalium, dico fos-
sile, plantarum exoticarum, ani-
malium peregrinorum incredibili-
lem copiam, spectare licet Rerum
Antiquarum, Statuarum, Marmo-
rum, Numorum, Gemmarum, &
si quid est quod ab arte & vetustate
aliquam meretur laudem, tantam
congeriem, vt in stuporem det spe-

Etatores quosuis, adeò vt primas in-
ter omnia Principum Europæ Ta-
meia meritò obtinere cenfeatur.
Hæc caufa fuit, Ser^{me} Princeps,
quod te huic meo labori ceu tute-
larem Deum legere aufus fuerim:
qui vel hoc folùm nomine tibi gra-
tus acceptusque fit etiam atq. etiam
obfecro, quòd ab officiofo profe-
ctus animo, tuo præfidio tutiffimũ
fe fore perfuafum habet. quod fi co-
gnouero, abundè impensis, abundè
induftriæ, abundè mihi fatifsa-
ctum putabo; eritq. in posterũ ani-
mus vel maiora fub tanto munimi-
ne moliri. Summus Parens, rerumq.
conditor Deus, vota confiliaq. tua,
Ser^{me} Princeps, ad Reip. Christianæ
falutem fecundet. Delphis Bat. Kal.
Octob. Anno CIO. IO. CI.

CANDIDO DACTYLIOTHECHÆ
MEÆ INSPECTORI

S. D.

RECTE, ut reliqua omnia, à primo rerum Parente comparatum est, quòd hominum singuli latente natura instinctu in tam diversa rapiamur vitæ studia: cùm enim tam innumera ac discrepantes habeantur vitæ professiones quibus indiga mortalitas se tuetur, ac oblectat, nec unius hominis ingenium omnium possit esse capax; quis non in eo summam admirabitur Providentiam, quòd non omnibus unam indiderit mentem Deus? Perpulchrè Poëta:

Mille hominum species, & rerum discolor usus.

Velle suum cuique est, nec voto vivitur vno.

Huic litteræ ac Musæ, illi arma sunt cordi; est quem Agricultura paternaque delectant rura; est alius cui Mercatura & Lucrus ille Deus cura. hunc Architectura, illum Pictura afficit. Sunt & ignobiliores animæ quibus magis arrident Sutoria, Fullonia, & si quæ aliæ sunt artes illiberales, ac sordidæ. quæ ta-

met si singula quasi sociatis operis mortalium
commoditati, ac saluti generis humani stu-
deant, longè inter hac exuperant, quæ quòd libe-
ro sint digna homine, vique potius ingenij
quàm externo manuum adminiculo constant,
Liberalia censentur studia. Hisce ego à primis
adolescæntiæ annis delectatus, rerum præstan-
tium indagine ætatem omnem occupatam ha-
bui; præcipuè verò Historiæ & Antiquitatis
cognitioni (sine quâ vita nostra mera caligo
& tenebræ plusquam Cimmeriæ) non mini-
mam temporis partem locavi. Postquam enim
partim propriâ industriâ, partim doctorum
virorum (quibus, ut Lepades scopulis, perpetuò
adhesi) colloquiis rerum præscarum notitiâ
sensim mihi succrevisset, nescio quo fato in an-
tiquorum Numismatum θεωρίαν delapsus,
rei que dulcedine allectus, totum me trado
huic contemplationi: & tanquam in Collegium
III virorum Monetarium cooptatus, nihil præ-
ter Numos veteres somnio. nec satis mihi fuit
omne scriptorum genus qui hoc argumentum

tractarunt, accuratè euolvere, & ad viuũ ex-
pressas in chartis effigies intueri, quin ulterius
progressus cepi ipsemet in ipsa archetypa stu-
diosè inquirere. quid plura? habui, & tanta
ubertate ut voto sim superatus meo. Nam
preterquàm quòd ferè omnia quæ passim apud
Hubertum Goltzium, fulgidissimum illud Rei
Antiquariae sydus, Antonium Augustinum,
Antonium Pisonem, Fulvium Ursinum, Se-
bastianum Ericium, Gulielmum Chouliũ, &
Æneam Vicum extant, ad manus nostras
peruenerint, tam fausto sydere Pop. Rom. Ge-
nius me afflauit, ut complura alia Numis-
mata consecutus sim, quorum apud hos nulla
extat memoria, aut delineata effigies; inter
quæ palmã obtinent Græca ex argento auròve.
Quæ res effecit, adhortantibus maximè ami-
cis, ut ceperim cogitare de Paralipomenis Nu-
mismatum antiquorum edendis, intelligo Ap-
pendicem eorum quæ hætenus aliis intacta &
indicta Autoribus. Sed cùm nondum ad eum
me peruenisse numerum viderem, ut iusto com-
plendo

plendo volumini sat essent, extrema adhibita
diligentia, ad notos, & ignotos aequè perscribo
amicos, inquirant sedulo etiam atq. etiam mo-
neo, ut quicquid Rei Numaria quâ pretio
quâ prece haberi possit, ad me transmittant.
Dum in hanc curâ incumbo, & undique quod
in usum meum facere possit corrado, magna
Anulorum Antiquorum ex omni metallo, &
Gemmarum felici illo artiũ seculo incisarum,
copia ad me mittitur. Quo tãquam incompa-
rabili comperto thesauro, statui priori consilio
aliquantisper immutato, Paralipomenũmque
editione in commodius tempus reiecta, de
Anulis aliquid scribere, & Dactyliotheecam
hanc praemissi loco tibi dare. idq. duabus po-
tissimũm de causis, primũm quòd ob rei novita-
tem, & argumenti iucunditatem ab amicis, ut
hoc facerem, penè cõvitiis urgerer; secundò quòd
hæc Anularia materia Numorum cognitioni
sit affinis adeò, ut mutuas sibi præstent operas,
& altera alterius indigeat luce. Fuerat qui-
dem animus libellum hunc adauctiorem, mo-
leque

léque maiorem tibi afferre, sed operarum igna-
uia, ne dicam perfidia delusus, voto meo, &
fortè etiam tuo satisfacere non potui. Interim
hoc nostro quasi abortiuo fœtu utere, fruere:
qui exploratoris vicem obiturus, si leta retule-
rit, seq̄, tibi gratum fuisse renuntiet, prope-
diem reliquam non solum Anulorum Gemma-
rumque, sed & signorum, fibularum ac moni-
lium antiquorum, Deo vitam & vires lar-
giente, expectato editionem: tandémque Nu-
mismatum illud rariorum opus, modò diutius
nos sol aspexerit, aspicias & inspicias. Hac spe
Vale, ac nostris conatibus faue animo, linguis.

* *

ABRAHA-

A B R A H A M O G O R L Æ O

V. C.

A E L. E V E R A R D V S V O R S T I V S

M E D I C V S

S D.

P O S T continuam quindecim annorum peregrinationem, quâ plerasque Europæ Sapientiam addiscendi studio adij & infedi regiones, domum postliminio reuersus, cum res etiam patrias noscendi, virosque doctrinâ claros salutandi desiderio, Bataviam nostram obirem, famâ nominis tui excitus Delphos ante omnia mihi contendendum putavi; vbi pro singulari tuo candore humanissimè acceptus, fatis eloqui non possum quantis promeritis me tibi obnoxium reddideris. Nam si quid vnquam in hac vita mihi accidit iucundum, fuit paucorum illa quibus apud te fui dierum consuetudo, præ quâ, ita me Phœbus amet,

Εγώ τ' ἄν εἴτ' Ἀμαλθείας βελόϊμιω κέρας,

Οὐτ' ἔτεα πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν Ταρτησῆ βασιλεύσαι.

Non facilè dixerim quàm inter reliqua mihi fuerit volupe vberrimam illam Rerum antiquarum apud te conflugem summo cum animi mei stupore intueri, singulaque minutim perlustrare, ac di-
gitis

gitis contrectare. Dispeream si quid in hoc genere vidi præclarius, rarius, & simul copiosius vnum in locum congestum: quo nomine te facilè cum quouis condo huiusmodi reliquiarum adseruatore posse certare, ferè iurauerim. Contigit quidem mihi toto illo nouennio, quo Italiam incolui, omnesque eius perreptaui angulos, multa eaque præclara antiquæ supellectilis inspicere conditoria, præsertim Romæ, Neapoli, Florentiæ, Bononiæ, Venetiis, aliisque claris Italiæ oppidis: Vidi & aliquot in Germania, aliisque in locis: vidi, inquam, & diligenter inspexi: sed ingenuè dico, & citra vllam adulationis notam (nec enim palpo alicuius esse didici) nullibi tam præclara, tam rara, tam copiosa vnum apud hominem simul collecta. Testes mihi in hanc rem erunt quicumque. Vetus tatis gnari tuum, & aliorum perlustrarunt Tameia. Hinc tantum ex inopinato conspicatus venerandæ Antiquitatis thesaurum, in stuporem datus, in hæc Poëtæ verba eo tempore me prorupisse memini.

Venimus ad summum fortunæ: pingimus atque

Psallimus, & lætamur Achivis doctius unctis.

Ratus nullum amplius superesse culturæ ingenij genus Belgis nostris hodie incognitum; & vt omnis elegantioris litteraturæ gloriâ, ita & Rei Antiquariæ laude nostrates nulli iam concedere genti,

nec Romulea propemodum excepta. Cæpi itaque ab eo tempore magis magisque te amare, colere, & ὡς ἱερὸν ἔργον admirari plurimum. Cùm verò complura apud te visu adferentur dignissima; tribus tamen potissimum mihi præcellere visus es: Primo Numorum Græcorum, ac Romanorum Consularium, seu qui Reipublicæ & libertatis temporibus magna ex parte cusi sunt, raritate copiosa, copiaque rarâ: Secundò, Anulorum sigillarium ex omni metallo, numero & pulcritudine: Tertiò Gemmarum summâ arte olim excisarum aut incisarum abundantiam incredibilem. Quorum trium cùm per se singula ad laudem & nomen comparandum satis videri possint, quid tibi deberi putabimus, qui hæc omnia simul collecta seruas? & ita seruas, ut fructus sit publica? A Eternam profectò ab ingenio & industriâ famam: quam non leui accessione auctum iri arbitror, si quæ inter hæc latent plurima, peculiaria, aliisque indicta Antiquitatis scriptoribus, in lucem bono publico etiam protrahas, typisque vulganda cures. Dactyliotheçæ, seu Anulorû antiquorum, qui apud te extant, editionem, te parare intelligo. si ita est, est quod ex animo læter, cùm tui, tum Reipublicæ litterariæ causâ: tui, quòd hinc immortalem tibi comparatum iri gloriam certò præuideam, cùm homo Belga primus in hanc ar-

nam

nam descenderis, nostræque Genti rem Romanam non minus & notam & curæ esse, quàm ipsis Italis ostenderis: Reipublicæ verò, quòd studia litterarum hisce opibus & tanquam copiis auxiliatricibus non mediocriter locupletata & adaucta iri confidam. Hortor igitur, & communi omnium litteratorum nomine te obsecro, vt cæpto operi insistas, propediemque nouam & auidè concupitam nobis exhibeas Dactyliotheecam: quâ interim frui liceat, dùm in Numis & Geminis eandem præstiteris operam, in quibus sat scio quod miretur habebit Italia, habebit Germania, habebit Gallia. Cui desiderio publico si parueris, Laurinos, Goltziósf-querediuiuos in te suspiciet Belgica, suspiciet Orbis. Vale, Vorstiique tui (nescio quod me tibi temperat astrum) memor viue. Lugduni Batauor. Kal. April. Anno. CIO. IO. XCIX.

**

3

IN

IN
ABRAHAMI GORLÆI
DACTYLIOTHECAM
& Gemmarium.

SICUT *ab anellis lapides, & flava soro-*
rum

Transferre in calices succina ludus erat:
Sic e thesauri medio Gorlaus in istum

Has gemmas librum transtulit ipse sui:
Vt qua vix poterant auri mercede parari,

Has vili partas Lector haberet opes.

Musa, qua doctis scriptoribus atque libellis

Et decus & laudem premia rara datis,

Gorlao e vestris gemmis properate coro-
nam.

Sin minus, e gemmis instruat ille suis.

Iosephus Scaliger Iul. Cæs. F.

IN
ABRAHAMAMI GORLÆI
V. C.
DACTYLIOTHECAM
IANI DOVSÆ
Scazontes Trimeteris intermixti.

CONTINVO *ab usu, temporisq; lon-*
ginq; sumi,
Edacitate Aurum ANNULOSQUE con-
Ipsasq; Gemmas; nec pretio esse tam carum
Rarissime quidquam, quod diurnet in terris;
Vetus querela est; cui fidem ipsa res fecit.
Sed hæc prius fuere; nunc rerum vices
Fors vertit, ex quo Patria expensum suam
DACTYLIOTHECAM *ferre comitas coepit*
GORLÆA; *cuius arte & ingenii primum*
Virtute factum est, ANNULI ut perea-
rent.

IN V. C. ABRAHAMI GORLÆI,

Affinis sui DACTYLIOTHECAM,

BALDVINI BERLICOMI,

Pari Iambi.

N I H I L diütunum esse sub Polo, & *minus*
Perenne quidpiam potest.

Id Orbis uniuersa ubique machina,

Id Orbis anguli & plage;

Id Oppida, imò Regna, & Imperantium

Sepulcra seu Cadauera,

Id Æquora, atque Montium ante culmina,

lisque plura sat docent.

Et hinc mage obstupenda, quæ tot his libris

Vetusta, prisca; at integra

Dat intuenda R A R V S A V C T O R; oppidò

Vetustâ, & integrâ fide.

Et hinc Imagine; at domi inque scrinijs

Reapse, verâque exhibet.

Ità ergò quisquis ista nota non prius

Stupore percitus vides,

Magis vide, atque nosce rara munera,

Genlque & ingenl decus,

Quibus relucet A V C T O R; & simul stupe,

Notâque Diligentiam

Eò usque peruenire, ut ipsa TEMPORVM

PERENNITATE polleat.

IN EANDEM

DACTYLIOTHECAM.

OBTICUIT Graiis, Latius mutescit APOLLO,
 Cum Libyáque Asiam barbarus hostis habet.
 ROMA iacet, magni quondam compendia mundi,
 Ad se exornandam delitiásque trabens,
 Quaeque uni sua cuncta anademata contulit urbi,
 Vincitur à victâ barbarie ITALIA.
 Sic fallax mutat, vertit, vorat omnia tempus,
 Et nil perpetuum sole sub esse sinit. (laurus
 Ast oritur nova lux BATAVIS, ubi DELPHICA
 Incepit virides spargere fronde comas; (NVS,
 Leydáque pro ROMA, canitur pro THYBRIDE RHE-
 Et surgit vasto PHOEBVS ab OCEANO.
 Mars, Musæ, PALLAS suprema ad littora regnant,
 Nec fluctus BATAVOS SVADA MEDVLLA
 NEPTVNVS domitis cepit mitescere in undis, (timet.
 Quem sequitur vitreis cæcula Diua choris:
 Prælia MARS docuit, docuerunt carmina MUSAE.
 Dat mentem BATAVIS Docta MINERVA suis.
 Haud erro, nec me Phœbi cortina fefellit;
 Quæ video vera hæc mystica signa docent:
 Nam quæcumque diis multo conlecta labore
 GORLAEVS propriis vsibus obtinuit,
 GORLAEVS, quem tot rerum miracula et artes

***

Adiun-

*Adiungunt summis ingeniis Batavum,
 Publicat, antiquis non inferiora metallis,
 Non his, iam notus quos novus Orbis habet.
 SARDIUS, hic, Iaspis varius, viridisq. SMARAG-
 Et quicquid rarum terra beata tulit. (DVS,
 Hic quoque Romano signandis ANNVLVS usu
 Rebus, at in fastu quo placet usque minor.
 Addidit ars pretium, pretium super addidit etas,
 Artificesque Asiae, quod valere manus.
 Maeste animo GORLAE E bono, qui talibus ausis
 Non consumendas has tibi linqvis opes:
 Inuideat quicumque velit, vel ROMVLA tellus
 Frendeat, haec tota DACTYLIOTHECA tua est.*

A. Buchellius IC.

HUGONIS GROTII
 Carmen in Dactyliothecam

V. C.

ABRAHAMI GORLÆI.

A NNVLE Principij nusquam pereuntis imago,
 Et cui vel finis nulla, vel ipse tibi:
 Annule, qui Coeli specie redeuntis in orbem
 Telluris cohibes omniparentis opes:
 Annule, qui rigido Lapidem redimite Metallo
 Fixa Promethea vincula rupe refers:

Annule,

Annule, qui tribuis quod ius Natura negavit,
Ingeniosque tuo solus honore facis:

Annule testis opum, quo plebs Romana carere
Cogitur, Augustus quem sibi Clavus habet:

Annule, Legati sacra quem, quem Iudicis æqua,
Quem scutata manus Centurionis amat:

Annule, quem donant Reges, quem donat amator,
Quem fouet in tepido dulcis amica sinus:

Annule, cui commissæ penus, commissæ supellex
Seruitij fures non metuere manus:

Annule, qui missæ signas arcana tabellæ,
Legitimi sacrum pignus & arrha thori:

Annule secreti vindex, custodia veri,
Qui perhibes pactis, muneribusque fidem:

Annule, cui moriens & villas credit, & agros,
Tutelamque suæ prolis, ope sique pater:

Annule, qui pestem, fœdumque arcere venenum
Pectore, qui Philtri crederis esse loco:

Annule, qui Magicæ non ferris inutilis arti,
Cum tua sidereis est rota picta notis.

Annule, quo solo si cedit dextra sinistra
Fallitur: armillis est, puto, iuris idem:

Annule, quem minimus digitorum gessit, & Index:
(Scilicet hic Achares, hic Coriannos eras:)

Annule, quem poscit minimo qui proximus ungui est,
Eque tuo digitus nomine nomen habet:

Annule, subtili vis ad præcordia venâ
Cuius inexplicitâ traditur ire viâ:
Annule, quem ferro prociudit, & ære vetustas:
Optimus, argenti non graue pondus eras:
Annule, sed cassum cui nunc vix sufficit aurum:
Tale tamen prisca leua Dialis habet:
Annule, qui totos minimo comprehendere census,
Qui pretium fundi claudere paruus amas:
Annule, qui mistis etiam spectare metallis,
Vnâque quem totum gemma cauata facit:
Annule, qui Sardâ fulges, qui vinctus Achate,
Quem decet ex Arabum littore vectus Onyx:
Annule Beryllo renitens, viridique Smaragdo,
Cuique Adamas, & cui fuluus Iaspis adest:
Annule, qui totos hyberno Sole premebas
Articulos: pretij cui modus, æstus erat:
Annule sigillum cui mobile dextera mollis
Ventilat, & gemmam vertit in orbe suo:
Annule, Pyrgoteles duro quem incidere ferro,
Quemque Dioscoridæ scalpere docta manus:
Annule, cui scalpro quæ sæpè incisa figura est,
Hac aliàs celi munere tuber habet:
Annule, materies in quo ne sola placeret,
Sæpè Triumphales adiciuntur aui:
Annule, qui Sphingas, qui turpia corpora ranas,
Sed tamen & magnos dignus habere Deos:

Annule, Cesareos qui fers in imagine vultus:
(Ab capital Paulo quàm propè crimen eras!)
Annule, qui Gygi Lydorum Sceptra dedisti,
Qui, te Perseæ cassidis instar habet:
Annule, at Euphratis quem contrà ripa Seleuco
Abstulit, & regni spem dedit esse ratam:
Annule, qui Samio iactura negata Tyranno,
Quem miser, heu, nôllet non periisse sibi:
Annule, Cannensis quo sanguinis indice, mensa est
Carthago modis Romula castra tribus:
Annule, Proscriptor Noni: quo Capio Drusum
Odit; & in Syllam se tulit ira Mari:
Annule, quem Fatum docuit Demosthenis, & quem
Annibalis celerem mortis habere viam:
Annule, quem loculo varium qui condidit vno
Romule à primus Scaurus in urbe fuit;
Annule, quo Magni laurus ditata, Latinus
Cum Mithridateas Juppiter hausit opes:
Annule, quem senis distinctum à Cesare thecis,
Marmore à Genitrix vidit in aede Venus:
Annule, non unum quem sacra Palatia servans
Marcello acceptum pulcher Apollo refert:
Annule, te quicquid (nam non est omnia nostrum
Dicere) quæ sequitur charta fuisse docet:
Annule, qui quondam gemmis insignis, & auro,
At nunc GORLAEI parva papyrus eris:

*Annule, quem gemmis, & quem nunc præferat auro,
Quisquis erit, Veterum quem Monumenta iuuant:
Annule, priscorum Vindex rediitue dierum,
Hei mihi, cur lucem nox premit atra tuam?
Annule, qui nobis Latium, qui reddis Athenas,
Hei mihi, cur turpi conderis ipse situ?
Annule, Vir magnus prohibet, qui sorde remotâ
Dat tibi candorem, quem neque gemma dedit:
Annule, si carie tamen, & rubigine scabrâ
Roderis, antiqui temporis ista nota est:
Annule, ne pudeat: numerat non pondus, at annos
Qui sapit, & vitium diligit ille tuum.
Annule, quot longos senuisti marcidus annos,
GORLÆO totidem patre renatus ages.
Annule, nunc te iterùm Procerum manus atteret, & tu
Nunc iterùm dignum Principe munus eris.
Annule, qui THECAM poteras habuisse sepulchrum,
Hæc natalis erit nunc tibi, THECA, locus.*

IN DACTYLIOTHECAM

V. C.

ABRAHAMI GORLÆI.

Omnia quæ prisca gremio fouistis ATHENAE,
Auctaque sub ducibus Martia ROMA tuis,
Vna domus gestat. BATAVO sub sydere, quæque
Non fuerant gentis unius, vnus habet.

*Vna domus binas superi completitur urbes,
Et veteres diti culmine condit opes.
Vidimus (heredes LATII gaudete BATAVI)
Ardua ROMANOS lumina ferre viros.
Vidimus immensi trabeam fulgere QVIRINI,
Vidimus & lituos dux TIBERINE tuos.
Vidimus optatas LATIO fulgere secures,
Aureaque in titulos surgere rostra suos.
Vidimus undantem spoliis procedere currum
Dum premit ardentes murice CAESAR equos.
Vidimus horrentes immania corda tyrannos,
Sceptraque consuetas, vincula ferre manus.
Vidimus AEGIDAE validas & CECROPIS arces,
Quae volucrum gestant diua Minerva tuam.
Maximus hic nondum LATIO sat notus IACCHVS,
Qui TRIVIAE proles mystica matris erat.
Ipse pater magno demissum nomen IVLO
Obstupuit tantas SCALIGER inter opes,
Ipse pater vasta miratus munera ROMAE
CAESAREAM natus CAESARE vidit humum.
Ignea GORLAEI veteres mens tollit honores,
Et rapidas fati non sinit esse manus.
Qui toties doctas quoties lubet ambit ATHENAS,
In BATAVIS maneat cum tamen ille suis.
AVREA qui regnans, ARGENTEA, FERREAQUE*

unus

Et

Et tria SATVRNO secula maior habet.
IVPITER exul abi: profugum mutamur in aurum
Aurea qui nobis tempora reddat, erit.
Esse Iovis poterat genitor, nisi IVPITER esset,
Ipsaque cum ferro iungeret ara suo,
Inque manus seræ iam posteritatis amore
Relliquias veterum didere gestit opum,
Queis que solent prisca digitos ornare LATINI
Non digitos, totas instruit ille manus.
ROMA domus GORLAE tua est: (DATE FAVSTA
QVIRITES
OMINA) MARS tectis praesidet ipse tuis.
Illa triumphorum moles operosa minaxque
Quam toties ROMAE conspicias esse, tua est.
Longa dies ROMAM domuit, ROMA omnia: cessit
Temporibus victus MARS pater, illa tibi.
Quæque latet LATII pars iam sibi redditur, ergo
Ne lateat LATIAM qui sibi reddit humum.
Scilicet ignotos digiti qui monstrat honores
MONSTRETUR DIGITIS EXTERA
TVRBA TVIS.

Ludibundus scripsi

DANIEL HEINSIUS.

ABRA-

ABRAHAM I

G O R L Æ I

I N

DACTYLIOTHECAM SVAM

Præloquium,

*De Anulorum origine, variis eorum
generibus & usu apud Priscos.*

PSVM gestare digitis Anulos non esse nuperi instituti tam notum quam quod notissimum; quo vero tempore horum usus primum coeperit non æquè constare arbitror. C. Plinius Secundus, qui multus est in hac materiâ Anulari & copiosior quam reliqui Scriptores omnes cum Græci tum Latini, Troianis temporibus posteriorem esse malè putavit, ductus auctoritate Homeri, apud quem nullibi extat Anulorum mentio, utpote qui nodi, non Anuli notâ, in condendâ & obfignandâ pretiosiore supellectile prisca illius ævi, homines usus referat. Fabulæ primordium à rupe Caucasâ tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali, quem Poëtæ Iouis irâ, quod ignem è cœlo furtim surripuisset, Caucaso adalligatum ferunt; liberatumque postremum ab Hercule Iouis indulgentiâ; hâc tamen

lege, vti in memoriam poenæ vinculorum Anulum gestaret ferreum, cui saxi fragmentum esset inclusum: hoc fuisse Anulum, hoc Gemmam; hocque exemplo mortales in gratiam & honorem Promethei Anulos primum induisse digitis. Fabulæ etiam proximum; quod de Gygis Lydorum Regis Anulo, quo circumactō gestantem nemo cernebat, fertur, quamvis eius rei auctorem habeamus Platonem. Nobis certò constat longè ante bellum Troianum Anulorum vsum fuisse celebrè, idque ex Sacrà Hebræorum Historia, quæ omnes aliarum gentium Annales antiquitate & Fidei certitudine excedit. Tradit enim Moyse Pentateuchi Lib. I. Pharaonem Ægypti Regem post somnij regij interpretationem à Iosepho factam, Anulum digito suo detractum eiusdem Iosephi manui indidisse. Et eodem Libro paulò antè refert inter ea quæ pignori sibi à Iudâ dari postulabat Thamar, poposcisse Anulum. quamvis vox Hebraica, quâ ibi vtitur Moyse. Sigillum non Anulum denotet proprie, idque *συνδοχικὸς* pro Anulo sigillari. Fuit itaque pervetustus huius gestaminis vsum, nec facile dixeris quis primum instituerit. Regum & Principum ab initio fuisse insigne verisimile, deinde gliscente paulatim luxu sine discrimine sumptum. Venit autem è Græcia vti plerumque alia ad Romanos, nec à principio adeò frequens: nam præter Numæ & Seruij Tulli Regum nullam in Capitolio statuam Anulos habuisse auctor est Plinius; frequentior vsum non ante Cn. Flauium Annij F. deprehenditur. P. Sempronio Longo & L. Sulpitio Coss. quo tempore tanta Senatus indignatione in plebem exarsit ob Cn. Flauium Libertino patre genitum & Appij Cæci Scribam, in Aedilem Currem

In Politicis.

Genes. C. 41.

42.

Anno Mundi

clo. clo.

cc. lxxx.

Genes. 38. 18.

A. V. C.

cccc.

xlviij.

rulem ac Tribunum Pl. inuitis Patribus creatum , vt
 anulos ab vniuerso eo Ordine abiectos referant Anna-
 les. Fuit autem deinceps promiscuus Anulorum vsus.
 Victoria demum Pompei Magni de Pyratis Asia &
 Ponto ad Anulos gemmasque mores Romanorum
 omnino declinavit. Simples primùm fuere Anuli,
 è metallo simplici , ferro, ære argento aut auro ; po-
 stea multis hoc modis vitiauit luxuria, gemmas adden-
 do exquisiti fulgoris, censuque opimo digitos oneran-
 do. Ferreo anulo utebantur Spartani & Macedones:
 ferreum à matre dono habuisse Seleucum Regem tra-
 dit Appianus, quem cum iuxta Euphratem casu amisisset,
 iisdem in locis postea, vti matri prædictum erat re-
 rum potitus est. Longo quidem tempore ne Senatum
 quidem Romanum Anulos habuisse aureos constat, si-
 quidem ijs tantum, qui Legati ad exteras gentes ituri
 essent publicè dabantur: neque alijs vti mos fuit, quàm
 qui ex eâ causâ publicè accepissent, idq. in publico tan-
 tum; nam intra domos ferreis utebantur & Mario cum
 de Iugurtha triumpharet Anulus in digito ferreus erat,
 nec ante tertium Consulatum aureum sumpsisse traditur.
 Diuo Augusto Decurias ordinante maior pars Iudicum
 in ferreo anulo erat, scribitque Plinius auorum memo-
 tiâ multos illustres viros Præturâ functos in ferreo con-
 senuisse anulo , sicuti Calphurnium Manilium & L.
 Fussidium, idemque tradit sua adhuc ætate sponsæ anu-
 lum ferreum & sine gemmâ à sponso mitti solitum. Ex
 ære argentove quis primò gestauerit mihi incomper-
 tum. Fuisse tamen horum apud Veteres frequentem v-
 sum ostendit ingens eorū qui cottidie eruuntur nume-
 rus. Ex integris etiam gemmis neglecto metallo fieri

solitos, is quem penes me pulcherrimum ex Sarda habeo argumento est. Placuit & tandem vario artificum ingenio ipsa metalla miscere, aurū æri, argento, ferrōue (quod etiam seruitia in summâ corruptelâ morum factitarunt) addendo. Habeo & quibus cū circulus totus sit aureus, sigillum tamen est gemmæ loco argenteum: & è contra quibus circulus est argenteus, sigillum verò aureum. Sunt & quibus sigillum ipsum est mobile, & hinc inde versatile. Cassum Litteratiores appellant anulum qui simplex est & sine gemmâ, quo Flamines Diales apud Romanos vsos esse constat; similis hodie ex auro sponsæ datur loco ferrei veterum.

Cap. 22. 24.

Modus gestâdi Anulos nō vnus apud antiquos Romanos, vt & nobis hodie: sinistrâ manu gerere admodū erat familiare; hinc Plinius: Manus & prorsus sinistra maximam auctoritatem conciliauere auro. idque studio & datâ opera in principio autumat factum, ab eo quem inuentionis puderet, nam si honos securus fuisset, dextrâ, ait erat ostentandus: & si impedimentum in eâ quis obiecerit, longè maius in læuâ prætendi posse, quâ scutum rapiebatur, nisi fortè auaritiæ hoc datum quis putauerit, quo scilicet minus attererentur. Dextrâ etiam gestari solitos illustri ex sacrâ Historiâ exemplo comprobari potest, dico ex Ieremiâ prophetâ apud quem Deus in hanc formam loquitur: Etiam si esset Conia Filius Ioiakim regis Iudæ sigillum in manu dexterâ meâ, tamen inde euellam ipsum. Ex quo loco colligitur anulos signatorios dextræ manui aptari solitos, vtpote digniori & magis conspicuæ. Digitis qui minimo proximi sunt gerere mos fuit primū, postea pollicis proximo induere, idque etiam in Deorum simulacris: deinde iuuat & minimo

nimo dare: qui indici dabatur *κορίαν* qui minimo *ἀκέρης* dicebatur Græcis. Gallia Britanniaque in medio dicuntur vsæ, qui solus olim apud Romanos excipiebatur, quia infamiae contumeliâ notatus ab Atheniënsibus, *κατάουγος* dictus ob eandem causam, quasi, cinædus & scortum. Cæteri omnes onerabantur, atque etiam priuatim articuli minoribus alijs; erant qui tres vni minimo congerebantur: huc spectat illud Martialis:

*Sardonychas, Smaragdos, Adamantas, Iaspides vno
Portat in articulo Stella, Severe, meus.*

Alij verò huic vnum tantum dabant præsertim quo signanda notabant. Hinc fuit vt maior anulorum sigillarium qui hodie reperiuntur pars circumferentiâ (*Περὶ φέρων* Græci dicunt) adeò sit arctâ seu angustâ vt nisi rarò admodum alijs quàm minimo digito aptari possint. de hoc Anulorum genere Plinius: Conditur, ait, vt res rara, & ad iniuriæ vsus indigna velut à Sacrario promittur; & vnum in minimo digito habuisse pretiosioris est in recondito supellectilis ostentatio. Maximinus Cæs. vt & hoc *ὡς πάλπερον* addam, pollice erat tam vasto, vt, referente Iulio Capitolino, vxoris dextrocherio vteretur pro anulo. Illud non omittendum, antiquis persuasum fuisse in anulari digito esse venam quæ à corde deriuata eò pertingeret, hincque digitum illum præ reliquis magis aureâ coronâ condecoratum, gemmasque additas quo vis earum abdita subsidio huius venulæ in cor deferretur, idque muniret aduersus venena, pestem aliâsve iniurias internas & externas: in quem finem, quâ parte inferitur anulo gemma, ab aduerso aurum non habet, quò scilicet ipsam cutim contingeret, promptiusque vires suas.

*Agell. l. 10.
Cap. 10.*

*Macrob. Saturnal. L. 7.
Cap. 13.*

res suas cordi fundere possit, cum omnis actio, teste Philosopho, fiat per contactum, sed hæc *λήροι λήρων*. Constat enim ex corporum sectione & Medicorum scriptis, non magis anulari quam alijs digitis à primo hominis ortu concessas venas arteriasve, quæ à principio suo & fonte in singulas corporis partes distribuuntur ita, ut digitus anularis in hac partitione peculiari non gaudeat privilegio, aut naturæ indulgētia, ut non necesse fuerit ob hanc causam eum reliquis præferri digitis. Causa finisque gerendi anulos ab initio fuit luxus opumque; ostentatio quo lautioris fortunæ à tenuioris conditionis hominibus distinguere se cupiebāt, & quàmvis, uti diximus, primi anuli rudiores & ex simplici metallo extiterint, argumentum tamen erant opum & splendidioris fortunæ; postea cum gemmæ addi cæpere, hæc vera luxuriæ æstimata gloria digito urbis aut fundi gestare pretium, nec scio an in vltimo magis peccatum magnitudine pretij, ut non immerito exclamauerit Plinius. Pessimum vitæ scelus fecit qui anulum aureum primus induit digitis; proximum huic qui primus ex auro denarium signavit, quod & ipsum latet auctore incerto. Hisce initijs cœpit auctoritas in tantum amorem elata ut Polycrati Samio Tyranno felicitatis suæ (quam nimiam fatebatur esse ipse) satis piamenti in vnus Anuli voluntario damno videretur, planeque & abundè ab inuidiâ eius se redimi putaret, si hoc vnum doluisset. Assiduo ergo gaudio lassus, profectus nauigio in altum anulum merfit: at illum piscis eximia magnitudine regi natus in culinam domini rursus fortunæ insidiantis manu reddidit. Sardonychem hanc gemmam fuisse ait Plinius, ostensumque si libet credere, adhuc suo tempore Romæ in Concordiæ delubro cornu aureo Augustæ

*Lib. 33. Cap.
1. § 3.*

gustæ dono inclusum. Herodotus tamen & alij Smaragdum fuisse asserunt. Inter Cæpionem & Drusum ex anulo in auctione nauali inimicitia cœpère, vnde, pudendum dictu, origo Socialis belli & exitia rerum. Nonij Senatoris anulus xx mill. Sestertiū æstimatus, nonne patrono suo causâ proscriptionis & exitij fuit? Postremū tanta Romanorum in hoc gestamine vesania fuit, vt anuli ad anni tempora commutarentur eoq; luxus peruentum vt leuiiores æstate ponderosiores hyeme gestarentur. Quo spectat illud Iuuenalis.

Ventilet æstiuum digitis sudantibus aurum.

Sat. 1.

Proh rerum dominos gentemq; togatam! quorum maioribus interdium & noctu scutis ponderosissimisq; armis grauare graue non fuit, ijs scilicet molestum erat solidiores æstate induere anulos. Elagabalus Princeps ad omnia fœda natus, cottidiè nouis digitos onerabat anulis, quosque pridie gestarat, postridiè rursus sumere dedignabatur profligatæ vitæ homo. Sed hæc perditæ luxuriæ vestigia. Verum enimverò quantumvis ad ornatum luxusque ostentationem primū adiuuentos libenter fateamur anulos, originemq; concedamus pudendam; factum tamen deinceps vt ad honestiores vsus tranlati sint, signandi dico munus: quam etiam vnicam inueniendi anuli causam apud Macrobiū assignat Atticus Capito. Anulis verò signare esse antiquissimi instituti ex plurimis Sacræ Scripturæ locis doceri posset, præcipuè ex Genesios Cap. 38. 18 vbi vox Hebraica chotam, hoc est sigillū, pro anulo sigillari à Moyse vsurpatur. Et Exodi 28. 11. item Exodi. 39. 6. 14. idem Moyfes meminit sigillorum & gemmarum sculptarum inter ornamenta summi Sacerdotis. Isabel prætereà Ac-

3. Reg. 21. 8. reà Achabi Samariæ Regis vxor literas quibus Naboth iniuste occidi iuebatur, regio sigillo obfignasse legitur. Romani ab exteris acceptum hunc anulis signandi ritum, tam auidè amplexi sunt, vt non solum in Epistolis vtrò citroque mittendis, aut rebus pretiosis condendis vterentur, quin etiam cibos & potus hac ratione à rapinâ vindicarent, clauésque etiam ipsas signarent. Certè matronam quod loculos, in quibus erant clauēs cellæ vinariæ, resignasset, à suis inediâ mori coactam inter vetera exempla legimus. Hinc & illud Comici: Omnes releui serias; scripsitque M. Tullius matrem suam lagenas etiam inanes obfignare solitam fuisse, ne dicerentur inanes aliquæ fuisse quæ furtim essent exsiccatae. Anulo testamenta subfignabantur, poterantque omnes testes vno anulo id facere, idemque quando non erat arra velocior, ad sponsiones exiiebat. Aegyptiorum Sacerdotibus nullum animal licebat attingere quod sacro sigillo non fuisset notatum. In Lemno insulâ Sacerdos Dianæ Rubricam terram ex antro quodam effossam, capri noque sanguine subactam, capræ imagine in anulo expressa signabat, nec aliter vœnui exponebatur: vnde Lutum hoc *σφραγίδα*, quasi dicas signaculum, vocarunt Græci. Erant itaque olim, sicut & hodie, anuli fidei & voluntatis nostræ symbola & mentis secretæ fidi indices: vnde Alexander Magnus anulo Hephæstionis ori indito silentium illi hac ratione imperasse legitur, ne scilicet, quas illi monstrarat litteras, alicui vulgaret. In fidei & amoris coniugalis signum sponsus sponsæ olim mittebat anulum, quem pronubum appellat Tertullianus; nec, teste Isidoro Hispalensi, foeminæ vtebantur alijs anulis, quàm quos virgini sponsus miserat, neque am-

plus

L. de cultis
famin.

L. 2. de Ety-
mol.

plius quàm binos aureos in digitis habere solebát. Quod in primis nuptijs, idem ait, anulus à sponso sponsæ datur, fit nimirum vel propter mutuæ dilectionis signum, vel propter id magis, vt eodem pignore eorum corda iungantur, vnde & quarto anulus inferitur digito, ideò quia in eo vena quædam, vt fertur, sanguinis ad cor vsque perveniat de qua re quid sentiendum paullo ante monuimus. Ab hoc signandi vsu Græci & Latini Anulum vno consensu Symbolum, quem Prisci Graij à digitis *Δακτύλιον* Latini Ungulum dicebant, nam anuli nomen à circulari figurâ desumptum vulgò notum est, quod & podici ob eandem causam datum, Anum enim quasi anulum vocamus.

*L.2.de Di-
nis.offi.L.15*

Quæ Anulis insculpi solebant variæ & diuersarum rerum erant effigies, prout cuiq. libitum foret aut in mentem venisset: modò Deorum Dearumve, modò hominum animaliumque brutorum imagines fingendo, modò rei gestæ Historias exprimendo. Diuorum effigies in anulis an gestari cõueniat diffusè apud Macrobiũ disputat Atteius Capito, & Plutarchus in Numa. Fuit autem olim vt & hodie duplex exprimendi effigies in quacunque materia modus. Scalptura & Cœlatura; illam *γλυπτικήν* vel *διαγλυφικήν*, hanc *ἀναγλυφικήν*, aut *ἀναγλυπτικήν* appellant Græci; illa excauando materiam opus suum scalpro exercet, incisasque exhibet imagines rerum; illa circumcidendo materiam cœlo easdem prominentes vel protuberantes exprimit; opponunturq. sibi mutuò scalpere & Cælare. Plinius secundus Nepos *Ἀποσφραγισμα* vocat omne id quod figillo incisum. Hac arte apud Græcos ante omnes excelluit Pyrgoteles, à quo solo Alexander M. vultum suum in gemmis exprimi volebat

& Dioscorides figillorum Augusti scalptor nobilis. Ab initio autem quando innocentior erat ætas, non in gemmis sed in metallo incidebantur aut cælabantur, simplici ferro, ære, argëto, & auro. Quem Seleucus Babyloniæ & Mediæ postea Rex à matre dono habuit, ancoræ effigiem ferro incisam habuisse author Appianus. Claudij etiam Cæs. principatu nullas admittebant gemmas in anulis cælatas scalptasue at auro ipso signare tunc solemne fuit: Et quibus liberti Principis adeundi potestatem indulissent imaginem eius in anulo ex auro dabant. Huius generis habeo in oculis meis vnum aut alterum quos suo loco exprimendos curavi. At hominum vanitas non contenta puro metallo, gemmas addidit, in quibus varias iussit fingi cælarique imagines, vt alibi ars alibi materia esset in pretio. Nec vllum fuit lapidis pretiosi genus modo aut scalpro aut cælo corrumpi posset, quod Antiquis illis luxuriæ Magistris intactum sit relictum. Soli Adamanti ob indomitam, vt credebatur, duritiem parcitum; sed hunc quomodo vitiaret ætas etiam nostra reperit, primusque huius inuenti author celebratur Mediolanensis quidam Iacobus Treccia, qui Philippi Hispaniarum regis gentilitia insignia Adamanti summâ arte insculpsit. Etsi verò, vt dixi, omnes ferè gemmæ ad vsum figillorum inciderentur aut cælarentur, tres tum maxime omnium ad hos vsus aptabantur Achates, Onyx, & Sarda eò quod cerâ nõ traherent, pulcherrimeque ac sine labe effigiem exprimerent. Porro quisque vt libitum erat, & prout cuique in mentem venerat, hoc vel illo Aposphragismate utebatur. Ismenias Choraules Amymonem Danai Regis filiam Smaragdo insculptam in anulo gestabat. Scipio Aphricanus imaginem patris,

rentulus.

lentulus aui, multi ipsius Epicuri, hoc fausti ominis generi & nomini suo arbitrati fore. Sulla traditione Iugurthæ semper signauit, vnde discordiarum origo inter eum & Marium. Lucullus Ptolomæi Regis Aegypti in smaragdo effigiem inter rarissimos habuisse dicitur. Pompeius leonem enses ferentem sigilli loco habebat. Lacedemoniorum Rex Arius, teste Iosepho lib. 12. Cap. 2. Aquilæ sigillo utebatur draconem vnguibus comprehendentis. Intercatiensis ille Hispanus, cuius patrem Scipio Aemilianus ex prouocatione interfecerat, pugnae eius effigie signabat, vulgato Stilonis Præconeni sale, quidnam fuisse acturum eum si Scipio à patre eius interemptus esset: Mecænas Ranâ signauit. D. Augustus inter initia Sphinge, mox, ad euitandum conuitium, Alexandri Magni imagine, notauit & suâ, quam illi Dioscorides artifex similem admodum expresserat. Dicitur Alexander deuictò Dario, quas in Europam destinabat litteras, suâ; quas verò in Asiam, Darij imagine signasse. Trebellius Pollio in vita Quietæ Macriani scribit, in familiâ Macrianorum peculiare fuisse cum fæminis tum viris, nunquam aut domi aut foris sine imagine Alexandri Magni esse.

Principes qui Augustum sequuti sunt, partim Augusti ipsius, partim suomet vultu signarunt, ex parte etiam alia imagine pro libitu; quemadmodum Nero qui Marsyæ effigiem ab Apolline superati & ad arborem excoriati in sigillo gerebat. & Commodus Amazonis signo notabat. Reliqui illustres Romani Cæsarum, qui pro tempore rerum potiebantur, vultu signabant. Hos Anulos quemadmodum & Numos latrinæ aut lupanari inferre, locoue obscæno admouere, capitale erat sub Tiberio, quo tem-

pore fuit accusandi frequens & penè publica rabies, quæ omni ciuili bello grauius togatam ciuitatem confecit. Nota est Paulli viri Prætorij apud Senecam historia, qui cum in conuiuio quodam cœnaret, imaginem Tiberij anulo gerens excisâ & eminente gemmâ, accidit vt fortè matulam sumeret ad lotium reddendum, quod factum simul & Macro ex notis illius tempestatis vestigatoribus notauit, at seruus ilicò patrono ebrio & non sentienti anulum detraxit, cumq; Macro conuiuas testaretur admotam esse imaginem Cæsaris obscænis, & iam subscriptionem componeret, ipso etiam reo fatente, ostendit in manu sua seruus anulum, atque ita calumniatorem frustratus est. Neroni Principum flagitiosissimo Sporus Eunuchus, in signum nefandi coniugij more inaudito inter ipsos contracti, dono dedit anulum, in quo Proserpinæ raptus cælatus erat. Galbam Imp. maiorum suorum signo semper vsu auctor Suetonius, cane nimium caput sub prorâ nauis inclinante. Effigies vultusque proprios in anulis circumferre, plebeis etiam admodum erat familiare. Hinc leno apud Plautum effigiem militis in literis agnoscens Purus putus est ipse ait noui herus machæroplacides. Hactenus de signandi ritu seu secundario anulorum vsu reliquum vt & de aliâ Anulorum prærogatiuâ loquamur. Anulus aureus apud Romanos Equitum peculiare erat ornamentum, bellicæque virtutis insigne, distinguebatque Equestrem ordinem à plebe, sicuti tunica lati-clauia ab anulis senatum; iusque anuli aurei habere perinde erat ac Equestri dignitate præditum esse. Vnde milites cum magnis præmijs à I. Cæsare sollicitarentur Arimini vt Rubriconem transfirent, isque digito arrecto fidem promissis daret, putauère sibi singulis

lis anulum & cum eo Equeſtrem dignitatem promitti. Plebi enim militibusque gregarijs, ſtante adhuc Republicâ & veteri diſciplinâ, fas non erat aureos geſtare anulos. Hinc Aſdrubal Centurionum & Tribunorum cadauera cognouit, iisque à Scipione rogatus ius ſepulturae conceſſit. Et trimodia illa à Pæno Duce Carthaginem miſſa, aureorum erant anulorum, referente Plutarcho, quos Tribunis Centurionibus & Equitibus Romanis detractos, ad cladis magnitudinem demonſtrandam in patriam miſit Annibal. Verum quidem eſt multos Equitum & Senatorum, vti paulò antè retulimus, ferreo uſos eſſe anulo veterum exemplo, & ſanctiorum morum memoriâ: Cæſar Auguſtus cum iam cõclamatus videretur, ſaluti ab Antonio Muſa Medico eſt reſtitutus *ψυχροποσίαις* & *ψυχρολασίαις*, quo nomine pecuniâ amplâ fuit donatus & ſtatua à populo ære collato, anulo pretereà aureo ornatus, conceſſumq. idem iuris nõ modo præſentibus ſed & futuris qui Medicos ſe profiterentur. Tiberij principatus anno nono conſtitutum, ne cui ius eſſet anuli aurei, niſi cui ingenuo ipſi patrique & auo paterno: ſeſtertia cccc. m. cenſus eſſent, & lege Iuliâ Theatrali in xiiii. Ordinibus ſedenti, verum paulò poſt gregatim inſigne id appeti cõceptum, vt etiam ſeruitute liberati manuque miſſi, ad ornamenta ea paſſim tranſilirent, adeoque promiſcum id eſſe cõcepit, vt apud Claudium Cæſ. in cenſura eius vnus ex Equitibus Flauius Proclus quadringentos ex eâ cauſâ reos poſtularet. Sept. Seuerus Imp. Ius anuli aurei omnibus militibus ſine diſcrimine conceſſit. Poſtremum fuit & anulorum uſus ad præſtigia & medicinas tranſlatus: Veterum enim ſuperſtitio multum ijs in hac re dabat auctoritatis, exiſtimans eos re-

*Appian de
Bellis Punicis*

mediis atque incantationibus accommodatos huc spectant illa apud Aristophanum ἐδ' ἐν προτιμῶν σκ, φορῶν γὰρ πριάμενος τὸν δακτύλιον τὸν δὲ παρ' εὐδάμεδ' εραχμῆς. Fuit hic Eudamus præstigiator notus, veteris Comædiæ conuitijs profcissus, fiebant autem olim quemadmodum & hodie à quibusdam malè feriatis, hominibus Anuli certis imaginibus atque Characteribus insigniti idque sub certo Zodiaci signo & ad certum astrorum aspectum, coniunctionem & quadraturam, vt vocant. Ita confectos qui gestauerit, perpetuò victorem & insuperabilem fore, nec venenorum maleficio obnoxium, amabilem & acceptum hinc reddi Principibus & Magnatibus, præcipuè que hac ratione conciliari optatæ puellæ amorem impudenter asserunt. Apollonium Tyrænæum anulos ab Iarcha Gymnosophistar. principe dono datos instar numinis habuisse ferunt, ita vt hisce quotidie per vices variatis, maximorum inde secretorum particeps fieret. Sunt & ex Medicis qui plurimum hisce Anulis ad remedia tribuunt, inter quos Alexander Trallianus non postremæ notæ Medicus, qui tradit imaginem Herculis supinè iacentis leonemque strangulantis anulo inclusam digitoque gestatam peculiare amuletum esse ad dolorem Colicum. Apud Aristotelem legimus veteres Medicos implicamentis quibusdam, seu, vt ipse ait, plegmatijs digitos inferere consueuisse, quæ contexta forent veluti acetabula & cirrhamenta in piscium quorundam pedibus. Arabes quinetiam videntur plurimum fidei hisce deliramentis tribuisse, vnde & hodie adhuc multi reperiuntur characteribus Arabicis notati, Talismanos id genus anulorum patriâ linguâ vocant. Tolerabiliore sunt qui gemmis ipsis plurimum attribuent facultatis ad diuersos

uersos corporis & animi affectus mulcendos curandos-
 que, quamvis & hi in extollendis illarum viribus nimij,
 ne dicam, vani, sunt; talia hisce affingendo, quæ per
 somnia vt puto in mentem ipsis venerunt; inter quos Al-
 bertus Magnus primum obtinet locum: vt mirer Car-
 danum, virum & Philosophum & Medicum doctissi-
 mum in inuestigãdis caussis harum nugarum, bonas ho-
 ras tam malè locasse. Sed tædet amplius per has im-
 pictates & deliria decurrere, receptuique canam, dum
 hoc solū non *ὡς πάρεργον ἀνάλωμα* addidero: desperato-
 rum hominū ingenia excogitasse venena anulis cludere
 quo vitæ tædio affecti quotiescunque luberet necem sibi
 afferre possent finemque, vti existimabant, miseriæ suæ
 imponerent. Demosthenes summus Oratorum Græciæ
 hoc mortis genere præuenit Archiam Thurinum à Re-
 ge inimico immissum. & Annibal simili occubuit letho,
 ne infidi Regis scelere hosti traderetur Romano. Cum
 M. Crassus duo milia auri pondo è Iouis Capitolini so-
 lio à Camillo ibidem condita rapuisset, ædituum custo-
 diæ eius deprehensum, fractâ in ore anuli gemmâ sta-
 tim expirasse, & inditium ita extinctum referunt Scrip-
 tores. Elagabalum mortis gratiâ etiam habuisse anulos
 traditur quamvis monstro illi tam sedata mors non con-
 tigerit. Dactyliotheecam porrò seu Anulorum Condi-
 torium primus habuit Romæ Scaurus priuignus Sullæ
 diuque nulla alia in vrbe fuit, donec Pompeius M. eam
 quæ Mithridatis Regis fuerat inter dona in Capito-
 lio dicaret multum prælatam Scauri, vt M. Varro alij-
 que eiusdem ætatis auctores confirmant. Hoc exem-
 plo Cæsar Dictator sex Dactyliotheecas in Aede Vene-
 ris Genitricis consecrauit & Marcellus Octauia geni-

tus in Palatinâ Apollinis Aede vnam. Hæc sunt quæ è varijs decerpta authoribus huic nostro operi præmittere libuit, longè vero plura in hanc rem afferri potuisse non me fugit. Sed hoc in rem nostram arbitratus sufficere, manum de tabula.

FINIS.

Priuilegij Cæsarei sententia.

CAESAREAE Maiestatis Diplomate cautum
est, ne quis alius citra voluntatem expressam
Abrahami Gorlæi, in Sacri Romani Imperij, ac Regno-
rum Dominiorumque suorum hereditariorum ditionibus,
intra decennium ab editionis absolute die numerandum,
imprimere, ulloue pacto caractere, aut incisis iconibus
emulari, ueniam exponere ac distrahere publicè uel oc-
cultè audeat Librum cui titulus est: Abrahami Gorlæi
Antuerpiensis Dactyliothea, seu Promptuarium
Annulorum Sigillarium quorum apud Priscos tam
Græcos quàm Romanos usus &c. Qui secus faxit
Libris & pena in Diplomate præscripta multabitur, ut
latius ibidem expressum est. Praga in Arce Regia Die
V. Iulij Anno MD. C. XI.

R V D O L P H V S.

Ad mandatum sacræ Cæs.
Maiestatis proprium

AN. HANNIWALDT.

Summa Priuilegij Regis Galliarum.

CA V T V M est Henrici IIII Galliarum regis
priuilegio ne quis in regno eius sine consensu au-
thoris excudat, excudine iubeat, aut alibi excusum di-
strahendum exponat, ad nouennium ab excusione, librum
cui titulus est, Abrahami Gorlæi DaCtyliotheca, sub
pena confiscationis exemplarium, aliisque quæ regio edicto
continentur: idque eo fine ne sumptibus suis quos celandis
annulis aliisque antiquitatibus infinitos impendit, idem te-
mere frustretur. Idque non obstantibus quibuscunque
mandatis, & quamcunque tandem facti sui aut ignoran-
tiæ causam bibliopola aut Typographus prætendat: ut la-
tius apparet ex uerbis priuilegij dati à S. Germain
en Laye XXVI. Iunij Anno CIO. IO. IIC.

H E N R Y.

Signat.

Per Regem

D E N E V F V I L L E.

Summa Priuilegij Ordinum Generalium Prouinciarum federatarum Belgij.

CAUTVM permissumque publico Ordinum confederatarum Prouinciarum decreto est, ne quisquam intra dictarum Prouinciarum terminos limitesve, absque Abrahami Gorlæi consensu, imprimat, imprimi curet, aut denique impressum vendat aut vendendum exponat librum qui inscribitur: Abrahami Gorlæi Antuerpiani Dactyliotheca, seu, Annulorum sigillariorum quorum apud priscos tam Græcos, quam Romanos vsus, e ferro, ære, argento, & auro, Promptuarium; ad octennium, nimirum ab ipsa impressione numerandum. Idque sub pœna cum confiscationis exemplarium, tum alia quæ particulatim ipso priuilegio continetur, Dato Hagæ Comitum XX. Sept. XVI°.

Subscripserat

M. V. LYCKLEMA.

Subsignauerat

AERSENS.